

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 14 oktober 2024

Tid:

kl. 16:00-21:58

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-30

Justerat den 21 oktober 2024

Anslaget den 22 oktober 2024

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Jöback
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Interpellation av Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömngren (MP) om neddragningar av innerstadstrafiken
- §2 Interpellation av Sophia Granswed Baat (M) till Karin Wanngård (S) om att satsa på Skärholmen och hela Stockholm
- §3 Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om åtgärder för att öka intresset för gymnasiala yrkesprogram
- §4 Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om socialtjänstens arbete mot skolfrånvaro
- §5 Bordläggning av interpellationer
- §6 Ändring av föredragningslista
- §7 Ny interpellation
- §8 Frågestund
- §9 Mötet öppnas
- §10 Närvaro
- §11 Justering
- §12 Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2024 (årsärende)
- §13 Valärenden i kommunfullmäktige 2024 (årsärende)
- §14 Redovisning av kommunalt partistöd och granskningsrapport 2023
- §15 Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för tiden 1 januari 2025 – 31 december 2025
- §16 Rese- och mötespolicy för Stockholms stad

- §17 Uppsägning av arrendeavtal med Swedavia AB för Bromma flygplats till upphörande vid avtalstidens utgång den 31 december 2038
- §18 Förvärv av aktier i bolagen Startplattan 197536 AB och Goldcup 35308 AB, därigenom tomträtterna Valsverket 8 och 9, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde
- §19 Genomförandebeslut av projekt Uppförande av Hagsätra is- och idrottshall på Hagsätra IP, del av Älvsjö 1:1
- §20 Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder intill Ålgrytevägen i Bredäng
- §21 Inriktningsbeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder vid Lisebergsvägen, Älvsjö
- §22 Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 på Kungsholmen
- §23 Motion om förtur till hyresrätter för poliser och anställda inom kritiska välfärdsyrken
- §24 Motion om gemensamt system för skolval i grundskolan
- §25 Motion om att erbjuda kostnadsfria luncher för blåljuspersonal på Stockholms stads skolor
- §26 Motion om att använda Stockholms tunnlar
- §27 Motion om samverkan med Migrationsverket för att främja frivillig återvandring
- §28 Bordlagda motioner
- §29 Nyväckta motioner
- §30 Mötet avslutas

§ 1

Interpellation av Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) om neddragningar av innerstadstrafiken

KS 2024/500

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Dennis Wedin (M) har ställt en interpellation om neddragningar av innerstadstrafiken.

Kommunfullmäktige beslutade den 22 april 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Strömgren (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 2

Interpellation av Sophia Granswed Baat (M) till Karin Wanngård (S) om att satsa på Skärholmen och hela Stockholm

KS 2024/526

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Sophia Granswed Baat (M) har ställt en interpellation om att satsa på Skärholmen och hela Stockholm.

Kommunfullmäktige beslutade den 6 maj 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wanngård (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 3

Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om åtgärder för att öka intresset för gymnasiala yrkesprogram

KS 2024/591

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Per Rosencrantz (M) har ställt en interpellation om åtgärder för att öka intresset för gymnasiala yrkesprogram.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 maj 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Bjuggren (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 4

Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om socialtjänstens arbete mot skolfrånvaro

KS 2024/659

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Jan Jönsson (L) har ställt en interpellation om socialtjänstens arbete mot skolfrånvaro.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 maj 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 5
Bordläggning av interpellationer

Beslut

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna med nummer 1-3, 6 och 9-18 i kungörelsen.

§ 6
Ändring av föredragningslista

Punkten 77 i kungörelsen behandlades före punkten 19 i kungörelsen.

§ 7 Ny interpellation

Beslut

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

Interpellation av Nike Örbrink (KD) till Karin Wanngård (S)
angående stadens företagsklimat.
Rotel I. Dnr KS 2024/1093

§ 8 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om utvecklingen i Kista.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Anders Edin (SD) ställer en fråga om hur borgarrådet planerar att hantera de negativa effekterna på tillgängligheten för bilister, samtidigt som man ökar antalet bilfria zoner och cykelbanor i innerstaden.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 3

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om situationen i Skärholmen.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Svante Linusson (C) ställer en fråga om Slussen och beslutsordningen i staden.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om trafiksituationen för stadens äldre.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om parkeringsavgifter.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 7

Emelie Wasserman (SD) ställer en fråga om hur det går med borgarrådets planering för renoveringen av Svedmyrabadet och majoritetens löfte om ett evakueringsbad.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om arbetsmiljön för socialsekreterare.

Borgarrådet Ojanne (S) svarar på frågan.

§ 9
Mötet öppnas

**§ 10
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 11
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 21 oktober 2024.

§ 12
Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2024
(årsärende)
KS 2024/12

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige
under tiden 19/9 2024 – 9/10 2024

Länsstyrelsen Stockholm

Beslut (2024-09-30) gällande detaljplan för Konsthallen 15 m.fl.
avseende utvidgning av hotell, restaurang och kultur i
stadsdelen Djurgården.

Länsstyrelsen beslutar att inte pröva kommunens antagandebeslut i
enlighet med vad som anges i 11 kap. 10 § plan- och bygglagen
(2010:900) PBL.
KS 2024/673-6.

Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:

Dom (2024-10-08) med anledning av kommunfullmäktiges beslut
2023-12-11 § 18 detaljplan för Västra Hagsätra, Höstsådden 1 m.fl.
i stadsdelen Hagsätra.

Mark- och miljödomstolen upphäver Stockholm stads beslut om att
anta detaljplanen.
Mål nr P 294-24.
KS 2024/65-11.

Länsstyrelsen Stockholm

Beslut (2024-10-09) gällande detaljplan för Stora Sköndal etapp 2a
i stadsdelen Sköndal (1750 bostäder, skola, förskola, M-hus).
Länsstyrelsen beslutar att inte pröva kommunens antagandebeslut i
enlighet med vad som anges i 11 kap. 10 § plan- och bygglagen
(2010:900) PBL.
KS 2024/755-6.

§ 13**Valärenden i kommunfullmäktige 2024 (årsärende)**

KS 2024/8

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns med tilläggsförslag av Tina Kratz (V).
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag med tilläggsförslag av Tina Kratz (V).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 14 oktober 2024 behandlades.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige godkänner avsägelsen från Tobias Johansson (V) som ledamot i trafiknämnden, samt att utse Maria Mustonen (V) som ny ledamot.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från Tina Kratz (V). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 14
**Redovisning av kommunalt partistöd och
granskningsrapport 2023**

KS 2024/443

Beslut

Redovisningar av partistöd 2023 noteras inkomna.

ÄrendetKommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller
Redovisning av kommunalt partistöd och granskningsrapport 2023.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

BeslutsordningOrdföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 15
Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och
kommunfullmäktige för tiden 1 januari 2025 – 31
december 2025**

KS 2024/1029

Beslut

Kommunfullmäktiges sammanträdesdagar för tiden 1 januari 2025 – 31 december 2025 godkänns i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för tiden 1 januari 2025 – 31 december 2025.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Rese- och mötespolicy för Stockholms stad**

KS 2024/319

Beslut

Rese- och mötespolicy för Stockholms stad, enligt bilaga till utlåtandet, antas.

1. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt även ge samtliga bolagsstyrelser i uppdrag att anta rese- och mötespolicy för Stockholms stad enligt bilaga till utlåtandet.
2. Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.
3. Att årligen följa upp stadens tjänsteresor utifrån ett klimatperspektiv såväl som ett kostnadsperspektiv.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Rese- och mötespolicy för Stockholms stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wangård (S), Maria Mustonen (V) och borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Uppsägning av arrendeavtal med Swedavia AB för Bromma flygplats till upphörande vid avtalstidens utgång den 31 december 2038**

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2024/598

Beslut

Exploateringsnämnden ska säga upp arrendeavtal för Bromma flygplats med Swedavia AB till upphörande vid avtalstidens utgång den 31 december 2038, och teckna erforderliga handlingar.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Uppsägning av arrendeavtal med Swedavia AB för Bromma flygplats till upphörande vid avtalstidens utgång den 31 december 2038.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S), borgarrådet Valeskog (S) och Johan Heinonen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Förvärv av aktier i bolagen Startplattan 197536 AB och Goldcup 35308 AB, därigenom tomträtterna Valsverket 8 och 9, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde**

KS 2024/587

Beslut

1. S:t Erik Markutveckling AB:s, eller ett helägt dotterbolag till S:t Erik Markutveckling AB:s, förvärv av samtliga aktier i Startplattan 197536 AB, org.nr 559480-3438, och därigenom indirekt tomträtterna Valsverket 8 och 9 med ett överenskommet fastighetsvärde om 24 miljoner kronor, enligt aktieöverlåtelseavtal ingånget mellan Fastighets AB Berjholm, org.nr 556079-4033 och S:t Erik Markutveckling AB den 16 maj 2024, bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
2. S:t Erik Markutveckling AB:s, eller ett helägt dotterbolag till S:t Erik Markutveckling AB:s, förvärv av samtliga aktier i Goldcup 35308 AB, org.nr 559482-5092, godkänns
3. Till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, lekmannarevisor och lekmannarevisorssuppleant i Startplattan 197536 AB respektive Goldcup 35308 AB till och med ordinarie årsstämma nomineras de personer som är angivna i bilaga 4 till utlåtandet.
4. Förslaget till ny bolagsordning i Goldcup 35308 AB respektive Startplattan 197536 AB enligt bilaga 3 till utlåtandet godkänns.
5. S:t Erik Markutveckling AB:s borgensåtagande för Goldcup 35308 AB:s fullgörande av aktieöverlåtelseavtalet i enlighet med vad som sägs i utlåtandet godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Förvärv av aktier i bolagen Startplattan 197536 AB och Goldcup 35308 AB, därigenom tomträtterna Valsverket 8 och 9, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Krisdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Genomförandebeslut av projekt Uppförande av Hagsätra is- och idrottshall på Hagsätra IP, del av Älvsjö 1:1**

Framställan från idrottsnämnden och fastighetsnämnden
KS 2024/789

Beslut

1. Fastighetsnämnden medges rätt att genomföra projektet Uppförande av Hagsätra is- och idrottshall på Hagsätra IP, del av Älvsjö 1:1, till en projektutgift som framgår av bilaga till utlåtandet.
2. Utgifterna för 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande; Idrottsnämnden får teckna tillägg till hyresavtal med fastighetsnämnden om en hyra som framgår av bilaga till utlåtandet till följd av projektet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut av projekt Uppförande av Hagsätra is- och idrottshall på Hagsätra IP, del av Älvsjö 1:1.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Maria-Elsa Salvo (S), Hassan Jama (V), Martin Hansson (MP) och Leif Söderström (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Hanna Wistrand (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders
nyproduktion av bostäder intill Ålgrytevägen i Bredäng**

KS 2024/729

Beslut

Inriktningen för AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder intill Ålgrytevägen i Bredäng med en total investeringsutgift om 614 mnkr inklusive förväntad kostnadsutveckling, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder intill Ålgrytevägen i Bredäng .

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Johan Heinonen (S), Maria Mustonen (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Peter Jönsson (M) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Sergej Salnikov (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21
**Inriktningsbeslut gällande AB Familjebostäders
nyproduktion av bostäder vid Lisebergsvägen, Älvsjö**
KS 2024/677

Beslut

Inriktningen för AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder vid Lisebergsvägen, Älvsjö med en total investeringsutgift om 479 mnkr inklusive förväntad kostnadsutveckling, godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder vid Lisebergsvägen, Älvsjö.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Ingela Edlund (S), Rashid Mohammed (V), Cecilia Obermüller (MP) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Sergej Salnikov (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i
Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten
Trossen 13 på Kungsholmen**

KS 2024/718

Beslut

Ärendet återremitteras med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 på Kungsholmen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Felix Finnveden (S) och borgarrådet Boucher (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Henrik Sjölander (M), Christoffer Hökmark (M), Björn Ljung (L) och Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt gemensamt förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att ärendet ska återremitteras.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden prövar förslaget om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss och med den motivering som anförs i Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

§ 23

Motion om förtur till hyresrätter för poliser och anställda inom kritiska välfärdsyrken

Motion av Gabriel Kroon m.fl. (alla SD)

KS 2023/514

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om förtur till hyresrätter för poliser och anställda inom kritiska välfärdsyrken.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Sergej Salnikov (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Motion om gemensamt system för skolval i grundskolan**

Motion av Jonas Naddebo och Claes Nyberg (båda C)

KS 2023/635

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om gemensamt system för skolval i grundskolan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Claes Nyberg (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25**Motion om att erbjuda kostnadsfria luncher för blåljuspersonal på Stockholms stads skolor**

Motion av Linnéa Vinge och Gabriel Kroon (båda SD)

KS 2023/661

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att erbjuda kostnadsfria luncher för blåljuspersonal på Stockholms stads skolor.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26

Motion om att använda Stockholms tunnlar

Motion av Dennis Wedin och Torbjörn Erbe (båda M)

KS 2023/1236

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtande

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att använda Stockholms tunnlar .

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) och Torbjörn Erbe (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27

Motion om samverkan med Migrationsverket för att främja frivillig återvandring

Motion av Gabriel Kroon (SD)

KS 2023/1387

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om samverkan med Migrationsverket för att främja frivillig återvandring.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S) och borgarrådet Mattson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28

Bordlagda motioner

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna med nummer 39-76 i kungörelsen.

§ 29 Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 24 september till 14 oktober 2024:

1. Motion av Annika Elmlund och Johan Nilsson (båda M) om en förbättrad service från stadsbyggnadsnämnden till våra medborgare.
Rotel II. Dnr KS 2024/1102
2. Motion av Dennis Wedin (M) om låghastighetszoner för elsparkcyklar.
Rotel VIII. Dnr KS 2024/1103
3. Motion av Dennis Wedin (M) om samling kring östlig förbindelse.
Rotel I. Dnr KS 2024/1104
4. Motion av Dennis Wedin (M) om ett bättre företagsklimat.
Rotel I. Dnr KS 2024/1105
5. Motion av Annika Elmlund och Johan Nilsson (båda M) om att se över vad man kan göra med alla de tomställda lokaler som finns i Stockholm.
Rotel II. Dnr KS 2024/1106
6. Motion av Gabriel Kroon (SD) om en hälsoekonomisk utvärdering av nyttan med miljözon klass 2 och 3.
Rotel VIII. Dnr KS 2024/1115
7. Motion av Linnéa Vinge och Gabriel Kroon (båda SD) om oanmälda årliga besök hos bidragsmottagande föreningar.
Rotel IV. Dnr KS 2024/1116

§ 30
Mötet avslutas

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Ut gick
48	Burell, Olle §§ 9-17, 24-30		S	18:02	22:00
77	Brinck, Cecilia §§ 1-7, 18-20		M	15:58	22:00
47	Stenudd, Sara §§ 8, 21-23		V	16:57	22:00
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	18:07	22:00
105	Ali Hassan, Shamso		V	17:56	21:59
42	Ali, Ismail		C	16:55	21:47
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	Hansson, Curre	S	17:01	22:00
92	Armstad, Stian	Nyberg, Berit	S	17:44	22:00
89	Badeli, Aida		MP	17:50	21:58
96	Bengtsson, Frida		S	17:04	21:58
23	Bjuggren, Emilia		S	15:59	21:58
8	Boucher, Torun		V	16:46	22:00
93	Bustos, Emil		S	17:18	21:59
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	15:58	21:58
94	Carlsson, Alma		S	17:19	21:58
13	Cederschiöld, Anna	Gardos Ek, Petra	M	17:02	22:00
80	Edin, Anders		SD	16:29	21:58
53	Edlund, Ingela		S	15:58	21:58
40	Elfvén, Anne-Lie		L	17:23	21:58
67	Elmlund, Annika		M	17:51	21:58
95	Finnveden, Felix		S	17:35	21:58
14	Forslund, Maurice		KD	17:54	21:58
69	Friberg, Annika		M	17:19	21:58
12	Granswed Baat, Sophia		M	16:07	21:58
103	Güler, Esme	Stark, Emelie	S	17:15	22:00
52	Göransson, Anders		S	16:40	22:00
51	Hansson, Martin		MP	16:40	21:59
4	Hedin, Andréa	Randquist, Theréz	M	15:58	22:00
66	Hedrup, Tom		M	17:48	22:00
61	Heinonen, Johan		S	17:53	22:00
34	Hellström, Anette		M	17:44	21:58
106	Herrström, Cecilia		V	16:16	22:00
37	Hollis, Michaela		KD	17:51	22:00
107	Holm, Jens		V	17:48	21:59
70	Hökmark, Christoffer		M	17:43	21:59
43	Ibrahim, Ashna		C	17:12	22:00
19	Jacobsson, Kristin		C	16:54	21:58
30	Jama, Hassan		V	17:32	21:51
88	Jama, Mansur		MP	17:37	22:00
31	Johansson, Tobias	Karlsson, Ann	V	17:54	22:00

Kommunfullmäktige 2024-10-14

39	Jonlund, Rasmus		L	17:33	22:00
79	Juntunen, Tapani		SD	17:29	21:58
18	Jönsson, Jan		L	16:44	21:59
101	Kazinic, Elvir		S	16:34	21:58
62	Kratz, Tina		V	16:16	21:58
86	Kroon, Gabriel		SD	17:02	22:00
81	Kroon, Julian		SD	17:30	21:58
104	Körhan, Özlem		V	17:08	21:59
36	Lennaárd, Fritz		M	16:28	21:58
99	Lind, Andreas	Mannerström, Gustav	S	16:18	22:00
7	Lindblom, Clara	Mayr, Marre	V	17:35	22:00
60	Lindgren, Jimmy		S	16:13	21:59
71	Lindström, Therese		M	17:08	22:00
45	Linusson, Svante		C	16:47	21:59
16	Ljung, Björn		L	17:18	21:21
64	Ljuslin, Maria		V	17:34	22:00
97	Lorentzi, Ulrika		S	16:04	21:58
11	Lutz, Kristina		M	17:29	21:59
9	Mattsson, Alexandra		V	16:57	21:59
63	Mjörnberg, Robert		V	15:58	22:00
38	Modig, Aron	Valier Furtenbach, Mikael	KD	17:36	22:00
28	Mohammed, Rashid		V	17:35	21:58
29	Mustonen, Maria		V	17:19	21:58
20	Naddebo, Jonas		C	17:02	21:58
41	Nilsson Söderström, Åsa	Wistrand, Hanna	L	17:08	22:00
32	Nilsson, Johan	Erbe, Torbjörn	M	16:00	21:58
10	Nilsson, Jonas		M	17:45	21:59
44	Nyberg, Claes		C	16:03	21:59
87	Obermüller, Cecilia		MP	17:43	21:59
24	Ojanne, Alexander		S	16:51	21:59
33	Paccamonti, Johan	Jönsson, Peter	M	17:50	22:00
100	Palm, Ulrika		S	15:58	21:59
91	Risberg, Eva		S	15:58	21:59
72	Rosencrantz, Per		M	16:00	21:33
90	Runsten, Magnus		MP	18:00	21:59
83	Salnikov, Sergej		SD	16:51	21:58
27	Salvo, Maria-Elsa		S	17:54	21:58
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	17:48	21:58
54	Sjöberg, Ulla		S	16:07	21:58
35	Sjölander, Henrik		M	17:28	21:58
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel	Hjelmestam, Elin	L	17:41	22:00
98	Snis Sigtryggsson, Bjarne		S	17:50	21:58

Sida 41 (148)

Kommunfullmäktige 2024-10-14

57	Stavling, Margareta		S	16:43	21:58	Sida 42 (148)
50	Strömgren, Lars		MP	15:58	22:00	
74	Svanström, Sara		L	17:27	20:50	
84	Söderström, Leif		SD	16:42	22:00	
22	Valeskog, Jan		S	16:46	21:58	
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	16:41	21:58	
85	Vinge, Linnéa		SD	16:51	22:00	
55	Walther, Ulf		S	17:54	22:00	
21	Wanngård, Karin		S	16:05	21:58	
82	Wassermann, Emelie		SD	16:43	21:58	
5	Wedin, Dennis		M	15:58	21:58	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	17:23	21:58	
73	Werner, Hanna		M	17:58	21:58	
46	Wihlman, Thomas	Amofah, Patrick	C	17:46	22:00	
78	Åkerlund, Liliane		SD	17:01	21:58	
15	Örbrink, Nike		KD	17:16	21:58	
25	Österberg, Anders		S	16:06	22:00	
59	Österman, Gustav		S	15:58	22:00	
6	Fjellner, Christofer		M	17:56	22:00	

Yttranden 2024-10-14

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 14 oktober 2024

§ 1 Interpellation av Dennis Wedin (M) till trafikborgarrådet Lars Strömngren (MP) om neddragningar av innerstadstrafiken

Anförande nr 1

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Interpellationen handlar om min förvåning. Det finns mycket att förvånas över på temat neddragningar av innerstadstrafiken och kollektivtrafiken, inte bara från regionen utan särskilt från Miljöpartiet, som är ansvarigt parti för trafikfrågor i både regionen och stadshuset.

När det gäller stombussarna 1, 2, 3, 4 och 6 dras kapaciteten och turtätheten ned med i genomsnitt 20 procent, det vill säga så mycket att stockholmarnas största busslinjer under delar av dygnet inte kommer att kunna anses uppfylla behoven eller ens kallas stombussar längre, detta i ett läge när Stockholms stad lägger mycket investeringar och pengar på att föra fram just den typen av trafik.

Det är två händer, men den ena handen vet inte vad den andra gör. Fast ni är från samma parti, Lars Strömngren, uttrycker ni helt olika viljor. ”Vi vill inte lägga pengar på att försöka få tillbaka resenärer i Stockholms innerstad”, sa trafikregionrådet Anton Fendert när nedskärningarna först presenterades. Det är makalöst att säga så som ansvarigt råd för kollektivtrafiken. Vi måste ju få tillbaka resenärerna till kollektivtrafiken. Det är viktigt för att vi i detta hus ska klara våra klimatmål men också för att underlätta stockholmarnas vardag och deras möjligheter att ta sig fram.

Jag känner stor förvåning över att jag ens måste ställa den här interpellationen och ta upp frågan med trafikborgarrådet här. Innerstaden drabbas av försämrad busstrafik och lägre turtäthet i tunnelbanetraffiken samtidigt som Lars Strömngren och det rödgröna styret i detta hus ägnar sig åt att klämma åt de människor som tar sig fram med bil. Det blir dyrare och svårare att ta sig fram med kollektivtrafiken samtidigt som innerstadsborna får en chockhöjning av parkeringsavgiften och parkeringsplatser försvinner nästan veckovis.

Det blir allt svårare att ta sig fram, och detta var inte något som jag såg på Miljöpartiets valaffischer i den senaste valrörelsen. Det rimmar inte med ert löfte till stockholmarna.

Ännu konstigare blir det när vi nu ser SL:s reklamkampanj där man pekar på att det har blivit svårare och dyrare att parkera. ”Åk med oss istället”, säger man. Samtidigt som man gör historiska nedskärningar på busstrafiken och höjer avgiften på SL-kortet

Yttranden 2024-10-14

används reklampengar till att belysa att MP i Stockholms stad chockhöjer parkeringsavgifterna och tar bort parkeringsplatserna. Detta är något som man gör reklam för, gentemot varandra. Är det här något ni stoltserar med? Är det därför ni lägger skattepengar på att få ut den reklamen? Är du är stolt över att det blir tuffare att ta sig fram i Stockholm, Lars Strömgren?

Anförande nr 3

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige och frågeställare Dennis Wedin! Jag har vid ett flertal tillfällen tydligt förklarat att vi tycker att det är olyckligt att man drar ned på frekvensen och mängden linjer i kollektivtrafiken. Att detta görs är ett beslut av regionen och sker utifrån den ekonomiska situation som den står inför, inte minst därför att man under pandemin bibehöll kapaciteten för att minska risken för smittspridning. När pandemin äntligen var över blev man av med olika typer av riktade stöd från regeringen för att kunna komma ikapp ekonomiskt.

Det är olyckligt att man behöver dra ned på kollektivtrafiken. Detta har jag sagt flera gånger, och jag säger det igen. Kollektivtrafiken behöver vara ett alternativ för stockholmarna, inte minst därför att den är kapacitetsstark och yteffektiv. Bortsett från miljöfrågan och hälsofrågan – att välja ett aktivt färdssätt som exempelvis gång och cykel i relation till att sitta still i en bil eller buss – finns det stora vinster med att fler åker kollektivt eftersom det gör att Stockholm fungerar bättre och kan växa på ett hållbart sätt så att vi som bor här kan njuta av att mer yta används till annat och så att fler kan flytta hit och ta del av allt som staden har att erbjuda.

Utifrån den verklighet som regionen har stått inför, där de har prioriterat de linjer som går utanför innerstaden därför att alternativen i innerstaden är fler, kan vi från staden bidra till att öka framkomligheten för kollektivtrafiken i ytläge på våra gator. Vi har gjort trimningsåtgärder för att bussarna ska komma fram snabbare. Regionen har också börjat släppa på resenärer i samtliga dörrar. Det handlar om rättidigheten. Om bussarna kommer mer sällan ska man kunna lita på att de kommer fram ordentligt i trafiken och prioriteras i våra signaler så att de utifrån det antal turer som går är ett attraktivt, pålitligt och enkelt alternativ.

Anförande nr 4

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det blir dyrt och svårt att åka kollektivt, och det blir dyrt och svårt att åka bil. Det är så det blir när Lars Strömgren och hans partikollegor ansvarar för trafikpolitiken i Stockholms stad och i Stockholmsregionen. Kvar finns möjligheten att ta sig fram för dem som går och cyklar, men detta är långt ifrån möjligt för alla stockholmare. Jag tänker just nu på barnfamiljerna som har ett svårt vardagspussel att få ihop. Jag tänker på de äldre stockholmare som inte har möjlighet att hoppa på den där cykeln när det, som nu, börjar bli kallt om dagarna.

Jag har noterat rubrikerna i exempelvis tidningen Mitt i, som skriver: ”Protesterna var förgäves. Nu rullar buss 57 på Sveavägen för sista gången. Jag kommer inte kunna

Yttranden 2024-10-14

besöka min makes minneslund längre. Det känns som att jag vill gråta, säger May-Britt Christensson, 92, som bor på Frejgatan.” Så drabbades hon när busslinjen drogs in.

Något som jag också har engagerat mig i är seniorträffpunkten Baltzar på Kungsholmen. Sedan buss 54 drogs om stannar bussen inte längre vid Bolinders plan, vilket gör det svårare för många äldre att ta sig till platsen. Detta riskerar att leda till att fler stannar kvar hemma och till att den ofrivilliga ensamheten ökar. När jag pratar med personalen på plats säger de just att det är många som har fått det mycket svårare att ta sig till träffpunkten. De allra flesta tar sig dit med buss, men nu stannar bussen inte där längre. På platsen finns bara en ödslig busshållplats.

Jag lade fram ett ledamotsinitiativ i trafiknämnden om att vi åtminstone borde yttra oss från Stockholms stad och med en blocköverskridande röst säga att vi inte accepterar detta och att regeringen, eller förslåt, regionen måste agera och göra något åt detta. Problemet är att det inte var något som den rödgröna majoriteten var intresserad av. Man ville inte yttra sig om detta.

Dessutom, utöver att inte stå på stockholmarnas sida när det gäller den aspekten, läste jag att SL är medvetna om problemet och har föreslagit för Stockholms stad att 65:an ska dras om och trafikera Pipersgatan och Bolinders plan, exempelvis. Men där fick SL kalla handen av Stockholms stad. Det har inte funnits något intresse från staden, trafikförvaltningen eller Keolis. SL känner att de har fått begränsad återkoppling, och därför har ingenting gjorts i denna fråga.

Varför står inte du, Lars Strömgren, och den rödgröna majoriteten på stockholmarnas sida i att hitta möjligheter och pressa på där det går och där vi ser att stockholmare far illa? Vi måste prata med *en* röst så att de får stärkta möjligheter och pressa på mot regionen där det har blivit fel.

Anförande nr 5

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Precis som jag sade i anförandet eller svaret här nyss är vi tydliga med att det är olyckligt att man har dragit ned på kollektivtrafiken, men vi är heller inte naiva inför det faktum att det beror på att regionen saknar finansiering och på att de riktade statsstöd som har funnits inte har prioriterats. I stället har regeringen, som borgarrådet Wedin freudianskt råkade säga, prioriterat höginkomsttagares skattesänkningar framför att stötta regionerna i denna fråga.

Man väljer också att sänka skatten på drivmedel, diesel och bensin. Alla som har läst nationalekonomi känner till korspriselasticitet, det vill säga att om det finns två sätt att resa eller två bränslen att driva fordon med och man gör det ena billigare kommer detta av naturliga skäl att leda till att fler väljer det. Utöver kollektivtrafikens attraktivitet lider också elektrifieringen av prioriteringen att göra det billigare att tanka fossilt.

Utöver detta gör vi vad vi kan från staden för att förbättra framkomligheten för bussarna och förbättra hur bussresenärer, gångtrafikanter och cyklister samsas och

Yttranden 2024-10-14

möts på en gata. Inte minst är detta något som vi har gjort på Sankt Eriksgatan, där det nu finns ett ärende.

I den mån vi kan jobba med trafiksignaler jobbar vi aktivt för att bussen ska få prioritet, och i den budget som nu har föreslagits av det rödgröna styret har vi dessutom vässat detta lite grann och säger att bussen i möjligaste mån ska ges full prioritet. En full buss ska inte behöva vänta på en bil med en person i.

Vi har redan sett i det täta samarbete och samverkansarbete som vi har med regionen att vi kan göra en liten del var. Vi kan förbättra hur signalerna är justerade, och vi kan förbättra hur gatan är utformad. Regionen har mött upp med att visera i alla dörrar, vilket minskar den tid som bussen måste stå vid station och gör den mer rättidig, det vill säga att man kan lita på den. Den går inte lika ofta som förr – olyckligtvis – men i bästa fall kan den gå att lita på mer än tidigare och därför vara ett attraktivt alternativ för fler.

Vi gör allt vi kan från staden, och vi har varit tydliga i vår kritik av neddragningen. Samtidigt är vi pålästa och medvetna om hur det kommer sig att regionen behöver spara. Detta är inte minst något som skulle kunna åtgärdas av din regering, borgarrådet Wedin.

Anförande nr 6

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Att skylla på regeringen verkar vara ett mantra från det rödgröna styret och en ursäkt för att inte anstränga sig och göra sitt yttersta för stockholmarna. I trafikborgarrådets fall skulle detta vara att i alla fall ge drabbade stockholmare en röst gentemot dem som bestämmer i en fråga.

Jag ber dig inte om att rikta egna pengar, vända på pengar i en budget eller fatta ett tufft beslut som skulle ta tid, Lars. Du och jag skulle här och nu kunna ta i hand och gå och kräva att regionen och SL tar sitt ansvar och gör något åt de platser där det har blivit särskilt tufft för äldre att ta sig fram. Det gäller exempelvis de frågor som jag nämnde. Det är ingen tröst för dem att du står och pratar om regeringen och mer pengar. Det här handlar om riktiga människor som fått det tuffare att ta sig till sin träffpunkt, som är en viktig del i deras vardag och där de kan träffa andra människor.

Det skulle inte vara så tufft för trafikborgarrådet att skaka min hand och säga att nu säger vi från Stockholms stads sida att detta är vår politiska vilja. Se detta problem, och låt oss samarbeta om vi kan för att göra något åt det! Gör något åt Baltzar på Bolinders plan, och se till att fler äldre på Kungsholmen kan träffas! Det är Region Stockholm som vi behöver prata med om detta, ingen annan. Om du vill ta upp det här med regeringen eller med FN är det helt upp till dig, men det är regionen som måste fatta de avgörande besluten.

Samtidigt har vi ett trafikborgarråd som pratar sig varm för att vi ska prioritera bussarna. Det är bra. Vi har skrivit under på många av de beslut som handlar om att

Yttranden 2024-10-14

bussarna ska prioriteras och få det enklare att ta sig fram, men det är ju ingen tröst för de människor som i dag står på fullsmockade bussar.

Till och med Anton Fendert själv har erkänt att det nu är trångt på många bussar i innerstaden. Jag tänker exempelvis på 75:an i Norra Djurgårdsstaden. Det är ingen tröst att du säger att bussarna nu ska få det lite enklare att ta sig fram, när bussen inte kommer. När bussarna antingen dras in eller kommer mycket mer sällan eller det inte kommer tillräckligt många bussar är det ingen tröst att du på något sätt ska göra det enklare för bussarna.

Den ena handen måste veta vad den andra gör. Samtidigt som Stockholms stad satsar på att öka framkomligheten för inte minst busstrafiken gör man alltså allt på andra ställen för att bussarna ska bli färre och färre. Allt som allt riskerar detta att göra Stockholm till en stad där det blir svårare att röra sig och där vi inte kommer att minska utsläppen och luftföroreningarna i den takt som Miljöpartiet pratar sig varma för i valrörelse efter valrörelse. Detta är realiteten när det gäller er politik.

Anförande nr 7

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Ordförande! Jag har både i denna interpellationsdebatt och i andra sammanhang tydligt redogjort för stadens inställning att vi inte tycker att det är bra att det dras ned på kollektivtrafiken ned.

Att borgarrådet Wedin raljerar, jämför regeringen med FN och säger att jag borde prata med vilka jag vill men nu prata allvar tycker jag är raljant och vittnar om att borgarrådet inte riktigt förstår hur ekonomin bakom kollektivtrafiken ser ut. Biljettintäkter ska av tradition stå för ungefär hälften av SL:s kostnader och skatten den andra hälften.

Vi vet båda att resandet har gått ned efter pandemin eftersom många av dem som reste med kollektivtrafiken i Stockholm nu har möjlighet att jobba en eller två dagar hemifrån. Detta har påverkat intäktsströmmen till SL. Att man – efter att vi har kommit ur en situation där det körts många fler turer än vad som krävts i förhållande till resenärerna därför att vi har haft en pandemi – raljerar och säger att det är lika relevant att prata med FN som att be regeringen kliva in tycker jag är antingen arrogant eller bygger på en okunskap om hur kollektivtrafiken i Stockholmsregionen är finansierad.

Det är inte irrelevant att bussen kommer fram i tid. Något som har hänt historiskt är att dålig framkomlighet för innerstadsbussarna, inte minst stombussarna, har lett till att de har kört i kapp varandra, vilket har gjort att den första har blivit proppfull och den andra halvtom. Då har den turen gått åt till det, och i stället har man fått stå och vänta på den tredje bussen. Genom att man gör framkomligheten bättre för bussarna blir det en bättre reseupplevelse för resenärerna. Det här är därför inte något som man bör raljera över, utan det är något som är avgörande för upplevelsen av busstrafiken i Stockholm, både i ytterstaden och i innerstaden.

Yttranden 2024-10-14

Det är regionen som planerar trafiken i samarbete med de upphandlade entreprenörer som bedriver busstrafiken. Där finns det ett utarbetat och systematiskt dialogarbete med staden där vi får vara remiss och tycka till för att framkomligheten, turtätheten och den samlade upplevelsen av kollektivtrafik som resealternativ i Stockholm ska bli så bra som möjligt.

För att avsluta och summera: Vi är naturligtvis kritiska till neddragningen, men vi gör vad vi kan för att reseupplevelsen och alternativet kollektivtrafik i relation till andra sätt att resa ska vara så attraktiva som det bara går.

Yttranden 2024-10-14

§ 2 Interpellation av Sophia Granswed Baat (M) till Karin Wanngård (S) om att satsa på Skärholmen och hela Stockholm

Anförande nr 8

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande, kära fullmäktige och alla åhörare! Skärholmen är en fantastisk plats placerad vid Mälaren och Sättra naturreservat, ett stenkast från Kungens kurva. Skärholmen är den stadsdel i hela Stockholm som procentuellt beräknas växa mest fram till 2040.

Sedan några år tillbaka har det dock blivit alltmer otryggt i Skärholmen. I den senaste trygghetsundersökningen uppger endast 44 procent av medborgarna att de känner sig trygga i Skärholmen. Vi ser i brottsstatistiken att allvarliga brott som skjutningar och sprängningar liksom vapen och droghandel har ökat. När jag skrev interpellationen i april hade vi haft tre skjutningar på sex veckor, varav två med dödlig utgång. Den som fick mest uppmärksamhet var när Mikael blev skjuten då han tillrättavisade ett gäng ungdomar.

Enligt samtal med polisen för drygt en månad sedan lägger de 85 procent av sina resurser på just Skärholmen, trots att de har ett upptagningsområde med hela Hägersten-Liljeholmen. Poliserna är alltså synliga och på plats, men tyvärr ser vi att Socialdemokraterna väljer att inte satsa på Skärholmen. Man pratar bara om Järva, eller som Karin Wanngård själv uttryckte det i DN i oktober 2023: ”Jag ska tjata hål i huvudet på dem om Järva.” Karin, du har lyckats med detta, men jag skulle vilja att du också satsar på Skärholmen. Det vill nog även de 26 socialsekreterare som skrev ett öppet brev i fredags till oss i stadsdelsnämnden om att vi måste prioritera Skärholmen, för de har en helt ohållbar situation på jobbet just nu.

Du är stockholmarnas främsta ledare och ansvarigt finansborgarråd, Karin. Vad du säger spelar roll, och när du så ensidigt pratar om satsningar på Järva och inte pratar om andra delar av staden, till exempel Skärholmen, skapar det en känsla av att du inte bryr dig. I Järva fick 3 000 ungdomar sommarjobb – alla som sökte fick feriejobb i somras. I Skärholmen fick 499 sommarjobb. Järva har 18 fältassistenter. Skärholmen har nu 4, sedan augusti, trots att ni lovade många fler fältassistenter.

Under ledning av den grönbå majoriteten satsade vi mycket på skolan i Järva, och det har verkligen gett resultat. Vi hade önskat att man hade gjort samma satsningar i Skärholmen, men de har tyvärr uteblivit. Karin! Hur avser du, som Stockholms finansborgarråd, att återupprätta tryggheten i Skärholmen och för våra Skärholmsbor?

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 10

U l r i k a L o r e n t z i (S): Ordförande! Jag är inte Karin Wanngård, men jag bor också i Skärholmen, precis som du, Sophia. Jag vill tacka dig för att du har skrivit den här interpellationen så att vi får prata om Skärholmen här i fullmäktige.

Precis som du är jag oerhört orolig över de skjutningar som vi har sett och den otrygghet som finns i vår stadsdel. Jag är också orolig över skenande kostnader för placeringar av barn och unga och över segregation och ökade klyftor. Denna utveckling måste vända – det är vi överens om.

Glädjande nog är vi också överens om att mycket av det som görs i Järva är bra. Du nämner i din interpellation gratis frukost i skolan, att staden flyttar ut förvaltningar och satsar på mer idrott och fritidsmöjligheter och att en dedikerad utvecklingschef har anställts. Karin Wanngårds och andras tjtande om Järva har uppenbarligen nått fram, och du ser att det är något som är bra, så som jag läser det.

Jag blir dock besviken på att du bidrar till uppgivenhet och minskad tilltro till politiken bland Skärholmsborna när du säger att inget av detta görs i Skärholmen. Det stämmer inte, och det vet du. Det serveras gratis frukost i skolorna även i Skärholmen. Stockholmshems huvudkontor kommer att flytta till Skärholmen. I somras erbjöd stadsdelen gratis simskola för barn och gratis sommarlovsaktiviteter, där 1 200 barn deltog. Nu har staden också rekryterat en dedikerad strateg för att hålla ihop arbetet i de olika fokusområdena i Söderort.

Vi borde vara stolta och glada över att det som görs i Järva också kommer Skärholmen till del. Det bredare arbetet med sociala frågor i Fokus Skärholmen stannade av lite under den förra mandatperioden när man gjorde om det till ett rent exploateringsprojekt, men vi har satt igång det igen. Sedan vi tillträdde har vi, förutom det jag har nämnt, öppnat Familjens hus, som är en mötesplats som syftar till att stärka föräldrar i deras föräldraroll. Det är jätteviktigt för att stoppa nyrekryteringen.

Vi har också stärkt trygghetsarbetet genom samverkan mellan polis, fastighetsägare och det lokala föreningslivet. Som du vet, eftersom du sitter i stadsdelsnämnden, finns det ett jättestort intresse. Det är många som vill bidra till ökad gemenskap och sammanhållning i Skärholmen och därmed få stopp på nyrekryteringen till kriminalitet.

Min fråga till dig är: Kommer Moderaterna att fortsätta att stötta de sociala satsningar som det rödgröna styret gör i stadens fokusområden?

Anförande nr 11

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Jag tackar för frågan. I Skärholmen ligger hälften av alla förskolor vid en öppen drogscen. Det skapar en enorm otrygghet bland både vårdnadshavare och den personal som jobbar där. Efter den 10 april lovade majoriteten i stadshuset att ta tag i detta, men vi har inte sett några

Yttranden 2024-10-14

specifika satsningar på vare sig ordningsvakter, väktare eller fler fältassistenter, utom möjligtvis en som kom efter sommaren.

När Socialdemokraterna satt i regering minskade antalet poliser i polisregion Stockholm med 131 stycken, mellan 2015 och 2022. Nu ökar antalet poliser igen.

Vad bra att du nämner sommarsimskolan, Ulrika. Det gör mig glad, för det var faktiskt vi i Moderaterna som lade fram en skrivelse i stadsdelsnämnden inför sommaren 2023. På bara sex veckor fick förvaltningen till en sommarsimskola som var gratis för alla barn, och det har man fortsatt med och planerar att fortsätta med även framöver.

Jag vill säga att vi har ett bra samarbete i stadsdelsnämnden mellan alla partier och att förvaltningen gör ett bra jobb. Interpellationen handlar inte om det utan om Karin Wanngårds ensidiga fokus på Järva. Karin! Har du ens varit i Skärholmen och träffat socialtjänsten? Jag vet att socialborgarrådet har varit där, men det jag menar är att när en stadsdel pekas ut av polisen som den otryggaste platsen i hela Stockholm måste den högsta ledaren i Stockholm, som är du, Karin, åka dit och lyssna och träffa medborgarna och personalen. Då kanske sådana situationer inte uppstår.

Det görs många bra satsningar, men inte tillräckligt många och inte tillräckligt bra satsningar. Ett arbete via stadsdelsnämnden är på gång inför kommande verksamhetsplan, men jag vill att du, Karin, och majoriteten här i stadshuset också ska säga att vi tror på Skärholmen och att vi vill satsa på Skärholmen på precis samma sätt som ni säger att ni vill satsa på Järva.

Skärholmsborna känner inte att de eller deras oro blir tagna på allvar. Det är illa. Det är därför jag vill lyfta upp denna fråga. Du ska snart gå upp i talarstolen, Karin. Jag skulle vilja veta vilka satsningar ni kommer att göra för just Skärholmen i kommande budget. Vad är er plan för att vi ska få upp tryggheten från 44 procent till KF:s mål 79 procent?

Anförande nr 12

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så mycket, Sophia Granswed Baat, för interpellationen! Det är väldigt lätt att ställa upp på att vi tror på Skärholmen. Vi tror på Stockholm. Vi tror på stockholmarnas fantastiska förmåga att bry sig om sina stadsdelar och vara villiga att utveckla mer trygghet med alla boende.

Det jag blir lite bestört över är att du frånsäger dig allt ansvar. Ett av de första beslut som jag fattade när jag tillträdde som finansborgarråd efter åtta års borgerligt styre 2014 var just att fokusera på Skärholmen. Fokus Skärholmen handlade om byggen, om social verksamhet och om att öka tryggheten.

Vad var det första som det moderata finansborgarrådet fattade beslut om när hon tillträdde 2018? Jo, att ta bort Fokus Skärholmen och flytta alla de sociala verksamheter och satsningar som vi hade byggt upp under fyra år. Dem tog man bort och gjorde till en ren exploateringsfråga. Under ert fyraåriga styre lyckades ni öka

Yttranden 2024-10-14

otryggheten och säkerställa att individer ställs mot varandra beroende på var i Stockholm man bor och att man är olika mycket värd.

När vi sedan tack och lov kom tillbaka till styret i Stockholm implementerade vi Fokus Järva för att säkerställa att vi har idéer om hur man kan lyfta områden. Och mycket riktigt kan vi se resultat. Vad går vi vidare mot? Jo, vi återanvänder, och Fokus Skärholmen, som tidigare har varit ett stort fokusområde, har återigen en projektledare på stadsledningskontoret.

Skärholmen är minst lika viktigt för Stockholm som alla andra stadsdelar, och det som står i interpellationen – att Fokus Järva skulle leda till att andra områden i Stockholm nedprioriteras – är faktiskt helt fel. Då har man inte förstått vad fokusområdena handlar om. Fokusområdena handlar om att samla stadens resurser och se till att stadens egna förvaltningar och bolag går hand i hand och säkerställer att hela Stockholm är bra.

Vi behöver generellt sett fler poliser i Stockholm. Det var Reinfeldtregeringen som hade noll intag till Polishögskolan. Mycket kommer att göras i budgeten, och mycket görs redan.

Anförande nr 13

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Karin! Du säger att ni satsar på barn och unga. Trots detta ser vi nu hur barngrupperna i förskolan är större, lika stora som de var förra gången ni styrde, det vill säga de är uppe i 16 barn per barngrupp. Vissa grupper är till och med ännu större.

Samtidigt har vi en skola i Skärholmen – Söderholmsskolan – som jag skulle säga är det mest lyckade exemplet på en integrerad skola. I den skolan möts barn från hyresrätterna i centrum och barn från radhusen och villaområdena. Det är en väldigt omtyckt skola. Nu ska den renoveras. Det behövs, men där finns en stor risk. Socialdemokraterna vågar inte svara på vad man planerar för Söderholmsskolans framtid. Det finns en ganska stor risk just nu att det kommer att bli en 1–3-skola från att tidigare ha varit en 1–6-skola.

Samtidigt kommer de barn som går där i dag att flyttas över till Vårbergsskolan, som är en öppen drogszen. Jag förstår att man behöver göra denna förflyttning temporärt, men jag skulle önska att Socialdemokraterna här i dag kunde svara och säga att de ska se till att Söderholmsskolan blir kvar som en 1–6-skola. Det skulle lugna väldigt många Skärholmsbor.

Sedan skulle jag vilja ta upp ekonomi. Dagen efter skjutningen den 10 april stod Karin Wanngård på Skärholmens torg och sa – i Sveriges Radio, P4 Stockholm – att hon hade utökat budgeten för socialtjänsten i Skärholmen från 116 till 160 miljoner kronor. Jag blev förvånad när jag hörde det. Jaha, tänkte jag och kontaktade förvaltningen och sa att jag inte kände till detta och bad dem ta fram siffrorna. De letade och letade och började skruva på sig. De sa att de inte riktigt visste vad det var för siffror och att de

Yttranden 2024-10-14

skulle kolla med stadsledningskontoret, som svarade att de inte heller visste vad det var för siffror som Karin hänvisade till.

Det vi har kunnat se är att socialtjänstens budget har ökat med ungefär 12 miljoner kronor per år, till 140 miljoner i år. Det är ungefär samma ökning som gjordes under den grönblå majoriteten. Det var till och med en ännu större ökning 2022, när de så kallade Jan Jönsson-pengarna tillkom. Jag skulle vilja ha svar av dig, Karin: Vad är det för siffror du hänvisar till när du påstår att socialtjänstens budget i Skärholmen har ökat från 116 till 160 miljoner kronor?

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jan Jönsson-pengarna vet jag inte riktigt vad det är för något, men det rör kanske någon förhandling i den dåvarande majoriteten.

När det gäller tryggheten i Skärholmen och tryggheten i hela Stockholm generellt sett handlar det om att vi jobbar med de förebyggande insatserna, det vill säga håller barn och unga borta från gängkriminella miljöer. Skulle det vara så olyckligt att någon är aktiv i kriminella miljöer ska staden naturligtvis arbeta med att få bort barnen eller ungdomarna från dessa miljöer. Där är samarbetet med polisen A och O för att säkerställa vilka barn vi har att göra med.

Detta gör att våra kostnader för HVB-placeringar har ökat kraftigt i en del av våra stadsdelsnämndsområden, bland annat Skärholmen. Här har vi skjutit till pengar, och det är helt riktigt så att vi bara i Skärholmen har ökat budgeten för socialtjänstområdet och barn och ungdomar från 116 miljoner kronor 2022 till 160 miljoner kronor 2024. Det är en ökning med 38 procent.

Vi kommer att fortsätta att skjuta till pengar för nästa års budget. Detta gör vi för att vi tar de förebyggande insatserna på enormt stort allvar. Där hoppas jag verkligen att ditt engagemang, Sophia, går rakt in i Regeringskansliet, som skjuter till 0 kr i statsstöd för att jobba med förebyggande insatser, som är så viktiga för att våra barn och unga ska få ett långt och lyckligt liv – ett liv med utbildnings- och jobbmöjligheter.

Vad händer då med Fokus Skärholmen? Det handlar om att vi kommer att gå ännu mer framåt när det gäller Skärholmen. Vi riktar resurser och prioriteringar ut från förvaltningarnas och bolagens ordinarie arbete. Det ska inte vara så att ett bolag eller en förvaltning inte har besökt platsen och inte vet vad vi pratar om. Skärholmen är en viktig del av Stockholm.

När vi pratar om dessa frågor blir jag lite förundrad över att man alltid ska ställa område mot område. Det är inte vad fokusområdena handlar om, utan de handlar om att vi fokuserar på områden som har det lite sämre jämfört med de generella nyckeltalen i Stockholm och som därför måste höjas till samma nivå som övriga Stockholm, gärna över den. Det är vad Fokus Skärholmen handlar om.

Yttranden 2024-10-14

§ 3 Interpellation av Per Rosencrantz (M) till utbildnings-, arbetsmarknads- och personalborgarrådet Emilia Bjuggren (S) om åtgärder för att öka intresset för gymnasiala yrkesprogram

Anförande nr 15

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Per Rosencrantz (M): Fru ordförande! Jag växte upp i Gästrikland i en liten ort präglad av bruksortsmentalitet, jantelag och Socialdemokraterna. Det slutade med att jag revolterade mot alla dessa tre saker och gick med i Muf, och sedan gick det utför, som ni alla ser.

I efterhand, när man blir lite äldre, blickar man tillbaka på sin uppväxt, och då ser man ändå många fördelar. Det var ett samhälle där man brydde sig om varandra, men det fanns också ett mantra som vi unga fick lära oss: Kom i tid, håll dig nykter och lär dig ett yrke! Dessa tre saker skulle Stockholms ungdomar också behöva höra.

Enligt Statistiska centralbyråns mätningar är det alldeles för få i Sverige och i Stockholm som läser en yrkesutbildning på gymnasiet. I Sverige är det 30 procent, men för att få ihop kompetensgapet skulle det behöva vara 40 procent. Kan ni gissa vad andelen är i Stockholm? Nu får ni inte skrika, men det är 10 procent som läser en yrkesutbildning här.

Om vi kan få fler att läsa en yrkesutbildning kommer färre ungdomar i Stockholm att bli arbetslösa. Forskning från Malmö universitet visar att de kommer att ha högre inkomster, må bättre och etablera sig på arbetsmarknaden. Något som är väldigt viktigt för Moderaterna är också att fler startar företag. Med tanke på att kapitalskatten är lägre än löneskatten kan de dessutom tjäna mycket pengar, och det vill ungdomar göra.

Vi måste få fler att läsa yrkesutbildningar, både i gymnasiet och i den kommunala vuxenutbildningen. Det är bakgrunden till min interpellation. Jag har ställt ett antal frågor till borgarrådet som kan sammanfattas så här: Vad gör Socialdemokraterna för att fler ungdomar ska läsa en yrkesutbildning, både på gymnasiet och i vuxenutbildningen?

Anförande nr 17

Borgarrådet Bjuggren (S): Tack, Per Rosencrantz, för interpellationen!

Ibland – inte så ofta – får man som ansvarigt borgarråd känslan av att någon skickar in en interpellation bara för att man ska få chansen att skryta riktigt mycket om allt bra som man gör. Jag blev lite förvånad, för jag undrade vad Per Rosencrantz har för incitament att se till att jag får gå upp här och skryta om vårt arbete. När jag hörde hans inledning insåg jag dock att där finns en liten ådra som längtar tillbaka till något slags

Yttranden 2024-10-14

solidarisk yrkesstolthet. Du är välkommen tillbaka i fällan, Per Rosencrantz. Vi är starkare tillsammans.

Jag är helt enig om problembilden, att fler barn och ungdomar borde läsa på våra yrkesprogram. Jag ska inte gå i fällan och fastna i debatten om vad som hände, varför det ser ut som det gör i dag och hur en viss alliansregering tog bort högskolebehörigheten och därmed minskade yrkesprogrammen drastiskt – det som tyvärr är grunden för den utmaning vi står inför. Jag ska i stället blicka framåt.

Nu har vi återigen högskolebehörighet på våra yrkesprogram. Den är möjlig att välja bort för att få lite lättare studiedagar, men den är default. Detta innebär att det i dag är en fantastisk dörröppnare att läsa ett yrkesprogram på gymnasiet. Man får med sig ett yrke och kan gå rakt ut i egen försörjning, men samtidigt får man med sig behörigheten till högskolan om man en dag vill ta ett nytt kliv och läsa vidare.

För att sprida denna kunskap gör vi just nu stora satsningar på att öka kompetensen hos SYV:arna ute på våra grundskolor så att fler elever får denna vetskap. Vi vet att vi också måste jobba med föräldrarna, för många gånger är det faktiskt föräldrarna där hemma som är mest tveksamma och frågar sina barn om de inte ska gå ett teoretiskt program som ger större valmöjligheter sedan. Vårt svar är: Nej, yrkesprogram ger de största valmöjligheterna och dessutom tryggheten i att ha en yrkeskompetens med sig.

Vi planerar nu genomförandet av Yrkes-SM i Stockholm 2026. Det är något som vi ser fram emot otroligt mycket och ser som en fantastisk möjlighet att lyfta fram yrkesprogrammen och visa upp dessa yrken och den yrkesstolthet som finns, både under Yrkes-SM och i hela arbetet inför det.

Vi vet att vi måste göra detta tillsammans med branschen, för till syvende och sist är det på arbetsplatserna som dessa ungdomar så småningom ska jobba. Vi ska visa dem att det är bra jobb med bra betalt och en stark gemenskap. Vi vet att detta är en otroligt viktig faktor för att stärka attraktiviteten, höja statusen och se till att fler unga vill jobba i dessa yrken.

När det gäller entreprenörskap har vi snart Ung Företagsamhet på alla våra yrkesgymnasier i Stockholm, och det är fantastiskt.

Anförande nr 18

P e r R o s e n c r a n t z (M): Man måste faktiskt erkänna att det finns en hel del bra förslag i majoritetens budget, och vi kommer att titta lite på några av dem. Bland annat APL, arbetsplatslärande, är viktigt liksom att ha kvalificerad yrkesvägledning för unga SYO-konsulenter – det heter kanske något annat i dag – som ska tipsa om vad man kan gå för utbildningar, för jag tror att det finns ett kunskapsunderskott.

Det som fanns i det bruksortssamhälle som jag beskrev i mitt inledningsförfarande var en nedärvd erfarenhet av hur man kan ta sig fram i tillvaron och få ett bra liv även om

Yttranden 2024-10-14

man kanske inte är så studiemotiverad. Sedan fanns det en negativ sida – att man blev mobbad om man var en pluggis – men det ska vi inte falla tillbaka i.

Det finns andra vägar framåt, men det kanske det inte gör i dag, särskilt inte om man kommer som ny till Sverige. Då vet man kanske inte att en rörmokare i Sverige får det bättre än 90 procent av jordens befolkning. Man kan få ett fantastiskt liv. Om man driver egen verksamhet och jobbar hårt kan man köpa både en fin pickup på bolaget och en sportbil efter några år.

Jag måste säga att det finns en hel del bra förslag. Yrkes-SM är en jättebra symbol, och det är kul att vi kan ha det i Stockholm. Vi kommer kanske att inspireras lite av förslagen.

Dock finns det en annan del av budgeten som kanske skickar en mycket viktigare signal, och det är att ni i majoriteten höjer skatten för precis denna grupp – de som får sitt första jobb och ännu inte har fått höga inkomster. De får nu höjd skatt. Då skickar man signalen att arbete inte ska löna sig. Socialdemokraterna har dessutom en budgetmotion om att höja bidragen.

Emilia frågade om jag var intresserad av att byta parti, men jag menar att Moderaterna är det nya arbetarpartiet. Arbetslinjen går inte bara genom utbildningspolitiken utan också genom skattepolitiken.

Anförande nr 19

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag älskar att ta debatten om skatt versus välfärd, men jag ska avstå från att hoppa ned i det hålet just i dag. Vi återkommer till en riktig sådan debatt.

Jag vill återigen tacka dig, Per Rosencrantz, för att du lyfter upp dessa frågor. Jag tycker att det är otroligt viktigt att vi pratar mycket mer om våra yrkesutbildningar på både gymnasiet och komvux, för vi har en situation nu med stor arbetslöshet i Stockholm. För första gången på väldigt länge är den faktiskt högre i Stockholm än i resten av riket.

Vi har samtidigt arbetstillfällen där man inte hittar kompetens. Många fler måste därför läsa våra yrkesutbildningar. Det gäller att försörja välfärden, men det handlar också om helt andra yrken som krävs för att bygga en stad, städa en stad och se till att staden fungerar. Här behöver vi göra mer, och ju fler vi är som gör detta tillsammans, desto bättre.

I kommande års budget har vi konkreta förslag för att stärka yrkesutbildningarna på gymnasiet ytterligare. Vi ska försöka med en samlokalisering för att även kunna starta program som är lite smalare och mindre så att vi kan ha ett fullt utbud av yrkesprogram i Stockholm.

Yttranden 2024-10-14

Som jag nämnde tidigare kommer vi också att påbörja aktiviteterna inför Yrkes-SM 2026 för att sätta yrkesinriktningarna på dagordningen och se till att fler elever i grundskolan får upp ögonen för vilken fantastisk väg ut i vuxenlivet detta är. Vi ska också stärka studie- och yrkesvägledningen så att ännu fler kan motivera varför det är så bra att läsa en yrkesutbildning. Som jag sa är detta ett sätt att öppna dörrarna men ändå ha tryggheten i att ha ett yrke.

Vi hoppas att många som läser till exempelvis undersköterska stannar kvar och vill jobba ett långt liv där, men det är lika viktigt att göra detta och sedan några år senare kanske börja plugga igen och bli sjuksköterska eller till och med läkare, men med grundtryggheten att ha fått börja testa och sätta sprutor redan på gymnasiet så att man är fullfjädrad när man kommer ut på arbetsmarknaden.

Jag kan prata lite länge och väl om våra yrkesutbildningar, och jag vill verkligen slå ett varmt slag för dem som finns på våra gymnasieskolor. De är fantastiskt bra, och det finns fortfarande lediga platser. Vi måste ta ett gemensamt tag och se till att ännu fler ungdomar ser denna möjlighet och får den fantastiska start på vuxenlivet som det innebär.

Yttranden 2024-10-14

§ 4 Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om socialtjänstens arbete mot skolfrånvaro

Anförande nr 20

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 21

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Den här interpellationen har vi skrivit utifrån att jag ofta gör besök på olika skolor runt om i staden och det då har kommit ganska många rapporter, i princip från varje skola, om att man upplever att socialtjänsten inte alltid agerar vid skolfrånvaroproblematik utan hänvisar till att det är en problematik som skolorna själva får ta ansvar för.

Detta var, skulle jag säga, nästan en kulturfråga som vi jobbade mycket med under den förra mandatperioden, för att socialtjänsten skulle arbeta utifrån att skolan är den viktigaste skyddsfaktorn. Det är därför centralt att socialtjänsten bistår med att få eleverna att gå till skolan.

När vi nu hör dessa rapporter igen från våra rektorer och elevhälsoteam blir förstås min fråga: Vad avser socialborgarrådet, tillsammans med lämplig borgarrådskollega, att göra för att detta fenomen – att socialtjänsten hänskjuter problematiken till skolorna – inte ska fortsätta? Min upplevelse när jag läser budgeten och andra direktiv är nämligen att vi har samma uppfattning i denna fråga men att det politiska trycket just nu saknas.

Anförande nr 22

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag vill börja med att tacka Jan Jönsson för interpellationen. Jag tror att vi i grund och botten har snarlika åsikter och synpunkter, men jag skulle vilja rätta en del i historieskrivningen.

Det står att det under Liberalernas tid vid makten i Stockholms stad inleddes ett paradigmskifte där socialtjänsten började flytta in i skolmiljön. Jag tycker ändå, Jan, att det i ärlighetens namn ska sägas att det var ett arbete som även din företrädare Åsa Lindhagen jobbade hårt med och också något som påbörjades under Anna König Jerlmyrs tid som socialborgarråd. Hon hade embryot till det som blev skolsociala team, som då hette PPSS eller SSPP – det är omöjliga förkortningar i socialtjänsten generellt.

Vi är helt överens om att det är ett viktigt arbete. Vi har tagit vid efter den räcka av socialborgarråd och socialrotlar som har jobbat med frågan om skolnärvaro. Vi har tillsammans Emilia Bjuggren lanserat Skolsociala team plus eller SST+, som också är ett socialt investeringsfondsprojekt där man jobbar med dem som har ännu mer problematisk frånvaro. I ett tidigt skede nu fokuserar man på Kungsholmen och Järva, men målbilden är såklart att det ska bli en del av arbetet i hela staden.

Yttranden 2024-10-14

Jag håller därför inte med om det som anförs i interpellationen – att den rödgröna majoriteten helt har slutat följa upp hur socialtjänsten tar ansvar i komplexa frånvaroärenden. Snarare har vi gått in djupare och jobbat med de ännu svårare ärendena också.

Om man kollar på hur andelen elever med mer än 20 procents frånvaro har utvecklats över tid ser man att vi ligger mer eller mindre på exakt de siffror som vi låg på innan vi gick in i pandemin. Det är helt enkelt ingen större skillnad där jämfört med tidigare. Det finns ingen statistik som pekar på någon stor tillbakagång eller att vi har dragit tillbaka vårt ansvar, så som det ges sken av i interpellationen.

Jag vill bara konstatera att vi tycker mer eller mindre lika när det gäller att detta är ett viktigt arbete.

Anförande nr 23

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag tror att det behövs mycket mer politiskt tryck i denna fråga för att det inte återigen ska falla tillbaka. Jag konstaterar att vi har precis samma uppfattning.

Det har dock skett en ganska tydlig förändring under de senaste två åren, vilket även rektorena själva vittnar om. Något är det som har hänt, och detta kan bero på att chefer eller enskilda handläggare har bytts ut och att man inte vet hur vi jobbar i Stockholm. Det jag efterlyser är att denna fråga ska lyftas upp på alla sätt, både av socialborgarrådet och av skolborgarrådet, så dessa elever får det stöd de behöver.

Anförande nr 24

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Jag vill påpeka att det handlar om prioriteringar, precis som Jan Jönsson var inne på. Det som vi i styret har gjort är att möjliggöra en ökning av antalet platser i särskilda undervisningsgrupper med 20 procent för att fånga upp de elever som har en problematisk frånvaro.

Vi får fortsätta med denna fråga. Det är bra att Jan bevakar att vi gör rätt för oss.

Yttranden 2024-10-14

§ 8 Frågestund

Fråga nr 1. Utvecklingen i Kista

Anförande nr 25

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Den 3 oktober nåddes vi av rapporter om att Ericsson överväger att lämna Kista på grund av otryggheten i stadsdelen. Detta vore otroligt allvarligt, inte bara för Kista utan för hela Stockholm.

Ericsson är Stockholms genom historien kanske viktigaste företag. Det grundades för 148 år sedan i ett gårdshus på Drottninggatan och har sedan dess inte bara bidragit med arbetstillfällen, forskning och tillväxt; det har verkligen satt prägel på Stockholm. Det handlar om allt från Telefonplan till södra Kungstornet. Därför tror jag att det inte går att överskatta allvaret i risken att Ericsson lämnar Stockholm.

Än mer akut är vad det skulle innebära för Kista. Av lokalerna i Kista står 20–25 procent redan tomma, och skulle Ericsson lämna sina över 200 000 kvadratmeter riskerar många att följa efter. Vi riskerar att få en spökstad i Kista och en negativ spiral där allt fler lämnar stadsdelen. Vi har redan sett att servicebolaget Coor beslutat sig för att lämna Kista till förmån för Solna, med tanke på tryggheten.

Så, Karin Wanngård, vad gör du här och nu för att Ericsson ska stanna i Stockholm och för att Kista ska bli tryggt igen?

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Christofer Fjellner, för frågan! Det är klart att jag välkomnar ditt engagemang för Kista och utvecklingen av området. Här är Stockholms näringsliv verkligen i framkant. Ericsson är jätteviktigt för Stockholm men också oerhört viktigt för Sverige.

Det är klart att vi gärna ser att Ericsson stannar i Kista. Nu är de inne i sin process, och det är inget som är påverkansbart från min position. Det handlar om rena hyresförhandlingar, och de kollar väl runt – jag vet inte. Men man ska vara medveten om att detta inte är några bekräftade uppgifter, så vi får väl se var de landar framöver.

När det gäller övriga bolag som utvecklas i Kista handlar det om ett gott näringsliv. Det är klart att vi gärna skulle vilja se fler uthyrningar av lokaler. En stor fastighet byggs om till studentlägenheter i närheten av Kista tunnelbanestation. Vi vill gärna också se goda kollektivtrafikmöjligheter med framdragen tvärbana, något som tyvärr försenats. Men det finns också goda möjligheter med både pendeltåg, tunnelbana, busstrafik och närheten till Arlanda. Vi ser alltså gärna att Kista fortsätter utvecklas ihop med företagen.

Yttranden 2024-10-14

Vi behöver dock justera lite i stadsplanen för att få se ett levande Kista även på kvällar och helger. Där jobbar vi med fler planer.

Anförande nr 27

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det verkar inte finnas någon jättestor oro hos finansborgarrådet. I dag kom Affärsvärlden, och där kan man läsa en artikel med en rubrik om rädsla för massflykt från Kista. Där uttalar sig fastighetsstrategen Mattias Bäckman. Han verkar ha en lite annan syn på Stockholm stads roll och ansvar i den här situationen. Han slår fast att Stockholms stad måste ta initiativet och göra någonting; det är stora värden som är på spel. Det är en varningssignal från Ericsson, menar han, och nu måste Stockholms stad agera för Kistas bästa.

Jag hörde många ord från finansborgarrådet Karin Wanngård, men jag hörde egentligen ingenting som ger mig något intryck av att du tar initiativet – att du gör något just nu och agerar för Kistas bästa i den här situationen. Så jag återupprepar: Karin Wanngård, vad gör du här och nu för att Ericsson ska stanna i Kista och för att göra Kista tryggt igen?

Anförande nr 28

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Vi ska vara medvetna om att det Christofer lyfter är rena rykten än så länge. Det är ingenting som är bekräftat, snarare tvärtom. Om vi hör med fackklubben på Ericsson får vi veta att detta är något de inte känner till. Det är väldigt svårt att agera på ryktesspridning.

Däremot agerar både jag, Fokus Järva och Kista Science City när det gäller utvecklingen i området. Det handlar om att det näringsliv som finns där och vill utvecklas har tillräckligt med lokaler. Det handlar också om hur vi kan komplettera området. Nu när Kista äng byggs ännu närmare Kista företagsområde, med vanliga bostäder och studentlägenheter, kommer Kista naturligtvis att ha kvar sin lyskraft.

Anförande nr 29

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Otryggheten i Kista är inte ett rykte. Återigen: Serviceföretaget Coors vd uppger att ett av skälen till att de flyttar sitt huvudkontor från Kista till Solna är just otryggheten. Jag vet inte vad du har fått för intryck från fackklubben, men i den här artikeln vittnar facket själva om den otrygghet som man upplever i Kista. Ericsson har själva berättat att de har väktare och ordningsvakter, säkerhetspersonal, som följer med personalen till tunnelbanan sena kvällar och att folk inte vill jobba efter klockan 17.00 på grund av att de känner sig otrygga på väg därifrån. Vem vet – det kanske hade varit en bra idé om Karin Wanngård och styret i Stockholm inte hade sparkat två av tre ordningsvakter och sagt upp fyra av fem väktare så att vi hade kunnat ta en större del av ansvaret för att göra Kista tryggt.

Min fråga till dig är därför: Kan du åtminstone säga vad du gör för att göra Kista tryggt igen så att företag inte lämnar stadsdelen?

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 30

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet **Fjellner!** Tryggheten i Kista har generellt sett blivit bättre över de senaste åren, enligt både polisens egna utsagor och stadens egna mätningar. Jag har dock oerhörd respekt för enskilda personer – det gäller i hela Stockholm. Enskilda personer kan känna otrygghet även om våra trygghetsmätningar eller polisens rapporteringar visar att det går i en annan riktning.

Detta är något vi tar på allvar. Det handlar om att komplettera området. Vi bygger fler bostäder för att skapa kvällsekonomi i området så att man rör sig där. Det är ibland en lite olycklig stadsplanering med väldigt mycket parkeringsytor som står tomma på kvällar och helger, så det är klart att man kan justera i stadsplaneringen. Men med detta sagt är Kista fortfarande vårt fina Silicon Valley.

Fråga nr 2. Hur planerar borgarrådet att hantera de negativa effekterna på tillgängligheten för bilister, samtidigt som man ökar antalet bilfria zoner och cykelbanor i innerstaden?

Anförande nr 31

A n d e r s E d i n (SD): När det blir svårare och dyrare att köra bil och parkera kan fler tvingas övergå till kollektivtrafik, cykel eller gång. Om kollektivtrafiken samtidigt försämras på det sätt som vi ser, med minskad turtäthet och busstrafiksnedskärningar, kan detta leda till frustration och svårigheter för dem som är beroende av bilen, vilket många är i dag, särskilt barnfamiljer och äldre. Min fråga till dig är därför: Hur planerar staden att hantera de negativa effekterna på tillgängligheten för bilister samtidigt som man ökar antalet bilfria zoner och cykelbanor i innerstaden?

Anförande nr 32

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Ordförande, fullmäktige och frågeställaren! Frågan implicerar att effekterna för bilisterna kommer att bli negativa. Gör man tillgängligheten bättre för dem som verkligen behöver använda bilen genom att få till stånd alternativ till att sitta ensam i egen bil förbättras tillgängligheten och framkomligheten för den som verkligen behöver använda bilen.

I en stads dna ligger att vi genom täthet och närhet till varandra kan dela på resurser och dela kunskap med varandra – lära oss av sådana som är olika oss själva och i och med det skapa en gemensam tårta som är större. Ett plus ett blir alltså tre. För att detta ska vara möjligt i en stad behöver vi hushålla med ytan. Om alla som har möjlighet att resa yteffektivt och kapacitetsstarkt, det vill säga gå, cykla eller åka kollektivtrafik, gör det kommer effekterna för dem som måste ha bilen av olika skäl att vara att det blir lättare att ta sig fram. Det blir bättre tillgänglighet för dem som transporterar personer med rörelsehinder till entrén just för att alla andra har valt att resa på ett annat sätt.

Yttranden 2024-10-14

Genom att balansera de frågor som ligger på mitt bord, nämligen ytor och flöden, skapa så mycket värde vi kan av de gemensamma ytor vi har mellan husen och säkerställa de flöden som finns av olika typer av varor och tjänster ökar vi tillgängligheten för dem som behöver åka bil och livskvaliteten för alla som väljer att bo i Stockholm. Dessutom möjliggör det för fler att flytta hit utan att det leder till flaskhalsar och trängsel.

Anförande nr 33

A n d e r s E d i n (SD): Det låter ju bra, men nu har ni styrt trafiken i Stockholm sedan 2014. Under den tiden har ni lagt ned 5 000 parkeringsplatser här i staden, och det har inte blivit bättre på något sätt. Trafiken är värre än den någonsin tidigare har varit. Jag kör bil varje dag i Stockholm, och jag gör inget annat än letar p-plats eller sitter i bilköer. Till stor del är det så.

Anförande nr 34

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag ska försöka svara på frågorna så pedagogiskt jag bara kan. Vägkapacitet är en knapp resurs, och den behöver vi hushålla med för att öka framkomligheten. I och med införandet av trängselskatten har trafiken gått ned på innerstadssnitten, och det har lett till att de som verkligen behöver köra kommer fram snabbare. Man skulle kunna kalla skatten en framkomlighetsavgift.

Sedan nämner frågeställaren också parkeringsavgifter och svårigheten att hitta parkering. Det är i sig en paradox. Om det är svårt att hitta parkering, om det aldrig går att hitta en ledig parkering, innebär det automatiskt att priset är för lågt. Vi behöver hushålla med de parkeringsplatser som finns, och kan vi inte tillskapa fler parkeringsplatser behöver vi jobba med prismekanismen. Det försöker vi göra för att de som verkligen behöver hitta en plats snabbare ska göra det. Det är den målsättning vi har, och den är baserad på forskning.

Anförande nr 35

A n d e r s E d i n (SD): I och med att det blir svårare att äga och köra bil i Stockholm växer frågan om hur stadens invånare ska ta sig fram i sin vardag. Begränsningar som införandet av miljözoner, höjda parkeringsavgifter och trängselskatt har försvårat livspusslet för många. Vad jag menar är att vi kanske förr eller senare kommer till en brytpunkt, där familjer kanske börjar flytta ut från stan för att det är helt omöjligt att bo där eftersom man inte har möjlighet att få ihop sitt livspussel.

Många behöver faktiskt bilen. Då måste det finnas möjlighet att äga och parkera en bil, vilket jag tycker är näst intill omöjligt i dag.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 36

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och frågeställaren! Jag är den första att säga att jag tror att det finns en plats för bilen även i framtidens Stockholm. Men jag tror att vi alla skulle tjäna på att de gemensamma ytor vi har mellan husen används så klokt som möjligt så att fler funktioner får plats än bara transportfunktionen. Det finns många som vill kunna vistas i en park eller på en grönyta. Det finns ett ökat tryck på att anlägga lekplatser eller uteserveringar. Att det finns en trade-off eller en målkonflikt mellan de ändamål ytan kan användas för är alltså solklart.

Det finns heller inte någon stad i världen som har lyckats få bort trafikutmaningarna genom att skapa mer plats för bilar. Det räcker med att åka till Los Angeles, så ser man vad som har hänt där. Inte ens 25 filer räcker. I stället måste vi jobba smart, och det är så vi gör. Vi höjde parkeringsavgiften för boende men sänkte den för nyttotrafik för att de som verkligen behöver bilen ska kunna parkera.

Fråga nr 3. Situationen i Skärholmen

Anförande nr 37

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! I Svenska Dagbladet kunde vi i helgen läsa om att Skärholmen lovades krafttag efter mordet på Mikael men att inget har hänt. Det här var bara ett tillfälle för politikerna att synas – det har inte tillkommit pengar eller personal, nya direktiv eller något, säger en anonym socialsekreterare. Jag har, som många vet, vid flera tillfällen de senaste åren tagit upp situationen i Skärholmen, inte minst med anledning av den våg av våld som min hemstadsdel drabbats av under våren.

I fredags larmade socialsekreterarna i Skärholmen om en ohållbar situation på grund av ett underskott på 22 miljoner. Samma vecka presenterades den rödgröna majoritetens budget för 2025, och krafttag utlovades. Varför finns då inga särskilda satsningar på socialtjänsten i Skärholmen?

Anförande nr 38

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, borgarrådet Jönsson, för frågan! Det handlar om att Skärholmen liksom andra stadsdelar i Stockholm har ökade placeringskostnader. Det är HVB-hemmen som gör att det drar iväg; det verkar vara en absurd marknad, ibland med tydliga kopplingar till gängkriminella miljöer. Din egen regering ligger efter när det gäller den akuta platsbristen på Sis-hem, vilket gör att de marknadsstyrda HVB-hemmen kan ta ut ännu högre avgifter. Det rör sig om pengar som vi hela tiden måste putta in i systemet. Vi ser bara hittills i år, alltså från januari till augusti, att placeringskostnaderna har ökat med 60 miljoner kronor. Vi kan ha *en* placering för 12 000 kronor dygnet i de här HVB-hemmen.

Yttranden 2024-10-14

Vi har varit tydliga med att vi ska fortsätta placera. Det ska inte finnas något hinder, utan vi skjuter till budgetmedel. Under 2024 skjuter vi till ytterligare 50 miljoner kronor. Vi kommer också att ha ytterligare i central medelsreserv om det sticker iväg. De underskott som du beskriver täcker vi alltså upp från central medelsreserv.

Detta är något som vi ska göra. Både du och jag kommer ihåg hur vi för ett antal år sedan tyvärr hade placeringar i hemmet, vilket inte var rätt väg att gå. Man var helt budgetstyrd, så man vågade inte göra de här placeringarna.

Vi gör alltså mycket i Skärholmen. Det handlar inte bara om placeringar, utan vi satsar naturligtvis på barn och unga och på skolfrukostar i de kommunala skolorna. Vi utökar nu med ytterligare ett HVB-hem nästa år och satsar också på samarbete med föräldrar och med civilsamhället.

Anförande nr 39

Borgarrådet Jönsson (L): Det är sant att det tillskjuts 50 miljoner för placeringar. Underskottet i dag är 109 miljoner.

Till DN:s Mia Tottmar har finansborgarrådet sagt att Skärholmen fått beskedet att de har tillåtelse att gå med underskott. Men i det skriftliga interpellationssvar om situationen i Skärholmen som jag fick i veckan står det att stadsdelsnämndens uppdrag att hålla budget gäller för hela verksamhetsåret och att man har förtroende för att de gör kloka avvägningar och prioriteringar för att vid årets slut ha en budget i balans.

Därför undrar jag lite vad det är för besked som gäller. Är det beskeden till allmänheten via journalister eller är det de besked som lämnas till oss här i kommunfullmäktige?

Anförande nr 40

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande och fullmäktige! Det handlar om budgeten i sin helhet, naturligtvis. Den ska hållas – det är ingen hemlighet. Här handlade det om de utbrutna HVB-hemspaceringarna. Förvaltningscheferna känner väl till hur man budgeterar på respektive stadsdelsförvaltning. När vi lägger vår budget nycklar vi ut alla pengar, och sedan kan det se olika ut från stadsdelsnämnd till stadsdelsnämnd. Då tar man från en pott pengar och ger till en annan. Det är ju inga konstigheter; det är så staden har jobbat länge.

Det handlar om att vi hela tiden i samhället tar ansvar även för de förebyggande insatserna. Vi har ett tufft ekonomiskt läge i och med att regeringen, där ditt eget parti sitter, skjuter till noll i ökning av generella statsstöd – medan vi har ansvaret.

Anförande nr 41

Borgarrådet Jönsson (L): De direktiv som gått ut till socialsekreterarna är att plocka hem omhändertagna ungdomar i förtid, korta ned eller avsluta förebyggande stödinsatser och vakanshålla tjänster. Allt detta framgår både av stadsdelsnämndens

Yttranden 2024-10-14

tertialrapport 2, på sidan 85 bland annat, och av den powerpoint som presenterats för socialsekreterarna både före och efter sommaren. Detta är alltså åtgärder som vidtas här och nu, vilket också framgår av socialsekreterarnas brev till oss. Staden ser ut att gå med över 2 miljarder kronor i överskott. Varför det skulle behövas mer pengar från regeringen just nu är därför för mig obegripligt.

Anser finansborgarrådet att detta är rimliga åtgärder med tanke på den situation som Skärholmen har genomlevt det senaste året?

Anförande nr 42

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande och fullmäktige! Nu blandar Jan Jönsson medvetet ihop en driftsbudget med en investeringsbudget och vår markförsäljning i händelse av bostadsbyggande. Det är inte samma ekonomi och kan inte läggas ihop på det sättet. Vi har i den här staden en driftsbudget som går i stort sett plus minus noll, år ut och år in. Däremot har vi överskott som till största delen genereras av bostadsbyggandet. Du måste kunna hålla båda dessa bollar i luften samtidigt.

När regeringen inte skjuter till generella statsstöd tvingas vi höja skatten. Då tvingas vi till åtgärder som vi egentligen inte vill vidta för att regeringen satsar på skattesänkningar för högavlönade. Det är detta regeringen prioriterar. Regeringen ska ta ansvar för välfärden. Förr var det till 50 procent – nu är det till 30 procent. Det är uselt.

Fråga nr 4. Slussen och beslutsordningen i staden

Anförande nr 43

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare och borgarrådet! I mars förra året beslutade exploateringsnämnden om ett nytt genomförandebeslut för Slussen. Detta bekräftades sedan i fullmäktige den 19 juni med en ny reviderad investeringskostnad på över 20 miljarder. Vi vet alla att strax efter fullmäktiges beslut började SL bråka om GC-brons, gång- och cykelbrons, dragning.

Nu har gång- och cykelbron börjat byggas för ett par veckor sedan. Efter förhandlingar på tjänstemannanivå kommer gång- och cykelbron att se helt annorlunda ut och ha en annan dragning och en försämrad funktion jämfört med i det beslut som fattats. Men fortfarande har inget nytt beslut fattats, utan alla ändringar har gjorts helt av tjänstemän.

Slussen är den överlägset största infrastruktuursatsning som Stockholm gör den här mandatperioden, och gestaltningen av gång- och cykelbron kommer att bli helt avgörande för hur Slussen kommer att se ut de närmaste hundra åren. Tycker du att det är rimligt att utformningen av bron inte har beslutats av politiker?

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 44

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Tack så mycket, Svante Linusson, för frågan! Jag tycker att det är helt orimligt att den ursprungliga bron inte byggs. Den var bättre i sin utformning; man hade avfarten ned mot Nacka. Men tyvärr påstod SL att det skulle gå tunnelbana efter tunnelbana ned i Saltsjön om vi byggde bron på det sättet, vilket vi nu, när vi har påbörjat pålningen, kan bevisa uppenbarligen inte stämmer. Så det finns väl en liten tagg i sidan mot trafikförvaltningen på regionens sida.

Däremot är jag oerhört stolt över det arbete som gjordes inom Slussenprojektet när detta kom till vår kännedom. Vi kunde väldigt snabbt, inom gällande detaljplan, arbeta om så att vi över huvud taget får en gång- och cykelbro på platsen. Man ska vara medveten om att risken var att detta skulle strykas helt och hållet. Det blir en S-formad bro – det kan man kanske ha åsikter om. Det har inget med min partibeteckning att göra, men det är den bro som kommer att byggas.

Vi har kollat upp juridiken, och enligt det vi har fått fram ligger detta inom den ram och de delegationsbeslut som följs. Det har redovisats, och det finns redovisningar redan från 2023 om att extrarampen utgår i projektet. Uppenbarligen följer vi, enligt den information jag har, gällande regler och lagar.

Nu blir det en gång- och cykelbro, och det är jag oerhört nöjd med.

Anförande nr 45

S v a n t e L i n u s s o n (C): Vi har löpande efterfrågat och fått viss information från Slussenprojektet, men jag har vid nästan varje möte frågat när vi kommer att få detaljer kring den nya gång- och cykelbrons utformning och när vi kommer att få möjlighet att ta ställning till den. Hur bred ska gångdelen vara? Hur bred ska cykelbanan vara? Vad är lutningen på bron? Hur ska snöröjningen gå till? Ska det vara elslingor som gör att det smälter? Hur är korsningspunkterna vid land? Kommer det att bli stora konflikter mellan cyklister som får fart nedför bron och de gående på Kornhamnstorg? Hur ska det hela se ut?

Hade det varit i trafiknämnden hade det varit en självklarhet att vi hade fått allt detta som ett ärende i nämnden, som vi hade kunnat fatta beslut om och ha åsikter om. Men nu har vi inte fått någonting alls. Du säger att vi har byggt om bron och vi har sett till att det har blivit en gång- och cykelbro. Har ni i Socialdemokraterna haft dialog med exploateringskontoret om brons utformning?

Anförande nr 46

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Jag önskar att jag besatt den kompetensen, även om jag lärde mig onödigt mycket om ishavslera under den här processen. Men nej, det är ingenjörer och de som på riktigt kan bygga broar i den här staden som både står för utformningen och säkerställer att det byggs på ett

Yttranden 2024-10-14

säkert sätt. Jag har absolut inte den detaljkunskapen även om jag när det gäller just den här gång- och cykelbron kanske känner till alldeles för mycket detaljer.

Exakt hur snöröjningen ska gå till och om det kommer att bli elslingor eller inte kan jag inte svara på. Troligtvis blir det inte det eftersom det är en lutning, och då brukar det bli islagringar. Men detta får de som har skrivit fram det här komma fram till senare.

Jag är tveksam till att du har rätt i den här frågan.

Anförande nr 47

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! För mig är denna fråga inte huvudsakligen juridisk. Broar över vatten är tydligen inte bygglovspliktiga, men det är inte detta det handlar om för mig. Det handlar om att det är jätteviktigt för Stockholm att den här bron finns och hur den ser ut och fungerar, och då ska det fattas ett politiskt beslut om detta.

Du beskrev det själv i ditt ärende i fullmäktige förra året: Centrala anläggningsdelar, såsom gång- och cykelbron, har omarbetats och utvecklats för att uppfylla förändrade krav och riktlinjer. Anpassningar av brons utformning för att skapa bättre framkomlighet har genomförts. Gång- och cykelbrons centrala placering ställer höga krav på gestaltning.

Men uppenbarligen var kraven inte tillräckligt höga för att vi politiker skulle få vara med och tycka till om detta. Så jag undrar fortfarande: Varför har det inte blivit ett ärende, åtminstone i exploateringsnämnden, där vi kanske hade kunnat få ha partiskiljande åsikter om utformningen?

Anförande nr 48

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Hela denna process handlade om att komma överens med regionens trafikförvaltning om hur vi skulle få bygga den här bron. Det sker nog på en annan kompetensnivå, där det handlar om att ingenjörer måste sätta sig med varandra. Extra konsulter har varit inne bara för att beräkna så att trafikförvaltningen har blivit nöjda och vi har blivit nöjda för att vi får en gång- och cykelbro. Man kan alltid ha politiska åsikter om att det skulle vara – jag vet inte – någon linbana eller båttrafik i stället. Det får du ha hur många åsikter som helst om, men detta såg vi som den enda utvägen för att få gång- och cykelbron på plats över huvud taget.

Du får ha hur mycket åsikter som helst – skriv en debattartikel! Men detta följer lagar och regler, såvitt jag vet.

Yttranden 2024-10-14

Fråga nr 5. Trafiksituationen för stadens äldre

Anförande nr 49

N i k e Ö r b r i n k (KD): Miljöpartiets kollegor i Region Stockholm har beslutat att bedriva en kamp mot Stockholms alla bussresenärer. Totalt har hundratals avgångar och ett flertal busslinjer dragits in till följd av den största trafikneddragningen i Stockholms innerstads historia.

Några av dem som drabbas av detta är seniorer på Kungsholmen, som inte längre kommer att kunna ta sig till de sociala aktiviteterna för äldre på Kungsholmens träffpunkt. Bakgrunden är framför allt att buss 54 inte går lika långt längre. I Mitt i kunde vi dock läsa att SL hade haft en dialog med Stockholms stad om att ändå göra detta möjligt, bland annat genom att skapa en vändplan vid Kungsholmstorg så att man kan byta där för att ta sig hela vägen fram.

Som jag har förstått det har detta ännu inte skett, så min fråga till trafikborgarrådet är därför: Vad gör nu styret för att Stockholms äldre ska kunna ta sig till sina sociala aktiviteter och åter kunna träffa sina vänner?

Anförande nr 50

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige och frågeställaren! Vi har tidigare i dag i en interpellation diskuterat regionens neddragning av kollektivtrafiken. Jag sa då och jag säger igen att det är olyckligt och något vi från staden tydligt har framfört i vårt remissvar: Vi tycker att det är dåligt, och vi skulle gärna se att det inte behövde ske.

Vi har emellertid konstaterat att detta görs av regionen för att de ska kunna hålla sin budget. Ungefär hälften av kollektivtrafikens kostnader finansieras med biljettintäkter och hälften via skattsedeln. Som ett resultat av minskade biljettintäkter har regionen tvingats dra ned på sin trafik. Detta hade kunnat kompenseras med riktade stöd från regeringen. Men utifrån regionens ekonomiska verklighet har man dragit ned på busstrafiken. Vi är inte för detta; vi tycker att det är olyckligt. Vi gör det vi kan från staden, nämligen underlättar framkomligheten för de bussar som regionen har valt att ha kvar.

Det finns på tjänstemannanivå en dialog kring framkomligheten för busstrafiken. Vi från politiken är inte alltid med i den. Om en vändplan vid Kungsholmstorg har diskuterats har inte jag varit med i de diskussionerna. Vändplaner har ganska stor radie och är inte helt lätta att få in i stadsmiljö, så det kan finnas skäl till att det inte är en jätteenkel lösning. Men jag har inte själv sett den och inte heller avfärdat den. Jag vet inte heller om trafikkontoret har gjort det.

I den systematiska och löpande dialog som vi har med trafikförvaltningen försöker vi göra det vi kan för att tillgängligheten för alla stockholmare, oavsett funktionsförmåga, ålder och intresse, ska vara fortsatt hög.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 51

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag är inte riktigt nöjd med svaret. Även om det är jag som introducerar ett ämne som har sin bakgrund i förändringar i regionen gillar jag inte när vi diskuterar beslut vi inte själva kan råda över. Jag instämmer verkligen med Miljöpartiet i att det är beklagligt att denna enorma trafikneddragning för bussarna nu sker, som kanske allra mest går ut över grupper som inte är så fysiskt starka.

Men nu har vi ändå ett konkret förslag. Det har alltså diskuterats att göra det möjligt för bussen att vända vid Kungsholmstorg. Är detta något ni kan tänka er att se över? Är det något ni tar tag i? Kommer man att följa upp detta? Det här skulle alltså göra det möjligt för Stockholms äldre att återigen ta sig till träffpunkten och till sina sociala aktiviteter.

Anförande nr 52

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Exakt vilka samtal som förs på tjänstemannanivå vet inte jag, men jag vet att det sker täta dialoger mellan trafikförvaltningen och trafikkontoret om hur man gemensamt på våra gemensamma gator förbättrar framkomligheten och tillgängligheten för busstrafiken.

Jag har inte någon forskning med mig hit upp i talarstolen, men innerstadsbussarna har ofta använts av resenärer med barnvagn och resenärer som har rörelsehinder. En förklaring till att stora grupper ofta har valt bort busstrafik har historiskt sett, tror jag, varit att tunnelbanan är så mycket snabbare än bussen eftersom bussen hamnar i trafikstockning eller inte kommer fram så bra. Om framkomligheten för bussarna förbättras tror jag att de kommer att vara ett intressantare alternativ för fler.

Anförande nr 53

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag får lite känslan av att detta är en fråga som har nedprioriterats från styrets sida; att den här situationen skulle uppstå är nämligen inte något nytt. Långt innan de här neddragningarna skedde visste man om att de skulle komma att ske. Man hade med god framförhållning kunna lista ut vilken effekt detta skulle få för äldre som vill kunna komma till sin träffpunkt. Man säger nu att det kanske sker en dialog mellan tjänstemännen i staden och regionen, men ni har haft alla möjligheter att se över, påverka och förbereda för detta, om man tar de äldres perspektiv.

I och med att vi ändå pratar om framkomligheten skulle jag vilja citera ur Mitt i: ”Än så länge fungerar benen, men hur blir det när det blir snö, halt och jåkligt? Jag tycker synd om alla som inte kommer hit längre.” Vi står inför en situation där det kommer snö och blir halka och is. Har ni beredskap när det gäller snöröjningen för att de äldre ska ha någon chans att ta sig fram när väderförutsättningarna blir ännu sämre och bussen inte längre går?

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 54

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Med tanke på frågans titel var jag kanske inte helt förberedd på att diskutera snöröjning, men det gör jag gärna. Vi har en god beredskap, och vi prioriterar systematiskt och som regel alltid främst gående, sedan cyklister och sedan biltrafiken vid pågående snöfall. Det kan inte vara perfekt överallt genast, men vi jobbar och blir bättre och bättre på att säkerställa de gåendes och cyklisternas perspektiv när det gäller snöröjningen.

Busstrafik är en fråga för regionen. Men eftersom de kör på våra gator har kontoren kontorsgemensamma arbetsgrupper. Vi har tagit fram olika typer av riktlinjer, principer kring gatutformning och så vidare. Men frågan om exakt gatutformning och huruvida man får in en vändplan eller så vid Kungsholmstorg kan jag inte svara på här och nu. Jag tar med mig den frågan och ska undersöka detta.

Fråga nr 6. Parkeringsavgifter

Anförande nr 55

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det rödgröna styret i Stockholms stadshus höjer skatten – det vet vi. Ni gör det dyrare att parkera, framför allt för människor i innerstan – det vet vi. Men något som nyligen har kommit fram är att ni också låter privata parkeringsbolag sko sig genom att lura stockholmarna på dolda avgifter. Trots vårt gemensamma politiska beslut i trafiknämnden om att betaltjänsterna i sitt grundutförande ska vara kostnadsfria för kund har det från dag ett varit kristallklart, uppenbart, för varenda stockholmare som har lämnat stadens egen applikation för att skaffa en privat att detta inte följs, framför allt av flera aktörer som verkligen uttryckligen lurar stockholmarna. Andra kommuner har löst detta, men trafikborgarrådet ser hittills bara på medan stockholmarna blir lurade. Varför?

Anförande nr 56

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande och borgarrådet Wedin! Det finns inga gratisluncher, utan alla lösningar finansieras på något sätt. Vi hade förut en egen betalapp som hette Betala P. Trots att den var helt avgiftsfri använde två tredjedelar av dem som betalade för parkering på våra gator andra appar. Det är inte gratis att ha sin egen kommunala app, så därför fattade vi beslut om att i stället för att fortsätta utveckla en egen app skapa ett auktorisationssystem. Befintliga aktörer som kan det här med appar kan ansluta sig till ett system och erbjuda sina tjänster.

Vi var tydliga med att det skulle finnas en version som var gratis trots att så många tidigare, under tiden vi hade Betala P, som var gratis, ändå valde betalalternativen. Vi ville göra det ännu mer prisvärt och billigare för dem som använder detta än det hade varit historiskt. Vi sa då att de kostnader som funnits för att driva vår egen app i stället får gå till att ersätta dem som blir auktoriserade så att de inte behöver jaga andra sätt att lägga till kostnader.

Yttranden 2024-10-14

Så här har det också blivit. Det finns nu fyra leverantörer av appar, och två av dem erbjuder sin vanliga applösning utan extra kostnader – det är Parkster och E-park. Två leverantörer har valt att lägga det kostnadsfria alternativet i en webbtjänst – det är Easy Park och Mobill. Vi säger i all kommunikation med medborgare att det krävdes ett kostnadsfritt alternativ för att vara med i det här. Tycker man att någon av dessa appar inte är tillräckligt tydlig och transparent när det gäller detta säger vi att man har möjlighet att välja en som är det.

Anförande nr 57

Borgarrådet W e d i n (M): Trafikborgarrådet kommer inte ifrån att de som är med i auktorisationssystemet får ersättning per transaktion. Det är alltså skattepengar som nu betalas ut till dem.

Jag var med på beslutet om att den här appen inte var en framtidsaspekt. Vi ska inte ha kommunala appar, och det är helt rimligt att jobba på andra sätt. Men nu visar det sig alltså att människor luras av dolda avgifter, och du gör ingenting. Det beslut som vi tog i trafiknämnden var att betaltjänsterna i sitt grundutförande ska vara kostnadsfria för kund. Det är häpnadsväckande att tro att människor via mobilen ska gå in på en hemsida, när samma företag har appar. Det är fullständigt omodernt att tro att det är så det skulle gå till. Du verkar inte bry dig – det är ju du som nu ska ställa krav på de här privata aktörerna.

Dessutom visar det sig nu att andra kommuner jobbar på ett bättre sätt. Varför lyssnar du inte in detta? Kolla på de kommuner som har löst det här annorlunda!

Anförande nr 58

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Vi har i samband med auktorisationsförfarandet krävt att det ska finnas en gratisversion. Vissa av de auktoriserade leverantörerna erbjuder den gratisversionen via en app och andra via en, skulle jag tro, mobilanpassad hemsida. Skillnaden däremellan är numera ibland liten, men jag vill inte kommentera det i sak.

I Solna, säger Dagens Nyheter, har man också ett liknande system som inte kostar något extra. Vi har undersökt det system man har i Solna. Där har man en tjänstekoncession. Man har upphandlat tre aktörer, men det är ändå 90 procent av Solnaborna som använder betalappen. Det är alltså inte gratis om man parkerar på exempelvis fastighetsmark i stället för på gatumark.

Den lösning vi har valt säkerställer att det finns en kostnadsfri tjänst. Tycker man att någon av de här auktoriserade tjänsterna är för dålig – byt!

Anförande nr 59

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Lars Strömberg flyr lite från det som står i beslutet. Du säger att ni krävt en gratisversion. Det står faktiskt att betaltjänsterna i sitt

Yttranden 2024-10-14

grundutförande ska vara kostnadsfria för kund, det vill säga att du inte ska bli lurad i den tjänst du går in i.

Tyvärr är detta inte förvånande. Det är ett av flera exempel på den dåliga upphandlingsförmåga som vi i Stockholms stad fastnar i. Det var hyrecyklar som var farliga att använda och offentliga toaletter som blev färre och dyrare. Nu tar man bort en app som människor använder, och sedan förväntar man sig att de i stället ska gå in på en hemsida för att betala parkeringsavgiften.

Det är ohederligt att du nu inte står upp för människor som faktiskt blir lurade samtidigt som du för transaktion efter transaktion ska betala ut skattepengar till aktörer som alltså inte ser till att erbjuda tjänster som i sitt grundutförande är kostnadsfria. Varför agerar du inte tydligare? Hur kan det vara politiskt okej med de här dolda avgifterna?

Anförande nr 60

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): För det första är det inte en upphandling som vi har gjort. Det Solna har gjort är en tjänstekoncessionsupphandling, och de exempel som Dennis Wedin nämner när det gäller utmaningarna med upphandling har vi valt att undvika genom att ha ett auktorisationsförfarande. Det gör att vi var tredje månad följer upp detta, och bryter man mot reglerna finns det olika typer av sanktionsmöjligheter vi kan tillämpa.

Det har stått klart och tydligt att man ska erbjuda en grundversion som inte lägger på några avgifter. Vissa har löst detta genom att ha en mobilanpassad hemsida som grundutförande, andra genom att ha en mobilapp. Jag tror, även om man kanske inte förväntar sig att behöva försvara Smiths osynliga hand gentemot en moderat i den här talarstolen, att konsumenterna inser vilka appar som levererar den bästa nyttan och väljer dem.

Fråga nr 7. Hur går det med borgarrådets planering för renoveringen av Svedmyrabadet och majoritetens löfte om ett evakueringsbad?

Anförande nr 61

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Ordförande! Som frågan antyder tänker jag att jag ska vara tydlig den här gången så att jag är säker på att få svar eftersom jag har fått lite kritik för att jag har varit vag.

I januari när vi stod här blev jag lovad skriftlig återkoppling gällande investeringsplan och planer för ersättningsbad, något som sedan visade sig inte finnas. I april stod vi här igen, och då fick jag höra att det inte var någon fara. Alla som badade då skulle ha någonstans att ta vägen efter den 30 september. Nu står vi här i mitten av oktober, och Svedmyrabadet är stängt. I det angivna ersättningsbadet, Sandsborgsbadet, som behöver tillgänglighetsanpassas, har någon tillgänglighetsanpassning inte påbörjats. De drygt 70 personerna per dag har ingenstans att ta vägen, precis som Sverigedemokraterna befarade när vi stod här i april.

Yttranden 2024-10-14

Jag undrar därför: Vad är det som händer, Valeskog?

Anförande nr 62

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det viktiga som händer är faktiskt att vi ska renovera Svedmyrabadet och att det finns ett uppdrag i budgeten. Vi lär väl få återkomma till detta i budgetdebatten.

Men jag kan läsa högt: ”Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, äldrenämnden och AB Stockholms hem utreda hur Svedmyrabadet kan renoveras till att bli ett bad för äldre och andra grupper i behov av uppvärmda bassänger.” Och sedan är det lite grann om driften också. Detta är alltså uppdraget.

Vi måste såklart alltid, oavsett vad vi bygger om – en idrottsanläggning, en hall eller ett bad – när man stänger badet, som i det här fallet, idrottsanläggningen eller idrottshallen, hitta andra tillfälliga lösningar. Den bästa ersättningslösningen är, som sades här, Sandborgsbadet, där det finns bassängliftar och det alltid är 30 grader i vattnet. Där har man också fortlöpande en dialog med dem som är aktiva och vill använda badet om hur man ska kunna anpassa det på bästa sätt. Ett nytt, färdigt bad som ersätter och har lika god standard eller samma erbjudande som det som har stängt för renovering går sällan att ordna, men Sandborgsbadet är inget dåligt alternativ.

Det viktigaste beskedet i sakfrågan, som det också ställts frågor om tidigare, nämligen vad som händer med Svedmyrabadet, är att det ska utredas hur det så skyndsamt som möjligt ska kunna renoveras.

Anförande nr 63

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Standarden hos ett orenoverat bad från 1968 hoppas jag att vi kan överträffa framöver, för det vill vi inte önska någon. Men det tempererade badet håller 34 grader, och det är 4 grader högre än Sandborgsbadet håller i dag, plus att Sandborgsbadet behöver tillgänglighetsanpassas. Vad finns det för planer på att göra detta? Kommer man att höja temperaturen i Sandborgsbadet? Hur kommer det att se ut med tillgänglighetsanpassningen? När ska de anpassningarna börja? Och vart ska de som badar i Sandborgsbadet i dag ta vägen under tiden, tänker man sig?

När man pratar om renoveringar är det självklart att det behövs någon annanstans att vara, men just i det här fallet handlar det om en kommunövergripande verksamhet som bara finns på ett enda ställe – eller fanns, eftersom den har stängt sedan två veckor tillbaka. Så hur tänker man att detta ska lösas på ett bra sätt? Har vi några datum, några tider och någon plan?

Anförande nr 64

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det viktigaste i hela planen är, som jag sa, att rusta upp och renovera Svedmyrabadet så att man får den här fina anläggningen, även om

Yttranden 2024-10-14

det är en liten bassäng, och att man också klarar av att finansiera och drifta den. Alla de frågetecken som alltid finns inför en renovering – detta är ju som sagt ett litet bad – måste naturligtvis utredas.

När det gäller Sandsborgsbadet är detta det bästa alternativet. Det tror jag att alla inblandade håller med om. Det håller 30 grader, inte 34. Huruvida man kan öka någon grad eller inte kan jag svara på. Men man gör anpassningar fortlöpande för att det ska fungera så bra som möjligt. Exempelvis ska man sätta upp skyltar för att uppmärksamma besökare på att blinda simmar i en viss bana. Det sker alltså hela tiden anpassningar. Det uppstår alltid olägenheter när man ska göra investeringar och får lämna platsen, bassängen i detta fall, ett tag.

Anförande nr 65

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Jag tolkar detta som att det är Sandsborgsbadet som ska anpassas så att dessa personer med funktionsnedsättning kommer att ha någonstans att bada. Vi har inte fått något datum för när anpassningarna ska vara klara. Vi vet inte om det kommer att bli ett tempererat bad som håller 34 grader. Vi är fortfarande lika trygga med att alla har någonstans att vara från den 1 oktober som vi var när vi stod här i april, tolkar jag det som.

Jag kan fortfarande säga att de personer som har behov av en tempererad bassäng som håller 34 grader och som behöver vatten upp över axlarna inte kommer att kunna bada i Sandsborgsbadet under de förutsättningar som råder nu. Badet är för grunt, det är för kallt, det är inte anpassat och det finns redan besökare i den bassängen på de aktuella tiderna. Det känns alltså som att de löften vi fick här i april om att alla skulle vara trygga, känna sig nöjda och ha någonstans att vara inte riktigt har infriats från majoritetens sida.

Anförande nr 66

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag är helt säker på att de som brukar Svedmyrabadet är gladast av alla över att det ska renoveras. Det var faktiskt en diskussion om huruvida detta var möjligt, ekonomiskt och på annat sätt. Nu ligger ett sådant uppdrag, och det är den viktigaste frågan. Sedan blir det alltid provisorium när man ska hitta en ersättning, men man gör anpassningar hela tiden.

Frågor om hur varmt badet ska vara tycker jag är lämpliga att ta upp i idrottsnämnden. Jag kan inte svara på om det är möjligt att öka värmen, exempelvis från dagens 30 grader. Om det finns andra krav, förväntningar eller önskemål får man naturligtvis ta upp dem. Uppdraget till dem som jobbar på Sandsborgsbadet och idrottsförvaltningen är att försöka anpassa badet i största möjliga mån.

Yttranden 2024-10-14

Fråga nr 8. Arbetsmiljön för socialsekreterare

Anförande nr 67

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Vi har båda fått ett brev från socialsekreterarna i Skärholmen där de slår larm om sin arbetsmiljö och även om åtgärder som drabbar barn och unga som de inte ser som rimliga. Detta har jag vid flera tillfällen upplyst om, men Socialdemokraterna har avfärdat det. Nu ser vi inte heller i det rödgröna förslaget till budget för 2025 något som kan avhjälpa den här situationen.

Min fråga är därför: Är det rimligt att socialsekreterare i vår stad anonymt ska behöva skriva ett sådant här brev för att Socialdemokraterna och socialborgarrådet ska börja vidta åtgärder?

Anförande nr 68

Borgarrådet Ojanne (S): Fru ordförande! Jag vill börja med att säga att jag inte delar bilden att vi vidtar åtgärder när vi får anonyma brev. Vi har vidtagit åtgärder redan tidigare. Om man läser den budget som vi har lagt fram för 2025, till exempel, ser man att vi ökar placeringskostnaderna med ytterligare 50 miljoner. Det är totalt 100 miljoner i den specialfond som nycklas ut till ytterstadsdelarna, vilket leder till att Skärholmen får runt 11 miljoner. Dessutom stärkte vi redan vårt första år placeringskostnaderna med 35 miljoner, så totalt har vi ökat placeringsbudgeten med 135 miljoner, där en stor del nycklas ut speciellt till ytterstaden.

Det är detta som är problemet just nu – det har vi debatterat flera gånger under kvällen. Stadsdelarna i framför allt ytterstaden har just nu stora problem med placeringskostnader, vilket äter upp en stor del av det budgetutrymme man har. Här behöver vi visa och vara tydliga med att om man anser att ett barn behöver placeras ska man göra det. Vi anser inte att man av ekonomiska skäl ska avstå från att placera. Sedan är det, med detta sagt, viktigt att man också kollar om en placering är det bästa i det enskilda fallet eller om andra insatser ska sättas in i stället.

Jag är helt övertygad om att man just nu gör en utvecklingsresa i Skärholmen och att detta kommer att leda till stora förbättringar på sikt.

Anförande nr 69

Borgarrådet Jönsson (L): Socialborgarrådet sa på förra sammanträdet i kommunfullmäktige att arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare fortgår med full kraft medan SSR, som är socionomernas fack, hävdar motsatsen. I och med det här brevet undrar man verkligen hur det kan komma sig att situationen i Skärholmen inte på något sätt har uppmärksamats av socialborgarrådet och inga direkta åtgärder vidtagits. I stället är det socialsekreterarna som måste skriva ihop sig och slå larm.

Yttranden 2024-10-14

Min fråga vad gäller arbetsmiljön är därför: Är det så här det är tänkt att arbetet med att förbättra socialsekreterares arbetssituation ska fungera, enligt den uppdaterade handlingsplanen för bättre arbetsvillkor?

Anförande nr 70

Borgarrådet O j a n n e (S): Detta blir en repetition av den debatt vi hade för ganska exakt tre veckor sedan, där jag tycker att jag var väldigt tydlig. Jag sa då att vi mot slutet av 2023 hamnade i situationen att handlingsplanen inte var färdig i tid för att man skulle kunna implementera den i verksamhetsplanerna. Jag förde då en diskussion med både Vision och SSR, som är de två fackförbund som i högst grad organiserar socialsekreterare och handläggare, om hur de ansåg att vi borde gå vidare. Då var det viktigare att vi fick ett helhetsgrepp om slutprodukten även om det inte hann implementeras fullt ut under 2024.

Nu finns ju handlingsplanen, så nu måste man självklart se till att man i verksamhetsplanerna för 2025 ute i stadsdelarna faktiskt arbetar in det här. Jag står alltså fast vid det jag har sagt tidigare.

Anförande nr 71

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag tänkte att jag skulle rätta en uppgift från tidigare i kväll. Det är stadens driftverksamhet, inte investeringsbudget, som har ett utfall från januari till juli på plus 2,2 miljarder kronor. Det kan man läsa i den senaste månadsrapporten. Investeringssidan är däremot rena katastrofen, men det kan vi återkomma till senare.

Med tanke på detta överskott på 2,2 miljarder, som förmodligen kommer att bli större eftersom vi har ökade skatteintäkter, är det inte möjligt för Socialdemokraterna att infria de löften som gavs i april efter den förfärliga vår som Skärholmen har upplevt, med skjutningar och mord? Varför måste socialsekreterarna slå larm om att ingenting har hänt när vi har så mycket pengar i stadens kassa?

Anförande nr 72

Borgarrådet O j a n n e (S): Om man kollar på budgeten för barn och unga och för socialtjänsten i Skärholmen ser man att vi på två år har ökat den med 38 procent sedan den sista budget som de borgerliga lade. Nu har den inte brutits ned inför 2025 ännu, så den kommer att ha ökat ännu mer när vi kommer fram till den verksamhetsplanen.

Det görs kraftiga satsningar på välfärden och på socialtjänsten. Vi har inga effektiviseringskrav på välfärden. Vi tillskjuter resurser både för placeringar och för andra sociala ändamål. Vi sätter välfärden först, och det är också därför vi, i ett tufft läge när regeringen inte ger oss generella statsstöd, väljer att i stället gå fram med en skattehöjning, även om det inte var det vi önskade oss i första hand.

Yttranden 2024-10-14

§ 13 Valärenden i kommunfullmäktige 2024 (årsärende)

Anförande nr 73

T i n a K r a t z (V): Herr ordförande! Jag skulle vilja yrka på att Tobias Johanssons avsägelse från trafiknämnden godkänns och att vi väljer Maria Mustonen som ledamot i trafiknämnden.

Yttranden 2024-10-14

§ 16 Rese- och mötespolicy för Stockholms stad

Anförande nr 74

G a b r i e l K r o o n (SD): Sverigedemokraterna vill ha en reseneutral policy så att man inte prioriterar något särskilt färdslag. Det viktigaste är att man tar det mest ekonomiska färdslaget men såklart också att man ser till nyttovinsten för just det färdslaget. Det innebär att man inte ska undanta bilen, som görs i det här fallet.

Vi yrkar därför bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 75

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande! I kväll ska vi besluta om mötes- och resepolicy för Stockholms stad. Kristdemokraternas ambition är att stadens organisation ska vara effektiv och ändamålsenlig. Vi måste kunna vara tillgängliga, flexibla och framför allt attraktiva. Styrets förslag till ny policy kan betraktas som det motsatta.

Miljöpartiet har tillåtits önsketänka, och det har landat i ett förbud mot flygresor till Sveriges största städer. Och kanske ännu mer bisarrt: en idé om att tåg ska vara normen för resor till Europa. Enligt oss kristdemokrater signalerar det dels en nonchalans gentemot stadens anställdas tid och, kanske ännu värre, deras livspussel att styret vill sätta dem på långresor med inte alltför sällan försenade tåg ned till kontinenten för att kunna upprätthålla våra förbindelser med vår omvärld.

Detta är också fullkomligt i otakt med vår omvärld. Det sker just nu en enorm omställning inom transportsektorn i riktning mot elektrifierat flyg. I det här läget anser vi kristdemokrater att staden borde kroka arm med näringslivet och stimulera den omställningen – inte stävja den.

Jag ser två oroväckande resultat som det här kommer att få. Det ena är att Sveriges huvudstads tjänstemän kommer att ha svårt att få ihop sina livspussel när de ska tillbringa ett och ett halvt dygn i någon tågupé för att kunna delta på ett möte utanför Skandinavien. Det andra är att Sveriges huvudstad, till skillnad från våra grannländers, kommer att bli ytterligare avskärmad från omvärlden. Det är inte effektivt, det är inte ändamålsenligt och det gör oss varken tillgängliga, flexibla eller särskilt attraktiva. Det kommer dessutom inte heller att rädda klimatet.

Bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 76

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Transporter står för en väldigt stor del av de skadliga utsläppen av klimatgaser. Det är viktigt att vi jobbar allt vi kan för att minska utsläppen. Centerpartiet välkomnar stadens rese- och mötespolicy, som nu markerar att digitala möten blir huvudalternativet. Men det får

Yttranden 2024-10-14

inte bli det enda alternativet, för det mänskliga mötet är väldigt viktigt. Det är det som främjar tolerans, innovation och tillit människor emellan. Samtidigt kan vi med digitala möten minska restider och därmed tjäna ännu mer arbetstid.

Vi kan tycka att det är mycket fokus på regler, förbud och piskor, även om vi är väldigt glada över att man försöker minska de långa flygresorna. Men vi hade gärna sett fler morötter från stadens sida och att man också hade haft en policy för att se till att stadens egna lokaler har goda och säkra cykelparkeringsmöjligheter och utrymmen för ombyten för att man ska kunna göra cykelresor i tjänsten. Vi beklagar att det inte finns med som en del av policyn och att de nya lokalerna för trafikförvaltningen i Tekniska nämndhuset saknar detta trots att det är nybyggt. Det gäller också det här huset, exempelvis, och detta är något som många hade önskat.

Vi är ändå glada över att de digitala mötena får bli förstahandsalternativet, och vi ser fram emot att vi tillsammans fortsätter att minska de klimatskadliga utsläppen i Stockholm.

Anförande nr 77

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vill yrka bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen. Vi tycker i grund och botten att det här är en bra rese- och mötespolicy. Den ligger också i linje med hur vi ser på att målen i stadens miljöprogram ska uppfyllas och hur vi ska bli en fossilfri organisation.

Det finns dock några saker som vi tycker är viktiga att uppmärksamma. Det ena är att det är viktigt att man fortfarande kan använda flygresor på längre distanser eftersom det kan vara angeläget i vissa fall när det gäller viktiga möten för både stadens ledning och för tjänstepersoner och i andra sammanhang.

Något som vi tycker är extra viktigt är det som utbildningsförvaltningen har påtalat, nämligen att det här inte får förhindra möjligheten att till exempel åka på hågkomstresor med elever till Auschwitz och inte heller på andra viktiga studieresor med skolklasser. Systemet för bland annat klimatkompensation, som vi kommer att återkomma till, kan innebära att det blir omöjligt för skolorna att genomföra detta. Jag, som har varit på resande fot med skolklasser några gånger, kan säga att det kan vara en rolig upplevelse för eleverna att åka väldigt långa sträckor med tåg med skolklasser. Men det är inte riktigt lika roligt för lärarna, som ska försöka hålla ordning på det hela.

Med det sagt tycker vi att det här är ett steg i rätt riktning. Jag ska i och för sig lägga till en liten sak, nämligen att det är viktigt att det i policyn finns en förståelse för personer med funktionsnedsättning, som på olika sätt kanske inte kan använda alternativa färd sätt.

Bifall till vår reservation!

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 78

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Herr ordförande! Huvudsyftet med att revidera resepoliticyn är ganska uppenbart: Ni vill markera mot flyget genom att säga att anställda i Stockholms stad inte ska flyga. Det är en del i ett antal olika initiativ ni har tagit för att markera mot flyget. Ni har lämnat Connect Sweden, och ni har sagt att vi inte ska ha reklam för flyg på tavlor och så vidare.

Resepolicyn innebär i den delen två problem. Först och främst handlar det om att ni så tydligt missar flygets betydelse för Stockholm. Få huvudstäder i Europa är lika beroende av goda flygförbindelser som just Stockholm. Det är ganska självklart, för Stockholm ligger där det ligger, i utkanten av Europa. Om vi ska behålla vår plats som en internationell storstad och kunna attrahera internationella huvudkontor och internationell talang behöver vi goda flygförbindelser. Då kan vi inte ha ett styre i Stockholms stadshus som gör allt de kan för att motarbeta allt vad flyg är.

Det andra problemet med resepoliticyn är att den så tydligt visar att ni inte litar på förvaltningars och medarbetares omdöme. Ni litar inte på att de kan göra kloka miljöval och ekonomiska val när de planerar sina nödvändiga resor. Om de inte kan betros med att rationellt kunna välja hur de reser undrar man hur ni kan betro dem med allt annat viktigt de gör för Stockholm.

Jag förstår varför ni gör det här, för flyget är en stor klimatutmaning. Men att anställda i Stockholms stad slutar att flyga bidrar faktiskt inte ett dugg till att minska koldioxidutsläppen. Låt mig förklara varför. Flyget i Europa ingår i handeln med utsläppsrätter – något jag jobbade med i många år under min tid i Europaparlamentet. Det betyder att flyget inom Europa betalar fullt ut för sina klimatutsläpp. Det betyder även att det på förhand blir givet hur mycket koldioxid flyget i Europa kommer att släppa ut. Handeln med utsläppsrätter avgör alltså bara vem som ska få rätt att flyga och göra utsläppen och vad det kommer att kosta att flyga och göra utsläppen.

Till er socialdemokrater här i Stockholms stadshus som utifrån en förment klimatomsorg vill förbjuda våra medarbetare att flyga vill jag därför säga: Detta betyder alltså inte att utsläppen minskar utan bara att efterfrågan på utsläppsrätter minskar och att någon annan kan köpa just dessa utsläppsrätter och göra dessa flygresor till ett lägre pris. Det betyder att en tjänsteman i ett företag i Hamburg kan flyga till Berlin i stället för att våra medarbetare kan ta sina elever på en hågkomstresa, till exempel. Jag kan framföra en lång lovsång till handeln med utsläppsrätter – världens kanske mest effektiva sätt att inte bara minska utsläppen utan att också driva fram omställning – men min talartid medger inte detta.

Däremot kan mitt omdöme om den ändrade resepoliticyn framföras väldigt kort: Det här är usel symbolpolitik och något som anställda i Stockholms stad knappast är betjänta av.

Jag yrkar bifall till vårt förslag.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 79

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det här är en jätte viktig politik som signalerar att vi kan resa på ett mer klimatsmart sätt. Vi kan bibehålla en god kvalitet och säkerställa att vi hela tiden kollar över det hela, har kontakter med omvärlden, träffar människor från andra länder och deltar på konferenser och resor men att vi gör det på ett klimatsmart sätt.

Jag lyssnade på oppositionen innan jag gick upp i talarstolen. Ni vill inte att Stockholm ska ligga i framkant när det gäller detta. Jag är väldigt tydlig som finansborgarråd med att jag är ganska stolt över att Stockholm ligger i framkant när det gäller klimatet. Vi vågar fatta de här modiga besluten, för det är då vi får andra, framför allt andra borgmästare som tittar på Stockholm, att se efter hur vi gjorde och fråga sig hur de kan göra något liknande i sina städer. Det är detta det handlar om när det gäller att rädda klimatet, för det kan inte stockholmarna göra ensidigt. Det är när världen sluter upp och räddar klimatet som vi når någonstans.

Vi har nu en progressiv resepolicy på vårt bord. Det handlar om att vara både kostnadsmedveten och klimatmedveten i sina val för resor och konferenser. Det nämns i ärendet att det här är en vägledning i hur man hanterar detta. Det handlar inte om tillit till medarbetare, utan det handlar faktiskt om att man ibland behöver hjälp och stöd i hur man ska göra för att vara så kostnadsmedveten och klimatmedveten som möjligt. Många jobbar redan efter denna inriktning och väljer kollektivtrafik och tåg vid sina resor, men där det inte är möjligt är också flygresor ett alternativ.

Jan Jönsson tog upp hågkomstresorna. Jag vill vara tydlig med detta eftersom det nämns: Den här policyn och systemen för intern klimatväxling ska inte försvåra elevernas möjlighet att genomföra hågkomstresor, som är en viktig del av verksamheten.

Med detta vill jag yrka bifall till stadens nya mötes- och resepolicy.

Anförande nr 80

N i k e Ö r b r i n k (KD): Finansborgarrådet säger att det är en viktig politik att signalera, och jag håller med om att detta i första hand är ren och skär signalpolitik. Jag satt i min bänk och kollade upp tågtider för att se ungefär hur lång tid olika resor tar: Till Berlin tar det 14 timmar med tåg, till Wien 23 timmar, och det var det snabbaste alternativet, och till Paris också över 23 timmar. Jag undrar hur ni ser på stadens anställda, som ska försöka få ihop ett livspussel på 23 timmar för att kunna delta i ett internationellt möte. Och vad kommer det här att kosta för staden i förlorad arbetstid?

Finansborgarrådet talar om att sluta upp i omställningen. Jag kan med ganska stor säkerhet säga att vi inte kommer att få många länder som kommer att sluta upp i det här. Däremot kommer vi att sluta oss från vår omvärld som ett resultat av detta.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 81

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag är inte förvånad över Nike Örbrinks inlägg. Ert parti sitter ju i en regering som absolut inte har fokus på att rädda klimatet, utan snarare tvärtom. Det ska bli billigare att använda fossila bränslen, och vi ska inte satsa på tågen. Det är jätteviktigt att bevara Bromma flygplats fast det inte flygs där. Ni vill gå en helt annan väg.

Här finns en politisk skillnad mellan Socialdemokraterna och Kristdemokraterna. Vi är beredda att stå upp för klimatet. Det är inte någon lätt omställning, och det kommer inte på något sätt att vara en billig omställning. Men i och med att Stockholm är en stad i framkant har vi en skyldighet att fatta de här tuffa besluten. Jag står upp för resepolicyen.

Anförande nr 82

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill tacka för förtydligandet om hågkomstresorna, för det är förstås väldigt viktigt att de kan genomföras nu när vi har åtagit oss att skicka elever på denna viktiga upplevelse.

Jag kan verkligen rekommendera alla att pröva nattåg, för det sparar väldigt mycket tid. Ojanne och jag var på studieresa för några veckor sedan. Han gick upp klockan fyra på morgonen för att ta tåget till Malmö medan jag åkte nattåget och kom fram utvilad, dessutom tidigare än han. Det funkar alldeles utmärkt.

Det enda som är viktigt här är personer med funktionsnedsättning, som inte alltid har helt lätt att åka med nattåg. Det är alldeles för trångt, man kommer inte in med rullstol och så vidare. Kan policyn ta hänsyn till det?

Anförande nr 83

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack så jättemycket, Jan Jönsson, för det du belyser! Jag förutsätter att det är så, men jag får kolla upp och säkerställa det. Det är självklart att man, om man har en funktionsnedsättning och är anställd i staden, fortfarande ska kunna delta på konferenser och resor. Det ska vi säkerställa. Vi hade tidigare själva en person med funktionsnedsättning i fullmäktigegruppen, och då var det särskilda bestämmelser just för honom. Jag förutsätter alltså detta, men det kan säkert komma upp någon talare som har bättre koll.

Anförande nr 84

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Denna rese- och mötespolicy förtydligar för oss, stadens medarbetare och förtroendevalda, vad som gäller vid val av färdmedel. Den hjälper oss att göra medvetna val. Hur ska man mötas? Hur ska man resa? Det här handlar inte bara om flyget, som vi kanske kommer att diskutera även i nästa ärende, utan det handlar om alla resor och alla möten i tjänsten. Merparten av resorna i tjänsten görs faktiskt i Stockholm eller i närområdet; det måste man komma ihåg.

Yttranden 2024-10-14

Flyget har hög klimatpåverkan. Det är inte heller det transportslag som har kommit längst, utan tvärtom, när det gäller klimatomställningen. Man ligger fortfarande i startgroparna, och elflyget är långt borta. Vi förtydligar i policyn när det är okej att flyga i tjänsten och när det inte är okej. Det finns ingenting i dokumentet som säger att man aldrig får flyga. Jag undrar om Moderaterna och Kristdemokraterna har läst dokumentet. De brukar ju bli väldigt upprörda när man pratar flyg.

Man kan fortfarande resa i Europa, och man kan fortfarande delta i EU-projekt och resa i tjänsten. Men man måste vid varje tillfälle välja och fundera på varför och hur man gör resan. Vi har mycket att vinna på att göra medvetna och hållbara val. Många av stadens förvaltningar jobbar faktiskt redan i nuläget enligt de här principerna, så det här innebär ingen jätteskillnad jämfört med den gamla resepolicy. Med detta sagt: Policy är ett förtydligande.

Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 85

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige! Mycket har redan sagts i debatten, inte minst av föregående talare, Maria Mustonen, som jag också välkomnar som ledamot i trafiknämnden.

Detta är en mötes- och resepolicy som har till syfte att göra stadens medarbetare mer kostnadsmedvetna och klimatmedvetna och även medvetna om hur resor bidrar i arbetet. Det är ingen här inne som inte fick lite förnyad syn, inställning och känsla av det som hände under pandemin. Vi blev varse vad fysiska möten bidrar med och vad som absolut inte går att ersätta med någonting digitalt. Men vi blev också medvetna om och fick en ganska god vana vid och erfarenhet av hur mycket man ändå kan åstadkomma och göra via digitala möten.

Jag tror att det är helt rimligt att man i ljuset av det vi lärde oss under pandemin också ser över hur vi förhåller oss till resor och möten. Det handlar mest om att säkerställa att det som fysiska möten verkligen kan bidra med ges plats men att man inte reser bara för resandets skull. Det nämndes tidigare från talarstolen att man inte kommer att hinna jobba så mycket om man ska resa med tåg. Inget kan utifrån mitt perspektiv vara mer fel. Tåget kan vara en väldigt bra och effektiv plats att jobba från, inte minst när man gemensamt på tåget kan sitta och diskutera det möte man är på väg till.

Det här är som sagt bara en mötes- och resepolicy. Vissa flygresor kommer naturligtvis att fortsätta att ske. Men det här är ett sätt att öppna ögonen för en kostnadsmedvetenhet och en klimatmedvetenhet.

Den fråga som Jan Jönsson nämnde om hågkomstresor är bra. De har en väldigt viktig funktion och roll, och de ska naturligtvis inte drabbas av detta. Det finns andra tillskott och andra åtgärder vi vidtar för att de ska fortsätta att ske, för de berikar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2024-10-14

§ 17 Uppsägning av arrendeavtal med Swedavia AB för Bromma flygplats till upphörande vid avtalstidens utgång den 31 december 2038

Anförande nr 86

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! I dag tar vi det mer konkreta steget för att utveckla Bromma parkstad och därmed avveckla Bromma flygplats. Genom att säga upp avtalet med Swedavia om Bromma flygplats fattar vi beslut med god framförhållning. Det är i alla fall god framförhållning om staten och regeringen förbjuder Swedavia att göra det som borde framstå som motiverat för var och en: att lägga ned Bromma flygplats redan före år 2038.

Att med skattemedel betala dyrt för en flygplats som allt färre reser från, som flygbolagen lämnar och som hindrar Arlandas konkurrenskraft är faktiskt inget annat än helt obegripligt. Det är inte heller rimligt att stockholmarna betalar för den här olönsamma flygplatsen som allt färre reser från och som hindrar bostadsbyggandet i vår stad.

Det jag glatt kan notera är att fler och fler partier i den här salen mjuknar i frågan. Jag välkomnar verkligen en bred överenskommelse om att utveckla vår stad och bygga Bromma parkstad. Bromma flygplats är ett av få större sammanhängande områden i Stockholm där det finns möjlighet till stadsutveckling och byggande av ett stort antal bostäder och arbetsplatser. I dag präglas alltför stora delar av vår stad av bostadsbrist, segregation och trångboddhet. Genom att påbörja stadsutvecklingen på Bromma flygplats tar vi ansvar för framtida generationer stockholmare.

Det här är ett projekt som kommer att ta lång tid; ingen bestrider det. Men vårt ansvar är inte bara för dagens utan också för morgondagens generationer. Vi bygger stad, och vi ska lösa den bostadsbrist som vi ser i dag men som också säkert kommer att finnas kvar om 10–15 år. Vi lider av bostadsbristen. Den hämmar tillväxten, den hämmar kompetensförsörjningen och den hämmar Stockholms utveckling. Stockholm ska stå redo att bygga bostäder så snart flygplatsen är avvecklad. Vi har därför startat programarbetet, och vi vill omvandla området till en klimatsmart, levande blandstad med runt 16 000 bostäder, arbetsplatser, service och rekreation. Stockholms stad säger upp avtalet för Bromma flygplats för att redan nu ge staten goda planeringsförutsättningar för att flygplatsen ska vara avvecklad och marken återställd senast 2038.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 87

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Finansborgarrådet var inne på att bostäderna inte kommer att komma inom en snar framtid. Hon är nog själv landshövding eller bor på äldreboende när det börjar bli dags för de här bostäderna, och det är kanske jag själv också, för den delen. Det kommer att ta lång tid, och det är här det skaver.

Yttranden 2024-10-14

Det är en omfattande bostadsexploatering som de rödgröna nu räknar med. Det är en orealistisk tidsplan, och det vet nog finansborgarrådet själv. Men konstigt nog står hon och pratar om volymmål som är helt orealistiska och som skulle innebära en total trafikinfarkt i Västerort. När du pratar om de här orealistiska bostadsmålen hör jag inte att du så mycket som andas om att vi behöver bygga om hela Västerorts trafikinfrastruktur för att det här skulle kunna bli verklighet. Kan du inte erkänna realiteterna åtminstone kring detta när du bara står och lägger ut de här dimridåerna?

Anförande nr 88

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är nog större risk att borgarrådet Wedin blir landshövding inom en snar framtid än undertecknad, men det kanske är en annan diskussion.

När det handlar om utvecklingen till och från Bromma flygplats finns det framskridna planer på att dra ut tunnelbanan från Alvik upp över Bromma parkstad. Om den sedan ska ta vägen till Hässelby-Vällingby eller fortsätta lite mer norrut får väl framtiden utvisa. När man skriver fram de här planerna är det typlägenheter, lägenheter på 100 kvadratmeter, som man räknar med. Men där och då kanske vi behöver fler mindre lägenheter eller fler större lägenheter. Det kanske behövs fler arbetsplatser. Det här görs bara för att man ska ha ett hum om hur det kommer att utvecklas på platsen.

Anförande nr 89

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Att Bromma flygplats kommer att läggas ned i förtid är inte någon överraskning för dem som har haft insikt i inrikesflyget i Sverige under de senaste åren. Trafiken på Bromma mer än halverades efter pandemin. Näringslivet slutade nästan helt med inrikesflyg över dagen. Fler åker nu tåg, och inrikesresenärer med flyg vill kunna resa vidare utrikes via Arlanda eller andra nordiska flygplatser. BRA var nära konkurs flera gånger och hade då tvingats upphöra med all trafik till viktiga destinationer i landet, och det har man nu kunnat undvika.

Regeringen har subventionerat Bromma med hundratals miljoner kronor i stället för att prioritera regionalpolitiskt viktiga flygplatser i landet. Även Stockholms stad har, som vi hörde här, subventionerat Bromma med hundratals miljoner kronor årligen. Regeringen och infrastrukturministern var nästan de enda, verkar det som, som blev förvånade över den snabba processen med nedläggning av verksamheten på Bromma. Fortfarande hör jag både kristdemokrater och sverigedemokrater prata om försöksverksamhet med elflyg mitt i centrala Stockholm – en experimentverksamhet på landets kanske mest värdefulla markområde. Det är knappast realistiskt.

Staden har varit mer förutseende. Vi har, som vi hörde, redan startat ett programarbete för utveckling i Bromma med blandad stadsbebyggelse och cirka 16 000 bostäder. En webbdialog med stockholmarna pågår just nu, med närmare 2 000 svar hittills. Hela influensområdet kan ge 22 500 bostäder och arbetsplatser, idrott, handel, kultur och

Yttranden 2024-10-14

skolor. Vi behöver alltså en tunnelbana hit och en ny bussterminal på Brommaplan som försörjer området. Spårtrafik ovan jord går att utveckla i området.

Vi behöver få en robust och tålig blågrön grundstruktur för att hantera skyfall, dagvatten, friyor och ekologiska spridningssamband. Föreningar som PFAS finns i området och är väl kartlagda. Redan nästa år måste vi börja förhandla om hur föreningar ska tas om hand av verksamhetsutövaren. Vi kan snart se fram emot ett förslag om hur Arlanda som nationellt nav kan stärkas efter att Peter Normans utredning blir klar. Om regeringen är klok nu ger man honom tilläggsdirektiv om Brommas avvecklingsprocess.

Efter årsskiftet finns i princip ingenting kvar på flygplatsen. Anställda är uppsagda. Inga flygbussar eller taxibilar finns. Det är ett snart helt öde markområde i centrala Stockholm. Vi välkomnar regeringen till denna verklighet och förväntar oss en konstruktiv dialog.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 90

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Den konstruktiva dialogen är att ni försöker forcera fram ärenden om att man skulle göra det här i förtid. Det handlar om att ni helt enkelt underminerar stadens förhandlingsläge. Det är i sig väldigt allvarligt när det kommer till den dialog som stadsbyggnadsborgarrådet pratar om.

Jag fascineras av att inte en enda förespråkare för dem som vill lägga ned Bromma flygplats och bygga där pratar om hur det ser ut. Om den rödgröna majoriteten ska tas på allvar behöver ni prata om att det är den största vägbyggnadsexpansionen i Stockholms historia som behövs här. Det är nämligen det som kommer att krävas givet den volym som ni pratar om.

Utöver detta pratar finansborgarrådet själv om mindre lägenheter. Det låter som att risken är att det blir ett nytt miljonprogram i Bromma utifrån de planer som ni presenterat. Det är inte realistiskt, och det vore farligt för Stockholm. Därför borde ni ta till er att det behövs mer analys och inte agera så här.

Anförande nr 91

Borgarrådet **V a l e s k o g** (S): Det är just analys vi har börjat med i ett programarbete som har en tidsplan. Den tidsplan som Stockholm har kommer vi nog att få påskynda. Ingen har nämligen råd att ha den här marken, som motsvarar nästan hela Kungsholmen, stående utan användning – inte staten, inte Swedavia och inte Stockholms stad. Alla kommer att ha ett intresse mycket snart av att sätta igång processen det fortaste man kan. Då är självklart kollektivtrafiken grundläggande. Den är också, som tur är, regionen aktiv med i sin planering, och ännu mer aktiv kommer man att bli nu.

Yttranden 2024-10-14

Det ligger i allas intresse, statens, kommunens och regionens, att skynda på processen så mycket det går. Sedan är det självklart så att det kommer att ta flera decennier att bygga så mycket lägenheter, men vi måste redan nu se till att marken blir rengjord och går att använda. Där har regeringen ett stort ansvar.

Anförande nr 92

N i k e Ö r b r i n k (KD): I kväll har vi en debatt om ett hypotetiskt scenario flera decennier framåt i tiden. Det kan absolut vara bra ibland med framåtblickande långsiktiga diskussioner, men när jag har lyssnat på diskussionen hittills om framtiden och ödet för Bromma flygplats tycker jag att den handlar om fel saker.

Jag hör tankar och visioner om bostäder och lägenheter – kanske tiotusentals, men jag nämner ingen exakt siffra eftersom det brukar förändras lite från nu till då. Men vi vet ännu inte allt om marken kring Bromma flygplats. Vi vet inte hur beskedet om att flytta inrikesflyget kommer att påverka annan kritisk infrastruktur kring Bromma flygplats. Vad vi däremot vet och känner till akut här och nu är Stockholms alltjämt nedåtgående konkurrenskraft som huvudstadsregion. Vi konkurrerar med Köpenhamn, Oslo och Helsingfors, och våra flygförbindelser är i allra högsta grad en relevant faktor för det här.

Vi kan absolut tala om ett hopp om en plats 20–30 år fram i tiden, men vi håller på att förlora ett lopp här och nu. Jag kan bara hoppas på att det här styret ser Bromma flygplats och det besked som har kommit inte bara som en lättnad utan också som ett uppvaknande. Det här bör nämligen sätta ännu hårdare press på styret när det handlar om vad man gör för att Stockholmsregionen ska bli mer tillgänglig. Man behöver ha en dialog med såväl regionen som regeringen om hur Arlanda ska utvecklas till att bli Skandinavien flyghubb och hur Stockholms tillgänglighet som flygdestination ska börja växa. Det är den akuta frågan just nu. Det handlar om hur otroligt mycket vi förlorar i konkurrensfördel när Stockholm och Arlanda inte är mer tillgängligt som flygdestination.

Vi yrkar på avslag och hänvisar till vårt yttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 93

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Nedläggningen och BRA:s flytt utan konkurs stärker Arlanda. Det var det bästa som kunde hända. Kastrop har jobbat i många år för att ha kvar Bromma flygplats, för det försvagar Arlanda. Det förstår man, för att samla inrikesflyget på en plats och kunna få fler direktlinjer från Arlanda är naturligtvis det bästa som kan ske ur Stockholms synvinkel. Och då är det naturligtvis vi som måste ställa upp för Arlanda och se till att byta ut Bromma mot någonting bättre.

När det gäller tillgängligheten till Arlanda är det just detta som Peter Norman jobbar med. Vi får hoppas att han kommer med konkreta förslag. Han inser naturligtvis som alla andra, utom möjligtvis Kristdemokraterna, att det stärker Arlanda och Stockholmsregionen att man lägger ned Bromma.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 94

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det gör inte Arlanda eller Stockholmsregionen starkare ur ett flygperspektiv att man får ta över ett antal inrikesflyglinjer. Det som avgör vår fråga om konkurrensen gentemot till exempel Kastrup, som du nämner, är våra direktflyglinjer utanför Europa. Det är ett lopp vi förlorar. Det är så många andra faktorer som spelar in när det gäller huruvida Arlanda ens ska ha en chans att kunna erbjuda dessa direktflyglinjer och om stockholmarna, näringslivet och företagarna ska ha en chans att ta sig utanför Europa utan att behöva mellanlanda på Kastrup. Här kan jag bara konstatera att det inte bara har saknats en vision från ert styre att börja kliva in i detta race, utan ni vill dessutom aktivt flytta Stockholmsregionen längre ifrån det. Ni sa upp samarbetet med Connect Sweden. Ni ville att Stockholm skulle lämna detta. Ni har ett eget borgarråd, Åsa Lindhagen från Miljöpartiet, som säger att man inte vill främja Stockholm som en flygdestination. Det stärker inte Arlanda.

Anförande nr 95

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Debatten om Bromma är främst en stadsutvecklingsdebatt; det ska understrykas.

Jag har en rak fråga. Jag är lite osäker på om KD reserverade sig i kommunstyrelsen. Det ser ut som att ni bara lägger ett SU. Eller läser vi det fel?

Jag har också en fråga som gör att jag begärde replik apropå det ni nämner om Stockholms konkurrensfördelar. Om man går på det spåret tycker jag ändå att det är intressant med de uttalanden som Stockholms handelskammare och dess vd gör. Man säger: Bromma blöder pengar, och man måste ta pengar från Arlanda för att täcka upp förlusterna. Det är väldigt rakt, och det är väldigt tydligt från Stockholms handelskammare. De bevakar ju just frågorna kring konkurrensfördelarna för Stockholm. De säger också: I praktiken står vi nu med en tom flygplats, så lägg resurserna på Arlanda! Hur ser KD på detta?

Anförande nr 96

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för frågan! Jag kan säga att jag hade ett möte med Stockholms handelskammare i dag om exakt den här frågan. Deras tydliga besked var att de framför allt vill att Arlanda ska stärkas och att flygen till och från Stockholm ska stärkas. De vill inte ha det som Miljöpartiets gruppledare påstod: att man inte vill främja Stockholm som en flygdestination. Stockholms handelskammarens huvudsakliga fokus är att stärka Arlanda och att stärka flyget och inte att, som hela det här styret gör, bedriva en aktiv kamp för att minska flygandet till och från Stockholm och skärma av Stockholm från dess omvärld.

Har ni haft ett möte med Stockholms handelskammare om de här frågorna? Jag vet att ni inte kan svara på detta nu eftersom man inte har rätt till kontrareplik.

Vad gäller frågan om reservation har vi ett ersättyttrande. Vi kan egentligen aldrig reservera oss i kommunstyrelsen, men vi yrkar på avslag.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 97

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Vi har en reservation i kommunstyrelsen som jag yrkar bifall till.

Liberalerna utgår från verkligheten, och när verkligheten förändras anpassar vi förstås våra ståndpunkter utifrån detta. I och med att flygbolaget BRA har beslutat att flytta all sin inrikestrafik till Arlanda finns det helt enkelt ingen direkt trafik kvar på Bromma, och därmed står flygplatsen tom. Både Swedavias och faktiskt min egen bedömning av flygmarknadens utveckling kommande årtionde är att det inte finns någon aktör i Sverige eller i Europa som är villig att göra någonting på Bromma flygplats. De aktörerna har i så fall haft god tid på sig att etablera sig på Bromma om de hade velat göra det eftersom det finns god kapacitet redan i dag.

I vår reservation finns härmed några förbehåll. Ett sådant här beslut måste förstås fattas efter bedömningar som övriga myndigheter gör, bland annat om beredskapspekter. Vi tycker också att det är oerhört viktigt att man redan nu startar en samarbetsgrupp med Region Stockholm kring kollektivtrafiken så att det inte blir samma samarbets haverier som det har varit kring bland annat Slussens cykelbro. Vi tycker att det är jätte viktigt att staden för en gångs skull lär sig att tillsätta en extern granskare redan från början när vi gör sådana här stora mångmiljardprojekt. På så vis får vi utomstående ögon på kostnads kontroll och framfart i projektet. Ur klimat- och miljöhänsen är det också väldigt viktigt med en miljöcontroller redan vid projektstart.

Det är förstås också helt väsentligt att staden parallellt med att man bedriver diskussioner om huruvida avtalet kan avbrytas i förtid trycker på om en snar utbyggnad av Arlanda flygplats. Det är helt nödvändigt.

Det är också viktigt att det här inte blir en gigantisk exploatering utan hänsyn till Brommas karaktär. Det måste göras varsamt, och utvecklingen måste harmonisera med närliggande områden. Slutligen är det viktigt att det inte blir ett nytt Fokus Järva, det vill säga att allt fokus nu hamnar på exploateringen i Bromma och inte på den viktiga bostadsbebyggelse som behöver ske här och nu. Precis som finansborgarrådet själv konstaterade kommer det här att vara bostäder som står på plats långt fram i tiden.

Anförande nr 98

Jönssonholm (V): Jag tycker att vi ska komma ihåg att det egentligen bara finns två partier som har reserverat sig i ärendet. Det ena är Sverigedemokraterna, som drömmer om att ha elflyg på Bromma – precis som om man inte skulle kunna utveckla det på andra flygplatser. Det andra är Liberalerna, som egentligen vill gå fram ännu hårdare och se till att vi har Bromma flygplats avvecklad före 2038. Det är jättebra; det måste jag faktiskt ge Liberalerna! Men när jag läser er reservation, Jan Jönsson, känns det lite omständligt för att komma från ett parti som Liberalerna. Ni är ju med och styr landet.

Yttranden 2024-10-14

Därför vill jag fråga Jan Jönsson om han, som den färgstarke och modige politiker han är, är beredd att lyfta frågan med regeringen och säga att regeringen ska uppmana Swedavia att så fort som möjligt avveckla Bromma flygplats. Det är ju det som Swedavia vill. Alltså kan Liberalerna och regeringen avgöra den här frågan. Är ni beredda att göra det?

Anförande nr 99

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Swedavia har redan aviserat till regeringen att de inte anser att det går att bedriva flygplatsen med ekonomisk hållbarhet. Den informationen finns redan. Dock har regeringen att ta hänsyn till exempelvis försvarsintressen och beredskap av andra skäl, vad gäller sjukvårdstransporter och sådant. Det är klart att det måste klargöras, och jag skulle gissa att det tar ett till två år att göra en sådan utredning.

Vi har förstås varit i kontakt med våra egna och berättat om vårt ställningstagande. Det har inte väckt några protester, ska jag säga. Likväl kan inte regeringen komma med några besked inom bara några dagar eller månader, utan det blir när man har gjort en ordentlig utredning. Och då är jag helt övertygad om att det är detta man kommer att landa i.

Anförande nr 100

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Hittills i debatten har vi fått höra att jag har lägre odds än finansborgarrådet att bli landshövding. Vi har också fått höra hur Liberalerna utgår från verkligheten. Båda dessa saker är glädjande att höra.

Först och främst vill jag framhålla att detta ärende är en dimridå. Det är polisk teater, och det saknar helt någon form av beslut som skulle skilja sig från hur arrendeavtalet är formulerat i dag. I ärendet står uttryckligen följande: Nuvarande arrendeavtal löper till den 31 december 2038 med tre års uppsägningstid. Swedavia har ensidig rätt att säga upp avtalet tidigare. En uppsägning från staden i dag innebär att staden fullföljer avtalet från 2008 och att arrendeupplåtelsen upphör den 31 december 2038.

Det här är ett sätt att skapa en debatt bara i den här salen, men det har egentligen inte så mycket verkan. När det kommer till att avtal kan hävas fram och tillbaka tänker jag på Lindhagensplan, som vi har pratat om här. Jag sa då: Hallå där, kan vi inte gå in och säga upp avtalet i förtid när det kommer till en bensinmack för att få till tunnelbaneutbyggnaden? Då sa ni att vi inte ska fatta ett sådant beslut så långt i förväg. Men här pratar vi plötsligt om tre mandatperioder framåt. Det är ganska löjeväckande.

Innan jag glömmer det vill jag betona att vi givet just detta, att förehavandet är märkligt och att vi i dag inte känner till förutsättningarna, inte lägger fram ett SU. Vi gör det i stället till ett yrkande på avslag och gör vårt SU till en reservation i den aspekten.

Det blir ingen sådan här förändring i och med dagens beslut. Det som däremot har förändrat förutsättningarna är BRA:s besked om att flytta sin trafik till Arlanda. Vi ska följa utvecklingen noggrant, och det är givetvis någonting som vi ska göra även

Yttranden 2024-10-14

häri från Stadshuset. Inrikesflyget är viktigt för Stockholmsregionens tillväxt, tillgänglighet och konkurrenskraft. Exakt hur beskedet kommer att bli och vad det kommer att innebära vet vi inte riktigt i dagsläget, och därför ska vi inte dra några förhastade slutsatser innan frågan har utretts och analyserats.

Vi förväntar oss givetvis en noggrann analys av framtida möjligheter kring detta från regeringen och även att vi bevakar frågan från Stadshuset. Det är Moderaternas hållning. Det är inte lika slagkraftigt som det man hör från dem som politiskt vill ta poäng på att säga att man här och nu kan göra detta och detta. Det här är inte en fråga som kan hanteras på det sättet. Vi är överens om att Stockholm behöver fler bostäder. Vi skriver under på att staden bör fokusera på de omkring 160 000 bostäder som redan i dag finns i olika planeringsskeden och som därmed är genomförbara i närtid.

Därmed vill jag yrka bifall till det yrkande som jag nyss beskrev.

Anförande nr 101

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Att säga upp ett avtal brukar allmänt ändå kunna tolkas som att man faktiskt vill ta upp förhandlingar om de här viktiga sakerna. Här pratar vi om ett landområde med enorma värden, och att skynda på det hela sparar pengar.

Jag skulle vilja fråga om inte Moderaterna kan hjälpa till att påskynda processen, även om det är långa ledtider på mycket. Det gäller inte minst saneringen, som vi måste få igång så fort som möjligt. Vi måste se till att få ett avtal och se till att staten ytterst tar ansvar för saneringen. Vi måste få igång en dialog och inte stoppa huvudet i sanden, som några har velat göra. De har hänvisat till Tidöavtalet, som helt saknar relevans i den här frågan. Vad kan ni göra för att hjälpa till? De här värdena är ju stockholmarnas gemensamma tillgångar. Vad kan ni göra för att skynda på processen?

Anförande nr 102

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Vi ser som sagt inte att det här är en fråga som borde hanteras i snabba politiska poänger här och nu, framför allt på grund av att den fråga som vi just nu pratar om handlar om flera mandatperioder framåt. Det blir ganska löjligt.

När det gäller frågan om hur vi återkommer kan jag säga att vi gör det utifrån analysen. Det handlar om hur analysen blir. Det är ingen hemlighet att mitt parti tycker att det finns ett stort värde här och att det finns beredskapsaspekter att ta till när det kommer till flygplatsens framtid. Som sagt: Det har kommit kommersiella besked, och det är en aspekt. Det här är ett beslut som ligger långt fram i framtiden. Vi kommer sammantaget att återkomma utifrån en analys av vad som är beskedet. Det är viktigt att det får ta tid i och med att det här är en så viktig fråga för Stockholm och för Sverige.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 103

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Vi förstår att ni behöver göra er egen analys inom Moderaterna. Det är inga konstigheter med det. Men jag vill ändå påminna om att Moderaterna i Stockholms stad i alla fall under de senaste mandatperioderna har sett Bromma som ett stadsutvecklingsområde från 2038. Det är alltså inte så att detta fullständigt omkullvärlter allt ni har tänkt er tidigare, utan ni har hela tiden haft den inställningen.

Jag begärde replik därför att jag undrar vad det är som har hänt från kommunstyrelsens möte fram till nu, alltså på någon vecka, som gör att ni plötsligt ändrar er från ett SU till ett förslag till beslut. Det är lite anmärkningsvärt, och jag har väldigt sällan sett den typen av plötsliga ändringar. Jag vill gärna veta lite mer om detta. Man går alltså från ett SU i en stor och viktig fråga till ett förslag till beslut, som dessutom meddelas i talarstolen. Du får gärna utveckla den saken, Dennis.

Anförande nr 104

Borgarrådet W e d i n (M): Ordföranden menade just att spänningen stiger. Jag tror att vi gör olika definition av ordet spännande. Texten ligger som sagt kvar, så det är inte någon som helst åsikt som har ändrats. Däremot är det viktigt för oss att framhålla vår åsikt just utifrån den poäng jag gör här: Detta är faktiskt en dimridå. Det är löjligt att vi pratar om en fråga som ligger så många mandatperioder framåt. Då är det relevant för oss att vi inte sitter och trycker på grön knapp kring en sådan här hantering. Det är en konstig praxis som vi nu i så fall öppnar upp för.

I och med att jag pratar med Martin – som jag verkligen respekterar när det kommer till stadsbyggnadsfrågor och att Stockholm behöver vara en grön, levande stad – vill jag däremot säga att det är märkligt att ni inte ser till de lokala aspekterna av hur man bygger en rimlig stadsdel. Ni kommer med orimliga planer. Nu pratar vi om 16 000 bostäder, men vi vet att Miljöpartiet har snackat om uppåt 50 000 bostäder tidigare. Ni är orimliga i era planer, och det skulle slå hårt mot Västerort och Stockholm om ni fick som ni ville.

Anförande nr 105

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har tagit med mig lite papper för att försöka vara väldigt noggrann med vad jag säger så att det blir ordagrant rätt. Vår femte att-sats är att staden aktivt verkar för att regeringen snarast påbörjar arbetet med en utbyggnad av Arlanda flygplats. Det här är alltså en förutsättning för att det ska fungera. Det kommer att bli oerhört trångt på Arlanda. Då säger en del: Men på Heathrow går det ju så himla bra, och de har ju faktiskt med sina tre banor fler starter och landningar än vad Arlanda har per år! Ja, det har de för att de har starter och landningar hela dygnet runt. Heathrow har världsflyg som kommer från alla möjliga tidszoner och landar och startar. Av det skälet blir det fler avgångar på given yta.

Yttranden 2024-10-14

Det leder mig omedelbart över till en utmärkt utredning som en Socialdemokraterna närstående utredare, Anders Sundström, har gjort. Han sa där att villkoret för att kunna avveckla Bromma på ett klokt, rimligt och förnuftigt – alltså ett folkpartistiskt – sätt är att planera i god tid för en fjärde rullbana på Arlanda. Men inte tusan gjorde den dåvarande socialdemokratiska regeringen det! De tog inga som helst initiativ till att det som är en förutsättning ens skulle börja förverkligas i form av utredningar och annat på statlig nivå. Det krävs enorma miljöutredningar och liknande, och det är många inblandade kommuner.

Jag tycker därför inte att ni ska vara så förvånade över att vi har arbetat igenom ett förslag som är – det vågar jag säga – mer heltäckande än vad föredragande borgarråds yttrande är. Skälet är att vi ser seriöst på frågan.

Jag kan svara på frågan ni kan ställa er: Hur kommer det sig att ni plötsligen nu har ändrat er på detta sätt? Det är för att BRA säger att de flyttar därifrån. Då finns inte längre förutsättningarna för en omfattande inrikestrafik på Bromma.

När det gäller frågan om bostäderna säger jag: Välkommen till tillnyktrandet vad gäller antalet! Vi fick lära oss på rundresan med stadsbyggnadskontoret att detta var en mer rimlig siffra. Det är skönt att ni har tagit till er det, Martin Hansson och andra. Men jag vill säga ytterligare en sak när det gäller antal bostäder. När nu Bromma avvecklas finns det också inflygningszoner. Där tillkommer många bostäder.

Bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 106

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Med risk för upprepning från förra kommunfullmäktigemötet vill jag ändå inleda med att säga att det inte är någon hemlighet att Centerpartiet ser positivt på stadsutveckling på Bromma flygplats – när avtalet löper ut eller om möjligt tidigare. BRA har sagt att man flyttar verksamheten därifrån, men regeringen ger beskedet att det inte kommer att fattas något beslut om att avveckla flygplatsen under denna mandatperiod. Det kommer alltså att ta några år till innan vi kan gå vidare.

Vi i Centerpartiet vill verkligen skapa en hållbar och effektiv stadsdel som har förutsättningar att följa med i utvecklingen. Morgondagens lösningar får inte hindras av dagens byråkrater. Vi måste den här gången våga ta fram flexibla planer som kan följa de senaste miljölösningarna. Samtidigt som vi säger upp det här avtalet och börjar planera området är det viktigt att vi inte låser fast oss i dagens tekniska lösningar.

Vi anser också att majoriteten stirrar sig blind på själva flygplatsområdet i det här ärendet. Avvecklingen av Bromma flygplats påverkar staden långt bortom Brommas gränser. Det är lika viktigt att vi börjar planera för stadsutveckling i områden som i dag begränsas av inflygningskorridorer och bullernivåer. Vi har tidigare från Centerpartiet sagt att vi ser Marieberg som ett väldigt lämpligt område för att bygga högre hus med fler bostäder i framtiden. Jag är säker på att det runt om i staden finns

Yttranden 2024-10-14

fler områden med samma potential där vi också behöver börja arbeta för att hitta den stora byggpotentialen. Vi är starkt kritiska till att det nuvarande styret använder det här projektet som talepunkt för att mildra kritiken när byggprojekt prutas och stoppas. Framtidsplanerna för Bromma flygplats får aldrig utgöra en förevändning för att inte ta ansvar för att göra det som här och nu behövs för att säkerställa att tillräckligt med bostäder byggs för att säkra Stockholms långsiktiga tillväxt.

Men det är också så att ett så stort utvecklingsområde som Bromma borde ha en stor blocköverskridande uppbackning. Fram till det första spadtaget kommer majoriteterna att skifta flera gånger på kommun-, region- och riksnivå. Ska vi göra någonting riktigt bra av det här området måste vi verkligen skapa breda överenskommelser över blockgränsen för att skapa både långsiktighet och stabilitet i frågan. För att göra detta skulle jag verkligen uppmana majoriteten att bjuda in till blocköverskridande samtal om Bromma, för det förtjänar verkligen den här frågans dignitet. Jag kan lova att jag kommer att bidra med en konstruktiv dialog framåt.

Anförande nr 107

J e n s H o l m (V): När jag lyssnar på Dennis Wedin, Nike Örbrink och en del andra i den här debatten kommer jag att tänka på Monty Python-sketchen med den döda papegojan, där man verkligen försöker övertyga: Jo, papegojan lever! Liket lever!

Från och med den 1 januari nästa år går det inga flygbussar till Bromma flygplats. Restaurangerna är stängda. Det flyger inga resenärer och inga flygplan till och från Bromma flygplats. Bromma flygplats kommer att vara lika död som papegojan i sketchen. Då tycker jag att det är lite märkligt att höra från högerhåll att vi ska vänta och att vi måste utreda det här. Ifall det inte är någon som vill flyga från en flygplats är det väl bättre att vi arbetar för att avveckla den så fort som möjligt?

Jag var ordförande i riksdagens trafikutskott under den förra mandatperioden. Swedavia uppvaktade oss i trafikutskottet och mer eller mindre bad på sina bara knän om att få ett uppdrag om att avveckla Bromma flygplats. Det kunde vi inte ge dem, för ett sådant uppdrag ges inte av Sveriges riksdag. Däremot kan regeringen göra det. Det är därför jag menar att ni representanter för Tidölaget har det här avgörandet i er hand. Ska vi få 16 000 nya bostäder, grönområden, arbetsplatser och allt vad det är på gamla Bromma flygplats behöver vi er hjälp. Ni kan prata med statsministern, infrastrukturministern – som är kristdemokrat, Nike Örbrink – och så vidare, och då kan vi skynda på processen och få de här bostäderna och allt annat som vi alla behöver.

Jag skulle också vilja säga några ord om hanteringen av våra gemensamma resurser. Flyget är djupt subventionerat. För Sveriges del handlar det om 10 miljarder kronor. Mycket av de pengarna går just till att upprätthålla flygplatser. Jag kan ha viss förståelse för det om det handlar om Pajala eller någon annan plats som är väldigt långt borta. Men Bromma flygplats kommer nu att bli den största bidragsmottagaren av alla flygplatser i Sverige – bara för att regeringen inte kan ge Swedavia uppdraget att

Yttranden 2024-10-14

avveckla flygplatsen. Ni moderater, kristdemokrater och sverigedemokrater säger att ni starkt ogillar offentliga bidrag, men uppenbarligen gäller inte detta då det handlar om flyget. Varför ska det vara så att arbetslösa och barnfamiljer får mindre i bidrag medan flyget ska fortsätta att subventioneras? Det borde ni svara på.

Anförande nr 108

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag heter Johan Heinonen och är ordförande i Bromma stadsdelsnämnd. Jag är uppvuxen i Bromma och har bott hela mitt liv i Bromma. Man kan säga att Bromma flygfält har varit en av mina närmaste grannar under hela tiden.

Jag måste erkänna en sak en sådan här kväll. Jag tycker att reklam många gånger kan vara både påträngande och vilseledande, men en kväll som denna måste jag säga att det är en reklamslogan som slår mig, nämligen ”Plötsligt händer det”. Vad menar jag med det? Jo, att vi i dag kan ta ställning till att säga upp arrendeavtalet med Swedavia skapar förutsättningar för att kunna utveckla ett kolossalt markområde mitt i Bromma som i dag faktiskt skärmar av stadsdelar från varandra. Jag är säker på att vi genom att utveckla området ger möjlighet att skapa något riktigt bra inför framtiden. Vi kommer att kunna bygga en ny stadsdel som är klimatsmart men också hållbar i både ekonomiskt och socialt hänseende, en stadsdel som vi med stolthet kan lämna över till våra barn.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 109

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! 16 000 bostäder i framtidens stadsdel och 22 500 bostäder inom inflygningsområdet – det vill vi i denna majoritet ha. Vad har vi nu? Efter årsskiftet har vi inte så mycket. Vi har 130 hektar yta som inte används till något. Det är helt vansinnigt. Det är en yta som utgör en barriär. Det är svårt att ta sig igenom den – man får inte göra det.

I nuläget finns det en verksamhet som på många sätt försvårar stadsutvecklingen. Bullret försvårar för våra närliggande detaljplaner. För Riksby etapp 1 fick vi planera en mur av kontorsbebyggelse som skyddar bostäderna från markbuller. Flygbuller påverkar en jättestor del av Stockholm i dag. Jag bor själv i södra Stockholm och hör Brommaflyget hela tiden. Lyckligtvis blir det inte så mycket kvar av det efter årsskiftet. När det gäller Riksby etapp 2 är det i och med att vi har Bromma flygplats väldigt svårt att hitta en fungerande trafiklösning för detaljplanen. Vi vill gå norrut mot den nuvarande flygplatsen för att kunna trafikförsörja Riksby etapp 2.

Det här är såklart ett långsiktigt arbete, och det är lite dumt att säga att vi behöver bostäder nu. Vi jobbar med bostäder nu, men det handlar om Stockholms utveckling långt fram i tiden. Det finns mycket kvar att göra. Det finns markföreningar, inte minst av PFAS. Området måste saneras; bostadsbyggande utgör känslig markanvändning. Trafikfrågorna måste lösas. Kollektivtrafiken måste på plats. Men i

Yttranden 2024-10-14

kväll skickar vi den här signalen till regeringen: Snälla, avveckla Bromma flygplats, så att vi kan utveckla Stockholm!

Anförande nr 110

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Ordförande och fullmäktige! Det finns en del saker som sker i den här salen och som gör att man tänker sig att tiderna inte förändras sig särskilt mycket. Sedan finns det andra frågor som gör att man tänker sig att tiderna förändras snabbare än vad man hade trott.

Det första tillfälle då jag personligen befann mig i det här rummet var 2007. Då var jag på åhörarläktaren och lyssnade på debatten om förlängningen av det avtal som då fanns med Luftfartsverket om Bromma flygplats. Är det någonting som jag tycker är en tråkig förändring i den här salen är det att det inte är så många som sitter på bänkarna på läktaren längre, även om det var ovanligt många i början av det här sammanträdet.

I varje fall satt jag på åhörarläktaren den där kvällen 2007. Det befintliga avtalet skulle löpa ut 2011, men i stället valde finansborgarrådet Kristina Axén Olin att förlänga det till 2038. Argumentet när miljöfrågan togs upp i diskussionen var att det var grön el i ankomsthallen. När förslaget om att lägga ned trafiken togs upp svarade Kristina Axén Olin att det ändå aldrig skulle fungera att bebygga området, eftersom det inte finns någon kollektivtrafik som går dit.

Nu har tiden kommit i kapp i den här frågan, och trots att det tyvärr inte sitter så många personer på åhörarläktaren kommer vi nu att landa i att förlängningen av avtalet egentligen borde avbrytas tidigare än 2038.

Man kan då ställa sig frågan: Har vi löst det här med kollektivtrafiken till Bromma? Nja, det kommer ju att ske stegvis. Men vi har åtminstone sett att regionen har påbörjat ett bygge av en tvärbana, Kistalänken. Det finns nu också beslut om att lägga förlängningen av tunnelbanans gula linje från Älvsjö till Fridhemsplan i snabbspår för att utreda om den kan vändas och ledas bort förbi den plats som i dag är känd under namnet Bromma flygplats.

Jag tror att det här är ett viktigt steg för Stockholm, inte minst för att det är en yta så stor som Kungsholmen. Åtminstone sist jag kollade betalade man en avgift på 4 miljoner kronor per år. Bara tomträtsavgälden för en eventuell bebyggelse, tät eller mindre tät, skulle generera betydligt högre belopp än så. Det är alltså ett steg i rätt riktning.

Jag minns väl den där sena måndagskvällen 2007, och jag kommer att minnas den här dagen igen när jag blir äldre. Vi gör nu äntligen någonting av den här platsen, Bromma flygplats, och utvecklar Stockholm i en hållbarare och grönare riktning.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 111

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Jag vill ge Lars Strömgren möjlighet att å s i t t p a r t i s vägnar ta på sig lite ansvar och idka självreflektion. Låt oss kolla bakåt! År 2021 – det var inte alls så länge sedan – pratade Daniel Helldén, din företrädare, om att uppåt 50 000 bostäder skulle kunna byggas på platsen där Bromma flygplats ligger. Är det realistiskt, skulle du själv säga? Är det Miljöpartiets hållning? I annat fall, vad är det som har förändrats? Vad säger du då själv till de väljare som ni lurat med det här volymmålet? Och framför allt: Hur realistiskt skulle du säga att det känns? Om du har åkt på Ulvsundavägen eller Drottningholmsvägen någon morgon eller eftermiddag – vad säger du till dem som i dag sitter i trafikstockning? Vad skulle det innebära för dem om ni fick som ni ville? Vilka infrastruktursatsningar är du redo att ta ansvar för om det här beslutet faktiskt skulle gå igenom?

Anförande nr 112

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Det finns exempel på hur man lagt ned flygplatser runt om i Europa, inte minst Tempelhof i Berlin och Aspern i Wien. Ibland gör man om området till park och grönområde. Det finns behov av sådana i Stockholm. Men i Stockholm råder också bostadsbrist, och man har sett att den här ytan skulle kunna användas för att bli plats för bostäder. Sedan finns det hela tiden avvägningar och målkonflikter. Man behöver se till byggkonjunktur, efterfrågan och så vidare. Hur många bostäder som i steg ett kommer att byggas på den här platsen kan jag inte svara på.

Det byggs ut kollektivtrafik som kommer att kunna förse området med transportmöjligheter. Först handlar det om Kistagrenen med tvärbanan, och för någon dag sedan aviserade regionen också att den kommer att undersöka om man kan fortsätta den gula linjens dragning förbi Bromma flygplats. Sedan tror jag kanske inte att framtida biltrafik till och från det här området ska ledas ned mot Ulvsundavägen, utan jag tror att det finns andra sätt att tillgodose områdets behov. Men det är några år kvar till dess.

Anförande nr 113

G a b r i e l K r o o n (SD): Sverigedemokraterna är partiet för flyget. Hitintills har Bromma varit en viktig flygplats. BRA kommer visserligen att flytta, men lika snabbt som de har flyttat kan de ju flytta tillbaka. Det är ju först om några år som vi vet om Arlanda faktiskt har tillräcklig kapacitet. I väntan på att Arlanda får full kapacitet och framför allt på den eventuella utbyggnad som behövs för att tillgodogöra sig den nya kapacitet som skulle behövas för att ersätta Bromma flygplats finns det risk att Bromma flygplats kan komma att behövas igen.

Det här beslutet är väldigt tidigt fattat. Det är 14 år för tidigt. I dagsläget finns det inget stöd från regeringen. Om det inte blir ett regeringsskifte vid nästa val kommer det inte att finnas stöd från regeringen efter det heller. Vad händer då under tiden på den här platsen? Den kommer att stå och förfalla.

Yttranden 2024-10-14

Det vi från Sverigedemokraterna har sagt är att Bromma flygplats är en otrolig tillgång för Stockholms stad för att på kort sikt främja arbetstillfällena. Vi har föreslagit att möjliggöra att det här skulle kunna bli någon typ av demoanläggning för elflygplanstillverkare, så att vi kan locka hit internationell arbetskraft och innovativa bolag från världen och från Europa. Men med den här rödgröna majoritetens förslag kommer platsen i stort sett att förfalla i väntan på och förhoppning om att regeringen ska ge ett uppdrag att avveckla Bromma flygplats.

Alla vet ju egentligen varför man gör det här. I alla fall en av anledningarna till att man gör det här är Miljöpartiets hat mot flyget. Miljöpartiet vill ju att varenda av oss ska ta tåget ned till kontinenten, men det är uppenbart att detta är helt omöjligt, både ekonomiskt och tidsmässigt.

Vi är partiet för flyget. Vi anser inte att det står klart att Arlanda i dag har möjlighet att ta hela kapaciteten, så att vi i det här stadiet skulle kunna lägga ned Bromma flygplats och bygga bostäder där.

Sedan finns det en till dimension att fundera kring, nämligen hur Stockholms demografi kommer att se ut om 20 år, då vi kan förvänta oss att de första potentiella inflyttningarna skulle kunna ske. Vi har ju prognoser på minskade bostadsbehov. Vi har en befolkningsutveckling som gör att 40-talisterna och 60-talisterna i större utsträckning kommer att skapa stora flyttkedjor där människor tids nog kommer att söka sig till seniorboenden och vård- och omsorgsboenden. Då måste vi fundera kring det framtida bostadsbehovet och dimensionera för det. Fokus kan ju inte bara vara på bostäder. Det måste också vara på arbetsplatser – och inte vilka arbetsplatser som helst, utan de arbetsplatser som gör att Stockholm sticker ut internationellt i jämförelse med andra huvudstäder.

Med det sagt vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 114

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Återigen: Miljöpartiet ser det här som en bostadsfråga och en stadsutvecklingsfråga. Det är det vi har drivit hela tiden, Gabriel Kroon. Ni påstår att vi när ett hat mot flyget. Jaha? Ska man vara helt krass utifrån ett sådant resonemang borde vi ju då egentligen vara väldigt nöjda med nuvarande situation, då Bromma flygplats inte kommer att användas alls samtidigt som Arlanda blöder pengar för att man inte lägger ned Bromma flygplats. Alla pengar som borde gå till investeringarna i Arlanda måste nu i stället hela tiden gå till att stoppa den blödning som Bromma flygplats orsakar. Visst, absolut, gärna för mig – ingen utbyggnad av Arlanda, och Bromma flygplats kommer ändå inte att användas.

Min fråga blir hur Sverigedemokraterna får ihop det här. Ni pratar om en demoanläggning. Vem ska aktören vara? Hur länge är ni beredda att låta Bromma flygplats blöda pengar? När drar ni en gräns?

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 115

G a b r i e l K r o o n (SD): Till att börja med måste Stockholms stad visa ett intresse för det här. Vi måste sträcka ut en hand till det lokala näringslivet, Swedavia, regeringen och fler viktiga aktörer. Men det har ju ni inte gjort, Martin Hansson. Det enda ni har sträckt ut är egentligen ett fuck you-finger, kan man säga – ursäkta ordvalet, men det är verkligheten. Ni har markerat att ni inte vill ha med Bromma flygplats att göra och att ni inte vill ha med flyget att göra. Får ni bestämma river ni alltid i dag eller låter det förfalla, och sedan bygger ni bostäder där tids nog.

I stället för att omöjliggöra den här anläggningen skulle ni i stället kunna ha en proaktiv approach. Sträck ut en hand för att samarbeta med de olika aktörerna! Det har du ju möjlighet till i din roll som styrande för den här kommunen. Men i stället lyfter ni det här ärendet, som egentligen bara markerar att ni inte vill ha med flyget att göra över huvud taget.

Anförande nr 116

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag har egentligen mest en kunskapsfråga till Gabriel Kroon. Det avtal som BRA har ingått med SAS är sjuårigt, tror jag. Jag ser inte riktigt att BRA därefter skulle kunna flytta tillbaka; det har helt enkelt BRA inte egna medel till att göra. Jag hade faktiskt gärna precis som du sett att Bromma flygplats kunnat bli en elflygplats för inrikesflyg. Men jag undrar vilket bolag som du anser har de resurser som krävs för att investera i den typen av flygplan, när det nu inte finns någon aktör som bedriver trafik där. Jag undrar också hur du ser på att det nog inte är lämpligt att använda just den här flygplatsen för testflyg av nya motorer, med tanke på att det är omgivet av tätbebyggt område. Det finns ju ett skäl till att vi använder Linköpings flygplats för den typen av testflygningar: Den omges av ängar och skog.

Anförande nr 117

G a b r i e l K r o o n (SD): Det finns ju olika livscykelstadier i de utvecklingar som du är inne på, Jan Jönsson. Är det den första testflygningen är det kanske inte lämpligt, men är det en senare testflygning i mer kommersiell miljö kan det vara fullt lämpligt.

Det här handlar också om ekosystemet kring flygplatsen. Vi har ett life science-kluster kring Karolinska i Solna just för att vi har ett universitetssjukhus där. Ska vi aspirera på någonting liknande för att främja omställningen av flyget måste det såklart byggas kring en flygplats. Det kan ju inte uppstå ur tomma intet. Hur ska vi annars konkurrera med de internationella storstäderna, som kanske i dag håller de företagen? Det enda sätt jag kan se det på är att vi faktiskt behöver ha en fullt funktionell operativ flygplats i en storstadsmiljö som är attraktiv att bo i både för vanliga människor och för högkvalificerade tjänstemän som har arbetstillfällena tätt inpå hemmet. På så sätt kan vi skapa något unikt i Stockholm här och nu i stället för att vänta 20 år på att få till de första bostäderna.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 118

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Arlanda har flygkapacitet att ta emot BRA utan problem. Vilka behov som kommer att finnas i framtiden av fler rullbanor för långsamgående flyg och så vidare får väl bland annat den här utredningen visa.

Jag måste fråga dig vem du anser att du i första hand representerar, Gabriel Kroon. Vi alla i den här salen sitter ju på sätt och vis i samma båt. Det här kommer att vara en tomställd flygplats utan flyg. Det kommer att kosta hundratals miljoner per år. Räknar man ihop statens och kommunens kostnader blir det enorma belopp med tiden. Det är ju inte acceptabelt. Ingen kommer att acceptera det. Men vem är du mest lojal mot – stockholmarna eller partiet? Jag vet att ditt parti har ett ganska auktoritärt styre; Jimmie Åkesson kanske inte alla vågar säga emot. Men det kan vara så att det vore lämpligt i det här fallet. Det finns även andra frågor, till exempel skatteutjämningsfrågan, där man kanske ska ställa sig upp på stockholmarnas sida. Men är du i den här frågan beredd att gå emot Jimmie Åkesson? Vågar du det?

Anförande nr 119

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är en ganska lustig fråga som visar på din okunskap, Jan Valeskog. Stockholms stad har inga kostnader för den här flygplatsen i dagsläget. Det som vi däremot har möjlighet att få är skatteintäkter. Om vi får till en demoflygplats och får till nya arbetstillfällen, vad händer då? Jo, då ökar ju vår kommunalskatt, så att vi får ökade skatteintäkter på statens bekostnad. Sedan är det klart att vi indirekt är med och finansierar statens utgifter också, men så gör ju även resten av svenskarna i Sverige. Det här är alltså ett jättefint förslag för att stå på stockholmarnas sida. Det är beklagligt att du inte gör det – eller så har du inte koll på ekonomin. Vi kan sätta oss ned efteråt, så kan jag förklara hur vi kan ha ett innovativt ekonomiskt tänkande som gör att Stockholm får mer pengar på bekostnad av staten.

Anförande nr 120

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Jag måste fråga Gabriel Kroon, som säger att det kan bli så att de kommer tillbaka: Vad grundar du det på? Jag har inte jobbat direkt i flygbranschen men i en närliggande bransch med transporter till och från flyget. Av dem jag känner som jobbar inom flygbranschen är det ingen som ser att det skulle finnas möjlighet att någon skulle kunna komma tillbaka. Att grunda beslut på att någon eventuellt skulle kunna fatta ett annat affärsbeslut i framtiden tycker jag i grunden är oseriöst.

Dessutom vet vi att hela flygbranschen går mot mer av så kallad hubbifiering. Arlandas överlevnad bygger på hubbifieringen. Det ser vi över allt annat. Det är önsketänkande, tror jag, att Arlanda flygplats skulle bli en investeringsmagnet. Det kommer den inte att bli.

Yttranden 2024-10-14

Bromma är nog en direkt olämplig plats för försöksverksamhet med elflyg. De jag känner som faktiskt håller på och bygger elflyg tror inte på det här. Vi har andra bra platser.

Sist vill jag säga något om demografin. Är det någonting vi får in skattekraft från är det väl ett väldigt stort antal nya medborgare och barnfamiljer?

Anförande nr 121

G a b r i e l K r o o n (SD): De kommer på kort sikt tack vare de här förslagen, Claes Nyberg. På lång sikt vet vi ingenting. Vi vet inte ens om vi lever på lång sikt.

Om man tittar på det politiska spektrumet ser man att det finns ett väldigt tydligt ställningstagande från majoriteten och uppenbarligen även från dig: Man vill inte ha flyget på Bromma flygplats. Både när man röstade igenom det här förslaget och dessförinnan har man markerat tydligt gentemot alla aktörer att Bromma flygplats ska läggas ned. Då är det klart att man pressar fram ett affärsbeslut där BRA väljer att lämna Bromma flygplats. Om det sedan kommer nya aktörer eller inte återstår väl att se, men vi kanske åtminstone inte behöver stänga den dörren, vilket i dag görs.

Precis som jag var inne på i min kontrareplik till Jan Jönsson har vi en situation där det finns olika typer av livscykelstadier när det gäller utveckling av elflyg. Det kan vara så att den första provturen inte ska ske i Stockholm men kanske de senare. Det här måste utredas i en större kontext, och det är beklagligt att du inte verkar vilja göra det.

Yttranden 2024-10-14

§ 18 Förvärv av aktier i bolagen Startplattan 197536 AB och Goldcup 35308 AB, därigenom tomträtterna Valsverket 8 och 9, Bällsta hamn, Ulvsunda industriområde

Anförande nr 122

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande! När vi styrde senast lyckades vi för första gången på åratals minskning stadens skuldsättning på årsbasis. Vi gjorde dock inte detta på bekostnad av investeringar, utan framgångsreceptet för att hålla nere skuldutvecklingen och samtidigt investera i framtida behov var att avyttra det som hade tillgodosett gårdagens behov men inte längre var av strategiskt intresse. Jag minns debatterna som vi hade om de besluten i fullmäktige då. Jag minns det höga tonläge som hördes varje gång. Men i dag har de beslut som vi fattade gynnat stockholmarna, inte minst i och med minskandet av räntekostnader.

Kristdemokraterna motsätter sig inte syftet med det här förvärvet. Men vi måste samtidigt se över vilka icke-strategiska tillgångar vi har som skulle kunna avyttras för att minska vår skuldsättning och bespara stockholmarna miljarder i räntekostnader samtidigt som vi investerar i framtiden. Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Moderaterna och Kristdemokraterna.

Anförande nr 123

Borgarrådet W e d i n (M): Jag instämmer i föregående talares anförande, där vår ståndpunkt uttrycktes mycket väl. Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 124

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Det här ärendet handlar om ett utvecklingsområde i Ulvsunda där staden redan är en stor markägare. I och med det här beslutet kompletterar vi vårt markägande. Vi får därmed en större rådighet över utvecklingen av platsen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-10-14

§ 19 Genomförandebeslut av projekt Uppförande av Hagsätra is- och idrottshall på Hagsätra IP, del av Älvsjö 1:1

Anförande nr 125

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är alltid glädjande när vi kan fatta beslut om att bygga fler idrottshallar och ishallar i staden. Den här hallen utgör givetvis ett viktigt bidrag i arbetet med att avhjälpa den brist på idrottsytor som vi har. Men trots att vi fattar det här beslutet kommer vi att ha mycket att göra för att kunna bygga i fatt den anläggningsbrist vi har i den här staden. Vi har ett stort ansvar att fortsätta att bygga i fatt och i kapp.

På förra fullmäktigesammanträdet i den här salen, eller om det nu var förrförra, debatterade vi ett ärende om en idrottshall. Då lyckades vi inte säkerställa att hallen skulle bli tillgänglig. Nu ska den här hallen förvisso göras tillgänglig, men det är lite oklart hur man ska kunna lyckas med detta. Det som vi från Centerpartiets sida verkligen vill trycka på är att det inte bara är antalet åskådarplatser som är viktigt utan också behovet av att säkerställa att fler kan delta i våra idrotter. Därför yrkar jag bifall till Centerpartiets reservation, som vi har tillsammans med Liberalerna i kommunstyrelsen.

Anförande nr 126

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag börjar med att yrka bifall till den reservation som Jonas Naddebo precis nämnde.

Det här är som sagt en bra anläggning. Tyvärr kan man säga att föreningsytan redan från början är alldeles för liten. Men det är så det brukar vara. Det är 15 läktarplatser för rörelsehindrade, vilket är bra. Att det finns en no fall-lina i ishallen är bra, men jag vill poängtera att no fall är någonting som oftast utnyttjas bara någon timme i veckan. Det är en bra verksamhet, men den är inte särskilt stor. Det här gör inte att hela anläggningen kan anses vara anpassad för parasport. Jag vill verkligen trycka på att man ska definiera vilka parasporter som ska kunna utövas i den här nya fina anläggningen.

Sedan är det någonting som jag verkligen vill uppmärksamma er på, nämligen p-platsfrågan. Vi fattar nu ett beslut om en stor och fin ny anläggning som faktiskt inte har någon parkering. Frågan om parkering ska utredas. Det finns en möjlig parkering som är mindre än den som finns i dagsläget, trots att det kommer att bli en större idrottsplats. Det här framkommer ännu tydligare i parallellärendet som handlar om fotbollsplanen. Det ärendet vill vi i Liberalerna och Centerpartiet återremittera, eftersom stadsbyggnationen påverkar denna idrottsplats oerhört mycket. Jag vill verkligen framhålla att vi nu fattar beslut om en stor idrottsplats – vilket i sig är jättebra – som kanske blir helt otillgänglig därför att man inte kan ta sig dit. Vi behöver minst 15 handikapparkeringar.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 127

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! I Stockholm ska alla barn och unga som vill idrotta också kunna göra det. Därför är jag stolt över att tillhöra en progressiv politisk majoritet som satsar på barn och unga och inte minst på idrotten.

För den som är engagerad i en idrottsförening i Stockholm kommer det inte som en överraskning att det råder stor brist på anläggningar. Det är ett problem som drabbar barn och unga när föreningar tvingas tacka nej till nya medlemmar på grund av bristen på träningstider i stadens hallar. Hallbristen har byggts upp över tid och kommer att kosta både tid och pengar att beta av. Därför har vi under de senaste två åren arbetat stenhårt med att starta nya projekt och upprätthålla byggandet av befintliga.

Men vi har gjort betydligt mer än så. Bara i höst kommer totalt sex skolidrottshallar att ha öppnat upp för föreningslivet. Det motsvarar 16 000 extra idrottstimmar per år eller 300 extra timmar i veckan. Vi arbetar också med tillfälliga bygglov för idrotten. Här är Söderstadiontomten och Östra Hagastaden två platser som vi tidigare pekat ut i budgeten för 2024.

Viktigast av allt tycker jag är att idrotten i dag är en del av stadsbyggnadspolitik. Stockholm är inte färdigbyggt. När vi bygger stad ska det utöver bostäder, arbetsplatser och lägenheter med flera rum göras plats för idrott, kultur och mötesplatser – ja, allt sådant som ger staden liv och rörelse, allt sådant som ger vårt Stockholm en själ. Det är i grunden faktiskt det vi fattar beslut om i det här ärendet, som handlar om att omvandla en trist och outnyttjad plats vid en undangömd parkering till en ny is- och idrottshall på Hagsätra IP.

I den nya ishallen kommer både konståkning och ishockey att kunna utövas, och i idrottshallen blir det basket, innebandy och handboll. Bristen på specifikt ishallar är särskilt stor i söderort, och därför är det extra roligt att vi nu kan gå vidare med det här projektet. Jag ser fram emot att inviga hallen tillsammans med föreningslivet i slutet av 2026. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 128

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Vi står inför beslut om Hagsättras nya dubbelhall vid Hagsätra IP. Det här är ett väldigt efterlängtat beslut. Vi är nu framme vid genomförandebeslutet, som kommer från idrottsnämnden och fastighetsnämnden gemensamt. En fullstor idrottshall kommer att inrymmas tillsammans med en ishall för både konståkning och hockey. Läktaren i ishallen kommer att ha en kapacitet på 240 åskådare, och det kommer att finnas 15 rullstolsplatser. I själva idrottshallen, alltså inte ishallen, kommer det att finnas 170 läktarplatser, och även den kommer att innefatta cirka 15 rullstolsplatser.

Den nya is- och idrottshallen kommer främst att nyttjas av skolidrotten och föreningslivet. Den kommer bland annat att användas av de befintliga skolorna i

Yttranden 2024-10-14

närområdet. Det planeras som sagt för både konståkning och ishockey. Byggnaden uppförs i tre våningar, och det kommer att anläggas solcellspaneler på taket.

Slutligen skulle jag också vilja säga någonting som tidigare talare varit inne på lite grann, nämligen att det även pågår ett parallellt arbete med en detaljplan för bostäder i närområdet. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 129

H a s s a n J a m a (V): Jag delar den stora glädje som bland annat Maria-Elsa Salvo, Martin Hansson och Jonas Naddebo gett uttryck för. Det är mycket glädjande att vi nu tar det här genomförandebeslutet för Hagsätra is- och idrottshall. Hagsätra IP är en plats där jag har tillbringat väldigt mycket tid, eftersom Rågsveds IF spelar där. I ärendet har vi en fullstor ishall, åskådarplatser och läktarplatser. Tillgängligheten har lyfts med. Det här kommer att bli jättebra. Jag har ingenting annat att säga än att det kommer att bli riktigt bra. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 130

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Ordförande! Det är glädjande att söderort nu ska få en ny ishall. Att den hamnar i Hagsätra är inte oförtjänt, för i Hagsätra finns Stockholms kanske mest välsorterade sportaffär för just issporter. Detta kombinerat med Hockeyverkstan i Årsta, som underhåller, anpassar och reparerar alla typer av hockeyutrustning, bidrar till goda förutsättningar och utvecklingsmöjligheter för sporten i området.

Dock är underskottet på ishallar fortfarande mycket stort i Stockholm och allra störst i söderort. Enligt Stockholms stads strategi för idrottsanläggningar saknas inte mindre än fyra ishallar. Då inräknas inte Skarpnäck, där beslutet om byggstart för is-, sim- och idrottshall senarelagts till efter valet 2026. Majoriteten behöver visa lite handlingskraft i stället för att komma med nya fördröjningar. Barnrika Skarpnäck behöver snarast få tillgång till sedan lång tid tillbaka utlovade idrottsanläggningar.

Stockholms hockeyklubbar kämpar i resursmässig uppförsbacke för att ta sig tillbaka till hockeyns högsta division, Elitserien. I TV-pucken visar huvudstaden varje år på en enastående talangutveckling, men väldigt många av dessa talanger försvinner ut i landet till andra klubbar och städer, då dessa kan erbjuda bättre förutsättningar för såväl boende som skola och träningsmöjligheter, inte sällan hårt sponsrat av lokala företag och kommuner med fördelaktiga villkor.

Elitidrotten är en väldigt viktig inspirationskälla för ungdomar som vill satsa på en sund framtid med goda värderingar och personlig utveckling. För att staden bättre ska kunna svara upp mot de förutsättningar som elitsatsningar kräver behöver staden i samarbete med idrottsföreningarna utveckla en heltäckande elitidrottsstrategi, där behoven av bland annat boende, utbildning, anläggningar, träning, rehab och social anknytning kartläggs och ges reella förutsättningar till att förverkligas. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 131

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Jag delar Leif Söderströms bild, och det tror jag att vi alla gör. Vi har hört många gånger i den här salen att det råder en stor anläggningsbrist i Stockholm. Denna har skapats över tid, precis som även Jonas Naddebo var inne på tidigare, och det kommer att ta tid att beta av den stora skuld som vi har till Stockholms idrottsrörelse. Därför är vi glada över det här nya tillskottet i söderort, där vi kanske har en särskilt stor brist på just ishallar.

Jag vill återigen trycka på de satsningar vi gör. Vi jobbar som sagt med att komma igång med nya projekt och hålla uppe byggtakten i de tidigare projekten. Men vi jobbar också med att tillgängliggöra skolidrottshallar för idrotten. Det betyder otroligt mycket. Vi jobbar även med tillfälliga bygglov. Jag pratade faktiskt senast i dag med en företrädare för en av de stora klubbarna i Stockholm, och han var väldigt glad. Han hade läst vår budget för 2025, och han var mycket lycklig och tackade oss för det goda samarbete vi har. Han kände sig väldigt optimistisk inför framtiden. Det är kul att höra.

Anförande nr 132

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Det låter ju jättebra, Maria-Elsa Salvo. Vi fortsätter på den linjen.

Anförande nr 133

H a n n a W e r n e r (M): Jag tycker att Hanna Wistrand hade en intressant och viktig poäng: I samband med att man bygger ishall måste man tänka på framkomligheten och även se till att det finns parkeringsplatser. Jag tänkte vända mig till majoriteten och fråga hur resonemanget har gått, i och med att parkeringsplatserna inte har blivit fler när man bygger för en ishall där tanken är att man ska kunna ha fler åskådare.

Anförande nr 134

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Jag delar inte riktigt uppfattningen att det saknas parkeringsplatser, Hanna Werner. Jag var på platsen för inte så länge sedan, och det finns ändå en del parkeringsplatser. Det finns också goda kommunikationer för dem som kommer dit med kollektivtrafik. Det här är inte någonting som har bekymrat mig. Det är inte heller någonting som har lyfts med mig i samtal och dialoger med föreningslivet som kommer att vara på platsen. Det finns som ni hörde ett väldigt aktivt föreningsliv. Inte minst Rågsveds IF har sin bas på platsen. Det här har än så länge inte varit ett problem som nått mig i alla fall.

Men tillgängligheten är såklart viktig. Den här platsen är som sagt välbesökt i dag. Det är en idrottsplats med stor verksamhet, och det finns uppenbarligen god tillgång till platsen, vilket gläder mig. Jag trodde att du tänkte prata även om tillgänglighet utifrån funktion, och där vill jag nämna no fall-selen, som Hanna Wistrand talade om. Den är jättebra utifrån det perspektivet.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 135

H a n n a W e r n e r (M): Jag tackar för svaret, Maria-Elsa Salvo. Visst finns det parkeringsplatser, som du säger. Men bygger man en större ishall och så vidare kan det tänkas att det är fler personer som kommer att komma till platsen. Då är det bra och nödvändigt med kollektivtrafik men också fler parkeringsplatser. Det var det jag frågade efter. Jag fick inte något riktigt tydligt svar, men jag tackar ändå.

Yttranden 2024-10-14

§ 20 Inriktningsbeslut gällande AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder intill Ålgrytevägen i Bredäng

Anförande nr 136

P e t e r J ö n s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige! Lönsamheten i detta projekt är lövtunn. Markanvisningen fick man i juni 2022, och väldigt mycket har hänt sedan dess. Det har bland annat blivit mycket dyrare att bygga. Om man dessutom finansierar ett projekt med lånade pengar blir kapitalkostnaden avgörande. Sommaren 2022 fick Svenska Bostäder markanvisningen på Ålgrytevägen i Bredäng. Då lånade Svenska Bostäder till under 1 procents ränta, och prognosen var att räntan i dag skulle vara ungefär dubbelt så hög. Väldigt dramatiskt, eller hur? Men utfallet blev ännu högre. Räntan blev nästan tre gånger högre – nästan 3 procent ligger räntan på i dag när vi lånar. En annan osäkerhet som nämns i ärendet är vakansgraden. Efterfrågan på bostäder i våra ytterförorter är helt enkelt inte lika stor längre, framför allt då hyran vid nyproduktion är väldigt hög.

I Svenska Bostäders styrelse reserverar sig Alliansen, då lönsamheten är lövtunn. Vi trycker på att projektet inte bör genomföras i Svenska Bostäders regi med mindre än att man kan uppvisa en robust projektekonomi med stabil lönsamhet och realistiska antaganden. För att värna stockholmarnas pengar menar vi att projektet ska avbrytas eller avyttras om inte detta kan uppfyllas. Jag yrkar därmed bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 137

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Detta är ett riktigt spännande projekt som omfattar ungefär 175 bostäder. Svenska Bostäder har varit en av ankarbygggherrarna i den här detaljplanen, som är större än det här. Det handlar om ungefär 900 bostäder, och Primula, Einar Mattsson och Folkhem är med. Det är en del av Fokus Skärholmen, där social hållbarhet är en viktig del. En del av den sociala hållbarheten är att man bygger lite större bostäder, som det är brist på i det här området.

Det är spännande att det kommer att bli ett modulbygge i trä. En del av husen kommer att ha träfasad, andra fasad i puts. Byggstarten beräknas ske i kvartal 3 år 2028, så det är lite tid fram till dess, även om detaljplanen nu är i ”pajpen” och ska antas inom kort.

Den här investeringen förväntas generera ett positivt resultat. Det vill jag påminna Moderaterna om, som hela tiden påstår att vi gör alldeles för riskabla investeringar i den här staden. Det handlar inte om det i det här fallet. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 138

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Till att börja med måste jag säga att jag har stort förtroende för den sittande bolagsledningen i Svenska Bostäder. Jag sitter själv med i Svenska Bostäders styrelse. När

Yttranden 2024-10-14

bolagsledningen gör bedömningar och uträkningar som visar på att det går att få ihop den här affären på ett ekonomiskt hållbart sätt för framtiden känner jag mig trygg. Det är också så att de bostäder som våra allmännyttiga bolag bygger inte byggs för att vi ska sälja dem utan för att vi ska kunna erbjuda stockholmarna bra bostäder till överkomligt pris.

Jag känner stor glädje i dag, när vi nu kan ta ställning till detta inriktningsbeslut gällande nyproduktion av bostäder intill Ålgrypevägen i Bredäng. Beslutet omfattar ett välkommet tillskott av 175 nya hyreslägenheter samt en lokal i naturnära läge intill Mälaren. Den beräknade investeringsutgiften uppgår till 614 miljoner kronor, inklusive förväntad kostnadsutveckling. I detta ingår även riskreserver både för förändrade kostnader och för en marginal i tidsplanen.

Projektet i Bredäng är en del av Fokus Skärholmen och har haft ett särskilt fokus på social hållbarhet. Husen är utformade för att bidra till en levande gatumiljö och öka tryggheten. Att allmännyttan kan bidra till arbetet med just Fokus Skärholmen är jag särskilt glad över. Det är mycket viktigt att staden fortsätter att stadsutveckla och genomföra investeringar i stadsdelen. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 139

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Nu tror jag att de flesta ledamöter, ersättare och åhörare är införstådda med vår utgångspunkt i ärenden som hemställs från diverse bolagsstyrelser och nämnder där vi saknar representation. Det är ganska enkelt: Om vi inte är med i gejmets där och inte kan bereda ärenden kan vi inte heller ta ansvar för dem. Jag tycker att det är en ganska enkel och logisk princip. Därför vill jag bara yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 140

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Jag sitter inte heller i Svenska Bostäders styrelse, men jag kan läsa. Man kan gå in i Meetings Plus och läsa handlingarna där om man sitter i kommunfullmäktige. Det bör ni göra, Sergej Salnikov.

Anförande nr 141

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Det är jättebra att du kan läsa, Maria Mustonen. Det är inte ofta man stöter på en vänsterpartist som kan läsa. Jag kan faktiskt också göra det. Men det finns en hel del sekretessbelagda bilagor som vi inte kan ta del av, och det finns en del frågor som inte kan ställas till förvaltningen. Vi kan inte riktigt bereda vissa ärenden. Det blir orimligt att vi inte finns med i dessa nämnder och bolagsstyrelser men ändå ska vara med och fatta beslut här i kommunfullmäktige och ta ansvar för detta. Vi tycker att det är orimligt, och vi kommer därför inte att yrka bifall till detta.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 142

O r d f ö r a n d e n : Jag vill uppmana fullmäktiges ledamöter att iaktta god ton mot varandra. Till det hör att vi inte förolämpar dem vi debatterar med.

Anförande nr 143

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Det här är ett ärende som egentligen inte alls borde ha sett ut på det här sättet. Detta är ett område som inte behöver fler kommunägda hyresrätter utan i stället fler bostadsrätter. Det är symtomatiskt att man ger markanvisning till Svenska Bostäder för att bygga i Bredäng. Bredäng behöver mer av ägt boende om man vill uppnå det som Fokus Skärholmen allra mest talar om, nämligen social hållbarhet.

Det är dessutom en myt att det här skulle vara lägenheter som blir prisvärda, eller vad nu Johan Heinonen sa. Så är det absolut inte. Det här kommer att bli svindyra hyresrätter. Och blir de inte det kommer er kalkyl i Svenska Bostäder aldrig någonsin att uppfyllas. Då kan du ha hur mycket förtroende du vill för bolagsledningen – det kommer i alla fall inte att fungera.

Det är tråkigt att man inte tar de här utvecklingsfrågorna på större allvar. Det är många stora ord, men det är väldigt lite som egentligen görs i praktiken. Det finns dessutom en mycket stor ekonomisk risk i det här. Japp, det råder det inget tvivel om. Det är därför vi slutligen har kommit fram till att vi ska ha en reservation i detta ärende, och den yrkar jag bifall till.

Anförande nr 144

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Även Miljöpartiet ställer sig bakom kommunstyrelsens förslag till beslut. Det här blir 175 nya bostäder – hyresrättslägenheter, vilket vi behöver mer av. Parkeringsbehovet löses inom det befintliga beståndet, vilket är ett bra sätt att hålla kostnaderna nere. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-10-14

§ 21 Inriktningsbeslut gällande AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder vid Lisebergsvägen, Älvsjö

Anförande nr 145

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Jag vill inte låta som en trasig skiva, så jag kommer endast att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 146

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Det är glädjande att vi i kväll beslutar om ett inriktningsbeslut gällande Familjebostäders nyproduktion av bostäder vid Lisebergsvägen i Älvsjö. Det är viktigt att förstå att Stockholm står inför en av de största bostadskriserna i modern tid, och det råder ingen tvekan om att den rödgröna majoriteten måste prioritera byggande av fler hyresrätter för att hantera den akuta och växande efterfrågan på bostäder.

Kvarteret Lisebergsvägen med sina 127 planerade hyresbostäder utgör ett viktigt steg i denna riktning. Den ökande bostadsbristen har skapat en situation där många stockholmare, särskilt unga, låginkomsttagare och barnfamiljer, har svårt att hitta boende till ett rimligt pris. Detta försvårar inte bara för dem som söker bostad, utan det skapar också långsiktiga problem för stadens tillväxt och sociala sammanhållning.

Vi ser tydligt att bostadsbristen inte bara handlar om antalet bostäder utan även om vilken typ av bostäder som byggs. För att möta behoven hos alla våra medborgare måste vi föra en politik som garanterar att det byggs fler hyresrätter till rimliga hyror, i synnerhet i centrala lägen där arbetsmöjligheter och samhällsservice är lätt tillgängliga. Det är också viktigt att vi prioriterar en hållbar stadsutveckling som motverkar trångboddhet och ökar tillgången på bostäder för både låg- och medelinkomsttagare.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 147

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag tänker läsa upp ett stycke som jag tycker är väldigt fint: "Familjebostäder AB utgör en del av stadens och stockholmarnas gemensamma kapital. Det är därför av största vikt att bolaget förvaltas på ett sätt som är både allmännyttigt och affärsmässigt korrekt. Bolagets ekonomiska styrka är avgörande för dess framgång."

Det är fina rader! Det är dock inte allmännyttans ansvar att ta ansvar för hela Stockholms stads bostadsförsörjning, utan det har vi även den privata marknaden till.

Med det sagt är just detta projekt ett bra projekt. Det kopplar samman Liseberg, Älvsjö och Östberga, och det är ett attraktivt läge. Kalkylen bör kunna gå ihop, så på affärsmässig grund har vi i den del av oppositionen som sitter i Familjebostäders

Yttranden 2024-10-14

styrelse sagt ja till det här investeringsbeslutet. Det är dock jätteviktigt att vi framgent har kostnadskontroll på projektet. Skulle det visa sig vara för dyrt måste vi agera därefter. En liten fara som finns är det här med parkeringen i projektet som vi måste se till att hålla nere kostnaden för.

Med den bakgrunden och de fina raderna om hur affärsnytta, allmännytta och gemensamt kapital faktiskt hänger ihop yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 148

I n g e l a E d l u n d (S): Ordförande, fullmäktige! Per Rosencrantz har redan sagt många bra saker om det här projektet med 127 lägenheter, varav en hög andel treor och fyror. Det är ett jättebra projekt, och självklart, Per, ska vi hjälpas åt i bolagsstyrelsen och hålla koll på kostnaderna. Det ska vi göra i alla projekt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 149

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är ett exempel på hur man pragmatiskt och på ett snyggt och väldigt bra sätt gestaltningsmässigt kan föra in flerfamiljshus i ett område som domineras av enfamiljshus och äganderätt. Då är det klokt att komplettera med hyresrätter. Det är klokt att låta Östberga och Liseberg, en liten del av Örby, växa ihop. Jättebra!

Det här är ett projekt som vi tidigare har jobbat med i många år för att modifiera. De första förslagen var höga och väldigt okända Stockholmshus som faktiskt skulle skugga de bakomliggande radhusens tomter, för de ligger liksom lite nedanför i någon sorts grop där. Det här är mycket bättre och blir mycket välfungerande, så av det skälet yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag. Det är ett bra stadsutvecklingsprojekt.

Återigen vill jag dock dessvärre påpeka att detta inte är något projekt som kommer att ge några hyror som låginkomsttagare kan efterfråga. Det blir inte det. Även det här blir tyvärr ett höghyresprojekt, annars går inte kalkylen ihop. Slå därför inte blå dunster i ögonen på folk och säg att detta är ett projekt för låginkomsttagare, som Vänstern här står och säger! Det är helt enkelt inte sant. Vi måste se sanningen i vitögat: Det är jättedyrt att bygga nyproduktion om det inte är så att vi bygger de utmärkta Stockholmshusen. Där får vi ned hyrorna lite grann, och där kan man efterfråga de mindre bostäderna även om man har en lite lägre inkomst.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 150

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Ordförande! Mina 15 sekunder of fame den här kvällen är att ansluta mig till det uttalande som Moderaterna och

Yttranden 2024-10-14

Liberalerna har gjort i borgarrådsberedningen. Eftersom jag inte hann med förra gången har jag i alla fall varit uppe och sagt det!

Anförande nr 151

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Frågan om bostadsförsörjning är en central del av Stockholms stadsutveckling och samhällsplanering. En av stadens viktigaste uppgifter är att säkerställa att det byggs tillräckligt med hyresrätter som alla har råd med, och Familjebostäder har en nyckelroll i detta. Det är viktigt att Familjebostäder inte enbart drivs utifrån ekonomisk styrka utan också utifrån sitt ansvar att bidra till stadens allmännyttan.

Genom att öka byggandet av hyresrätter och placera dem nära kollektivtrafiken säkerställer vi att fler stockholmare får möjlighet att bo och leva i staden. Samtidigt måste staden vara medveten om att även om det är nödvändigt att hålla kostnaderna nere i vissa projekt får detta inte ske på bekostnad av tillgång till bostäder. En alltför snäv ekonomisk styrning riskerar att hämma utvecklingen av nya bostäder. Prioriteringar som fokuseras på kortsiktiga besparingar kan i förlängningen förvärpa den redan pressade bostadssituationen och försvåra för staden att möta sina bostadspolitiska mål.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 152

P e r R o s e n c r a n t z (M): Om inte affären går ihop när man bygger ett hus får ju någon annan betala priset för det, och Moderaternas hållning är att allmännyttan är alla medborgares. Så även de medborgare som inte bor i kommunal hyresrätt äger en liten, liten del. En liten del är allas fastighet. De ska inte bära kostnaden för dem som bor i kommunal hyresrätt, och då måste affären gå ihop. Det är för att det ska vara rättvist som vi pratar om affärsnytta.

Anförande nr 153

R a s h i d M o h a m m e d (V): För att det ska vara rättvist behöver vi bostäder med låga hyror. Som vi vet har Moderaterna ställt till det här genom att ni har sålt våra allmännyttiga bostäder med låga hyror. Ni har redan sålt dem, och då kommer vi inte åt dem. Därför måste vi bygga bostäder som barnfamiljer och låginkomsttagare har råd med.

Anförande nr 154

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet står bakom det här beslutet och stöder kommunstyrelsens förslag till beslut.

Det är sannerligen viktigt att ha kostnadskontroll – ja. Men det här är ett vettigt projekt med 127 kommande hyreslägenheter, och genom att arbeta med mobilitetslösningar

Yttranden 2024-10-14

och gärna med att samnyttja p-platser kan man även här se till att minimera kostnaderna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 155

Hanna Werner (M): Vi hör att majoriteten diskuterar som att det här är lägenheter som alla ska ha råd med. Men vi kan ju konstatera på grund av kostnaderna att det här inte är någonting som låginkomsttagare kommer att ha råd med. Det är ju jättedyra hyror. Hur resonerar ni där? Hur ska folk med låga inkomster ha råd att flytta in i de här bostäderna?

Anförande nr 156

Cecilia Oberrüller (MP): Man får väl hänvisa till de där flyttkedjorna som ingen riktigt tror på.

Det blir inte heller billigare om privata aktörer bygger. Vi har ju ett dilemma i att byggkostnaderna är så höga just nu. Men trots allt måste vi bygga bostäder.

Nu får man ju i alla fall bostadsbidrag så att man har möjlighet att flytta någonstans när man behöver. Tyvärr ser det ut så här, men det kan inte få hindra oss från att fortsätta att planera och bygga de här bostäderna, även om kostnads kalkylen är knapp. Än så länge går den på plus – det är ju inte så att vi planerar för ett minus här.

Anförande nr 157

Ord föranden: Jag vill tillägga att Moderaterna hänvisade till sitt förslag till beslut, men det är ett särskilt uttalande från Moderaterna. Har jag uppfattat det rätt? Ja – tack!

Yttranden 2024-10-14

§ 22 Inriktningsbeslut gällande Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s underhåll och anpassning av fastigheten Trossen 13 på Kungsholmen

Anförande nr 158

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! År 2005 fick jag mitt första politiska uppdrag som ersättare i Kungsholmens stadsdelsnämnd, ett uppdrag som jag hade fram till 2010. Redan då diskuterade vi faktiskt behovet av framtida renoveringar av Trossen. År 2007 sålde den borgerliga majoriteten Västermalmsgallerian i den fastighet som Trossen ligger i, vilket innebär att det i dag är en tredimensionell fastighetsbildning. Det innebär i sin tur större utmaningar för en renovering än om hela huskomplexet hade haft samma ägare, och det kan vara därför som det här har skjutits på framtiden – det är inte en enkel sak att renovera Trossen. Men en renovering måste till, och det har stått klart i många år. Vi kan inte vänta på att rörsystemet havererar och avlopp rinner ned i gallerian. Vi måste påbörja den här renoveringen nu!

Att renovera ett äldreboende har andra utmaningar än att renovera ett vanligt bostadshus. De äldre kan inte bo kvar eller flytta till en barack. Att förbereda en evakuering är en process som tar tid och måste genomföras med stor kompetens. Därför måste ett beslut fattas nu. Vi kan helt enkelt inte vänta längre! Att vänta vore att åsidosätta de boendes bästa.

I dag tar vi ett inriktningsbeslut om renovering. En renovering måste till, oavsett vilken typ av äldreboende som sedan ska in i den här fastigheten. Det är oerhört välkommet att vi kan fatta det här beslutet i dag för att äntligen få renoveringen till stånd. Beställningen av vilken typ av boende som ska in i fastigheten kommer från stadsdelen, men beslutet om de olika boendeformerna tas slutligen i genomförandebeslutet. Detta inriktningsbeslut handlar om de investeringar som behöver göras för att kunna renovera fastigheten. Även om vår inriktning pekar åt ett vård- och omsorgsboende och ett seniorboende är det här beslutet alltså främst till för att vi äntligen ska få till stånd en renovering. Jag personligen står bakom inriktningen om ett vård- och omsorgsboende och ett seniorboende, men det tar vi alltså slutgiltigt i genomförandebeslutet.

Vi har i dag en ambitiös boendeplan för att möta den demografiska utvecklingen. Förrförra mandatperioden startade vi detta arbete. Dåvarande äldreborgarrådet Clara Lindblom, och även jag själv, pratade då oavbrutet om den demografiska utvecklingen framåt. Jag är tacksam över att vi faktiskt påbörjade arbetet då, inte minst med den utveckling av seniorboenden som Clara Lindblom i egenskap av ordförande i Micasa då tog initiativ till – en utveckling som fortfarande pågår. Det är ett ej biståndsbedömt boende som, utöver anpassade lägenheter, erbjuder trygghet i gemenskap.

Kungsholmen saknar i dag ett allmännyttigt seniorboende. I och med det här beslutet hoppas jag att vi kommer att få ett allmännyttigt seniorboende även på Kungsholmen.

Yttranden 2024-10-14

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 159

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Ordförande, fullmäktige! Fastigheten Trossen ska nu äntligen renoveras. Precis som borgarrådet lyfte i talarstolen är detta något som Kungsholmens stadsdelsnämnd har lyft under många år med tanke på de uttjänta tekniska system och återkommande vattenläckage som vi har i fastigheten.

Trossen hyser två omtyckta verksamheter: vård- och omsorgsboendet Alströmerhemmet och servicehuset Fridhemmet. Enligt förslaget till beslut kommer det mycket populära servicehuset att avvecklas och i stället ersättas av seniorbostäder. Det finns dock ingen analys i ärendet som ligger till grund för denna ändring av inriktningen av fastigheten. Det enda som framgår i ärendet är att tre olika konstellationer av verksamheter har analyserats, och av dessa valdes den som innehöll ungefär hälften vård- och omsorgsboende och hälften seniorbostäder. Ingen av dessa tre konstellationer innehöll några servicelägenheter. Däremot innehöll alla seniorbostäder.

Det finns alltså ingen analys av hur avvecklandet av innerstadens största servicehus påverkar stadens äldre som är i behov av tillgänglighetsanpassad bostad med trygghet och viss vård och omsorg. Avvecklingen av Fridhemmet är heller ingenting som stadsdelsförvaltningen har efterfrågat. Tvärtom är Fridhemmet mycket populärt med hög inflyttning och hög beläggningsgrad.

Man kan undra om det är majoritetens iver att starta just ett allmännyttigt seniorboende på Kungsholmen som ligger bakom avvecklingen av Fridhemmet. Jag skulle därför vilja lyfta att i den regionala *Boendeplan för äldre 2025 med utblick mot 2050* som togs fram för bara några månader sedan framgår det att seniorbostäder *inte* bör tillskapas genom omvandling av servicehus eller vård- och omsorgsboende. Detta blir därför särskilt problematiskt med tanke på det prognostiserade underskottet av sådana platser i innerstaden. Var det dokumentet bara ett luftslott som staden inte ska arbeta efter?

Med tanke på det bristande underlag som återfinns i ärendet och att det saknas analys av effekterna av borttagandet av 36 procent av innerstadens servicelägenheter trots att alla prognoser visar på en allt större andel äldre i staden vill jag yrka bifall till Moderaternas, Liberalernas och Centerns gemensamma reservation att i första hand återremittera inriktningsbeslutet och i andra hand avslå det.

Anförande nr 160

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tycker att mycket bra sades av Henrik. Vi sitter tillsammans i Kungsholmens stadsdelsnämnd och fick faktiskt besök från missnöjda anhöriga till boende som menade att nu förstör man det här omsorgsboendet för att i stället bygga seniorbostäder som inte efterfrågas, i alla fall inte av de boende. Man menade att det var dåligt underlag och hög vakans, men samtidigt valde man ju aktivt

Yttranden 2024-10-14

att inte ta in många som sökte till det här boendet trots att vissa biståndsbehov faktiskt förelåg.

Det här beslutet har i grund och botten fattats i Micacas styrelse, och situationen är sådan att vi inte sitter i Micacas styrelse. Såklart kan man läsa handlingarna online, men det känns fel att ta beslut om någonting där man inte har varit en medverkande part. Därför kommer vi att yrka avslag i ärendet och yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 161

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det är korrekt att beslut fattas i Micasa, men det fattas alltid först i stadsdelen. Om beslutet inte fattas i stadsdelen tar Micasa inte några beslut. Det börjar alltid där.

Det måste också renoveras. Oavsett vad som kommer att hända måste huset renoveras. Man kan inte ge bistånd till nya personer som flyttar in i ett hus när vi faktiskt måste tömma huset på de hyresgäster som finns i dag.

Anförande nr 162

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag satt faktiskt med i stadsdelsnämnden när beslutet togs, och det rådde en mycket stor förvirring. I stadsdelsnämnden var man ganska tydlig med att beslutet har tagits i Micasa, att man i mångt och mycket egentligen bara följer Micasa och att man bara har en kommenterande påverkan kring detta. Det var en väldigt vanskelig situation, och det visar väl någonstans på den styrningsproblematik som finns i staden. Det tror jag att många alliansvänner kan vittna om som satt på det här mötet också.

Såklart måste det renoveras; det förstår jag också. Men nästa fråga handlar om vilken typ av boende vi kommer att få på platsen efteråt, och här tar man tillfället i akt för att egentligen få bort hela servicehuset och fokusera på seniorbostäder, något som innebär en väldigt negativ påverkan inte minst på dem som bor där.

Anförande nr 163

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Som borgarrådet Boucher är inne på handlar inriktningsbeslutet, ärendet här och nu, om att få igång det för renoveringen, något som jag antar att alla står bakom. Boendeformer och sådant kan komma att justeras sedan. Det får vi se.

Jag skulle också vilja ställa en fråga till Sverigedemokraterna. Gabriel Kroon var inne på att ni konsekvent alltid reserverar er eller inte lägger något eget förslag när ni inte har representation i bolagen. Vi i Miljöpartiet har ingen representation i Stockholm Exergi, och vi har heller ingen representation i Stockholm Globe Arena, men vi tar de besluten då, antingen i koncernstyrelsen, kommunstyrelsen eller nu i kommunfullmäktige.

Yttranden 2024-10-14

Ni har ju representation i kommunstyrelsen, så jag är lite förvånad kring denna princip att alltid säga nej. Ni har ju möjlighet att behandla ärenden i kommunstyrelsen. Som sagt, vi i Miljöpartiet har ingen representation i vissa bolag heller.

Anförande nr 164

G a b r i e l K r o o n (SD): Så är det ju. Men ni har representation i Stockholms Stadshus AB, vilket ändå är koncernmoderbolaget. Sedan har ni säkert god insyn genom era samarbetspartier i de här bolagen. Det har inte vi.

Man måste också se till vilka beslut som har den största ekonomiska påverkan på kommunen, och det är fastighetsbolagens investeringar, det är SVOA bland annat och även Micasa och Sisab. Det här är väldigt tunga och avgörande bolag som vi fattar många fler beslut om jämfört med Stockholm Exergi. Jag tror inte att vi har haft ett enda beslut om Stockholm Exergi under den tid som jag har suttit i den här församlingen.

Ska vi vara med och ta beslut i de här viktiga miljardfrågorna måste vi få full insyn. Det räcker liksom inte att bara säga att vi ska läsa handlingarna online och komma hit och rösta på mötet. Vi måste ges insyn från början. Det är upp till er: Vill ni ha vår aktiva medverkan och eventuellt vårt bifall måste ni bjuda in oss till de här mötena.

Anförande nr 165

C h r i s t o f f e r H ö k m a r k (M): Ordförande! Vi har varit inne på att renoveringsbehovet finns där, och det måste vi ta hänsyn till. Även om det är dyrt är det ofta ekonomiskt försvarbart att värna det man har och ta hand om sina tillgångar, så det ska vi naturligtvis göra i den mån vi kan. Samtidigt lånar vi alltmer i staden, och det ska vi också ta hänsyn till. Det är ju något som belastar stockholmarna, och det i sin tur ställer krav på att de investeringar vi verkligen gör ska vara genomtänkta.

Då är det oroväckande om det finns utestående frågetecken, som min partikollega Henrik Sjölander tog upp, saker som inte är utredda eller bristfälliga konsekvensanalyser. Det är inte tillfyllest. Att hänvisa till att det är bråttom är också både bra och dåligt. Det finns något som heter fort och fel också. Det är därför inte ett argument i sig, tycker jag, utan vi ska göra det här riktigt och rätt i stället så att den renovering som vi gör är en klok investering.

Jag yrkar bifall till vårt förslag om återremiss.

Anförande nr 166

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag vill bara påpeka att det kommer att bli dyrare om vi väntar med att ta det här inriktningsbeslutet och rörsystem och annat brakar ihop. Det är verkligen tidspress på det här. Vi måste sätta igång, så i princip väddar jag till oppositionen att vi inte återremitterar det här ärendet, för vi behöver starta nu. Om det

Yttranden 2024-10-14

rasar ihop, om rören sprängs och så vidare som det gjorde på Vintertullen en gång, då får vi stora problem med evakueringar och annat på bordet. Jag vill helst slippa det.

Anförande nr 167

C h r i s t o f f e r H ö k m a r k (M): Det är olyckligt att vi är där. Men icke desto mindre är det så att om man lägger fram ett ärende och det är väldigt viktigt får man säkerställa att det inte finns en massa frågor kring det.

Anförande nr 168

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Mitt första jobb efter examen för sisådär 20 plus år sedan var faktiskt som biståndshandläggare inom äldreomsorgen på Kungsholmens stadsdelsförvaltning. I den rollen besökte jag såklart många gånger både Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende och Fridhemmets servicehus som ligger i de fastigheter som nu ska renoveras. Redan då, liksom många med mig har konstaterat här i dag, var lokalerna rejält slitna. Att det finns ett behov av renovering står alltså helt klart. Det är inte det jag främst har någonting emot, utan det jag vänder mig emot är inriktningen som står i ärendet, det vill säga att med den här inriktningen för fastigheten försvinner hela 36 procent av servicelägenheterna i innerstaden. Jag tycker att det är tveksamt.

Ordförande! Vi vet att antalet äldre ökar och med det också antalet äldre som är i behov av en bostad där man kan få trygghet, omsorg och lättare vård, det som man i dag kan få genom en biståndsbedömd servicelägenhet. Det är alltså motsatsen till vad en seniorlägenhet innebär. En seniorlägenhet utgår från antalet år i bostadskön för den som är 55 plus och som troligen redan har stått i bostadskön. Genom den föreslagna nya inriktningen minskar vi alltså utbudet av biståndsbedömda boenden för äldre med vissa omsorgsbehov till förmån för friska 55-åringar med många år i bostadskön som troligen skulle kunna få en lägenhet via Bostadsförmedlingen oavsett.

Jag måste säga att jag tycker att det här är en felprioritering, och det är det jag vänder mig emot i det här inriktningsbeslutet. Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 169

B o r g a r r å d e t B o u c h e r (V): Jag hinner ju inte säga allting i varje replik. En sak i alla fall: Det är från 65 år. Jag läste det i ett annat ärende. Vissa seniorboendet har från 55 år, Micasa från 65.

Sedan vill jag också bara påpeka att det är väldigt noggrant uträknat. Micasa har inget renommé av att ha överskridit sina budgetar, snarare faktiskt tvärtom. Det är en hållbar ekonomisk analys som ligger bakom.

Jag får återkomma om det här med seniorboende, för det finns mer att säga om det.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 170

Kristin Jacobsson (C): Som sagt, det jag främst vänder mig emot är inriktningen att man tar servicelägenheter från de äldre som har vissa omsorgsbehov och i stället ger de här boendeplatserna till friska äldre som har stått länge i bostadskön och kan få en seniorbostad därifrån.

Anförande nr 171

Robert Mjörnberg (V): Ordförande, ledamöter! Dagens beslut avseende fastigheten Trossen omfattar, som vi redan har varit inne på, Fridhemmet och Alströmerhemmet. Som vi alla vet är fastigheten i dåligt skick. Redan för tio år sedan var renoveringsbehovet stort, och några renoveringar har inte gjorts sedan bygget 1975, underhållsrenoveringar undantagna. Vatten och avlopp har nått sin tekniska livslängd. Summa summarum går det inte att senarelägga de renoveringsåtgärder som behöver göras, vilket nog är det som oroar mig allra mest i det här.

Det framtida behovet av vård- och omsorgsboenden, i synnerhet i innerstaden, är som vi vet stort. Det gäller även behovet av att tillskapa seniorbostäder, som inte finns i egen ägo på Kungsholmen i dag. Den demografiska utvecklingen pekar mot ett behov som är stort eller väldigt stort när det kommer till tillförsel av vård- och omsorgsboenden. Det här är en utmaning som jag vet att vi är överens om över partigränserna. Den har inte en politisk färg.

Med detta beslut tillför vi framför allt många fler vård- och omsorgsboendeplatser, och det är mycket positivt. Micasas mål är också att fastigheten ska komma att inhysa ett aktivitetscenter, vilket vore väldigt bra för innerstadens äldre. Platsen har alla förutsättningar att bli en social och hälsofrämjande plats för stora delar av stadens befolkning, i synnerhet med tanke på befolkningstäthet och närliggande kommunikationer.

Anförande nr 172

Felix Finnveden (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ska också lovorda den här renoveringen. Det är verkligen dags. Det är en på många sätt eftersatt boendemiljö och även arbetsmiljö för dem som jobbar i huset.

Jag skulle också vilja säga någonting kort om seniorbostäder, för jag tror att de är en viktig pusselbit för att Stockholm ska bli en äldrevänlig stad. De sänker tröskeln i och med att de inte är biståndsbedömda. De gör att äldre som inte är äldre äldre eller sjuka äldre kan flytta in och sedan fortsätta att bo kvar hemma, vilket är en tendens som vi ser i boendeplaneringen. Det är en bra sak. Eftersom vi också har som mål att bygga aktivitetscenter i närheten eller i huset kan man bryta de äldres isolering och den ofrivilliga ensamheten, och det tror jag är en väldigt bra sak.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 173

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag är inte van att ha manus och datorer och sådant där med mig. Jag brukar faktiskt tala utan det, vilket ni säkert har noterat. Men här måste jag läsa innantill, för det är så viktigt att det blir rätt. Det här inriktningsbeslutet riskerar nämligen att bli fel.

Ni säger att det här inriktningsbeslutet egentligen inte har någon påverkan på vilken boendeform det blir sedan – jag hoppas verkligen att det *har* det, för ett inriktningsbeslut är ju ett beslut som talar om hur bolagsledningen ska fortsätta att arbeta med ärendet, och om man redan har utrett tre alternativ kommer man inte att göra annat än att gå vidare med det som fullmäktige beslutar. Det är så det går till i den här staden, och det är så det ska gå till. I ett inriktningsbeslut ska man veta vad man ska göra och jobba efter det. Det blir inte några andra beslut om boendeformer efter att detta är beslutat, och då blir det så här:

Konsekvenser av den föreslagna inriktningen är att 36 procent av utbudet av servicelägenheter i innerstaden försvinner. Vi konstaterar – det vill säga Moderaterna, Liberalerna och Centern – att det inte presenterats en analys om hur det påverkar äldre som är i behov av tillgänglighetsanpassad bostad, trygghet och viss vård och omsorg utan att vara svårt sjuk. Detta är inte acceptabelt. Det rimmar också dåligt med *Boendepplan för äldre år 2025 med utblick mot 2050*, som framhäver att seniorbostäder inte bör tillskapas genom omvandling av servicehus och vård- och omsorgsboende då detta förvärrar det redan prognostiserade underskottet av boendeplatser.

Det här, mina vänner, innebär att ni går emot boendepplanen som äldrenämnden har ställt sig bakom. Ni säger att inriktningsbeslutet inte betyder någonting. Jag undrar. Jag har så stor respekt för borgarrådet Torun Boucher, men i det här fallet verkar du vara ute på väldigt svag is, måste jag säga.

Bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 174

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige! Du har absolut en poäng, Björn Ljung; det är klart att man har en inriktning i ett inriktningsbeslut. Vi visar också på en inriktning, och jag står fullständigt bakom den inriktningen. Men: Det första som behöver göras i det här huset är en renovering, ett stambyte, en omläggning av rör. Oavsett vad det blir för någonting i slutet måste den här renoveringen påbörjas. Min vädjan är därför att ska ni protestera kan ni väl göra det på genomförandebeslutsnivå snarare än på inriktningsbeslutsnivå, därför att stadsdelen har till slut ändå satt ned foten och beställt ett seniorboende. Det finns ingenting som hindrar stadsdelen från att beställa ett servicehus. Det är dock dyrare för stadsdelen. De har beställt ett seniorboende.

Jag ska strax komma tillbaka och berätta vad det är som är så himla bra med ett seniorboende!

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 175

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Med förlov sagt vet jag skillnaden, så det behöver jag inte lyssna till. Men jag uppskattar att borgarrådet Boucher är så ärlig när hon ger sina svar.

Vår förträffliga vice ordförande Charlotta Schenholm framhöll naturligtvis detta i stadsdelsnämnden. Det här är i linje med det som Liberalerna har drivit sedan urminnes tider i det här huset, så för oss är det här inget konstigt utan bara att föra vidare en politik som har fungerat väldigt väl.

Jag vet precis hur det är med stamreoveringar och sådant, för som du vet har jag hållit på i 25 år i bostadsbolagen. Bekymret är att ni går emot boendeplanen. Det gör mig jätteförvånad. Det är ju en boendeplan som har tagits fram i er egen majoritet. Det tycker jag är att skjuta över målet.

Bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 176

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag ska fatta mig relativt kort. Vi har en enorm underhållsskuld gällande inte minst vårt gamla 70-talsbestånd. Vi har en enorm investeringsskuld gällande framtida boendeplatser för äldre, och nu kommer den generation som behöver omsorgen från staden som de byggde.

Vi kan säga som det är: Det är otroligt svårt att hitta nya platser, nya delar av innerstaden där man kan bygga framtida vård- och omsorgsplatser för den här gruppen. Totalt i hela Stockholms stad behöver vi ungefär 35 nya vård- och omsorgsboenden, och jag kan bara generellt beklaga att det här styret verkar tro att vi som stad kan ta hela det ansvaret utan hjälp från de privata aktörerna – samtidigt som vi bygger över tusen nya seniorbostäder, samtidigt som vi rustar upp det gamla 70-beståndet. Jag ser inte hur det ska gå ihop, men det är egentligen en helt annan debatt.

Jag ser med det här förslaget en förhoppning i de 120 nya vård- och omsorgsboendeplatserna som förhoppningsvis kommer att tillkomma i innerstaden, för det är exakt just så som det skriande behovet och efterfrågan ser ut, men framför allt att vi kommer att rädda en fastighet som sedan länge har gått på övertid.

Anförande nr 177

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Den borgerliga majoriteten mellan 2010 och 2014 avvecklade ett stort antal servicehus och byggde om dem till trygghetsboenden: Rinkeby, Kastanjen, Långbroberg, Väduren, Nälsta, Tunet, Hammarbyhöjden, Skärholmen, Rio, Tanto, Traneberg, Blackeberg och Enskede. När vi tog över hösten 2014 insåg vi att vi behövde arbeta om konceptet trygghetsboende och göra dem mindre institutionslika och mer av ett verkligt, ej biståndsbedömt alternativ till de biståndsbedömda servicehusen, vilket fortfarande är

Yttranden 2024-10-14

vår inriktning. Vi döpte då även om dem till seniorboenden. Trygghetsboendena hade på den tiden även extremt dåligt rykte i staden.

Vi behöver fortsätta den utvecklingen. Det är jag den första att ställa mig bakom. Våra seniorboenden ska vara allt vad vi i dag tror och tänker att ett servicehus är. I dag erbjuder i praktiken ett seniorboende redan typ samma insatser som ett servicehus. Det som främst skiljer är att servicehuset har hemtjänst i egen regi. Det råder alltså ingen valfrihet om hemtjänst i servicehus.

Jag tycker att ett steg framåt är att vi ser till att även seniorboendena får sin egen hemtjänst i egen regi. Jag är inte säker på att oppositionen tycker att det här är världens bästa idé, men den största skillnaden mellan seniorboenden och servicehus i dag är faktiskt att servicehusen har hemtjänst i egen regi och ingen valfrihet.

Dessutom vill jag säga att när det gäller bostadskön till seniorboenden anmäler man ett särskilt intresse för att stå i just den kön. Min man som är 67 år har precis ställt sig i bostadskö och redan blivit erbjuden lägenheter på Tensta seniorboende. Han frågade mig dagen efter att jag hade varit där och invigt boendet om jag tyckte att det var en bra idé att flytta dit. Jag sa: Nej, jag känner inte för att flytta nu, utan vi kan väl vänta några år till.

Seniorboenden med sina aktivitetslokaler, med personal, med stadsdelsnämndens involvering i de aktiviteter som är på aktivitetslokalerna och i framtiden kanske också större tryck på att det ska finnas servering och café, vilket det redan finns på ganska många, och kanske också en hemtjänst kopplad till det här boendet plus en bättre hemsjukvård kommer att ha lika bra möjligheter som servicehusen i dag.

Anförande nr 178

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är spännande att höra dina visioner! De är väldigt fina. Det är bara det att valfriheten att välja serviceboende försvinner fullständigt. Egentligen var detta att omvandla till trygghetsboende ett jättebra sätt att spara pengar. Det är fortfarande ett bra sätt att spara pengar, för det är oerhört mycket lägre kostnader för staden med dem som bor i trygghetsboenden. Det är det ena. Det kan man säga.

Det andra är att jag blir lite full i skratt när du beskriver din vision, Torun, för den visionen finns redan i dag. Den visionen finns i form av Borgerskapet, Sällskapet Vänner till Pauvres Honteux och Blomsterfonden. Stöd dem!

Anförande nr 179

Borgarrådet B o u c h e r (V): Först och främst vill jag bara påpeka att Liberalerna, dåvarande Folkpartiet, under sin tid vid makten då var med och ombildade tretton servicehus, varav elva till trygghetsboenden. Två försvann till andra verksamheter.

Yttranden 2024-10-14

Vi har inget emot privata seniorboenden över huvud taget. Jag har besökt privata seniorboenden, och de är jättebra. Men det behövs verkligen fler, i synnerhet om vi inte ska få en lång bostadskö och få den här omflyttningen som vi vill ha i staden. De är eftertraktade nu. Hammarbyhöjden som ni omvandlade till trygghetsboende och som vi sedan har fortsatt att utveckla som seniorboende är till exempel ett av stadens absolut populäraste seniorboenden. Det här är framtiden!

Anförande nr 180

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Ordförande! Jag vill ställa en fråga till Torun Boucher: Du sa att det var stadsdelen som hade gjort beställningen på seniorboende. Förvaltningschefen inom äldreomsorgen i Kungsholmens stadsdelsförvaltning fick i Mitti frågan om stadsdelen gör bedömningen att servicehuset Fridhemmet inte behövs. Hon svarade då: Nej, absolut inte. Vi har både Pilträdet och Fridhemmet på Kungsholmen som är mycket populära och fina verksamheter med hög inflyttning. I andra delar av staden har efterfrågan på servicehus minskat, men så har det inte varit hos oss.

Förvaltningen gör alltså inte bedömningen att vi inte behöver det här servicehuset.

Anförande nr 181

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag kan vara benägen att hålla med Björn Ljung i det att när ni omvandlade tretton servicehus till trygghetsboenden kan det ha funnits starka ekonomiska skäl, men det fanns faktiskt en vision också, en väldigt stark vision som Kristdemokraterna och Folkpartiet då delade, om att trygghetsboenden skulle bli ett icke biståndsbedömt boende.

Jag tror alltså inte att det bara var ekonomiska hänsyn. Jag tror inte att det är det i dag heller, men om jag ska vara krass hade Kungsholmens stadsdelsnämnd kunnat beställa ett servicehus. Det skulle vara bra för Micasa, för de skulle tjäna mer pengar på det. Det skulle dock vara dyrare för stadsdelsnämnden.

Jag tror ändå att med ett aktivitetscenter, ett tillagningskök i huskomplexet bredvid och med alla möjligheter som finns där kommer detta seniorboende att ha precis lika bra möjligheter som ett servicehus, och vi kommer att slippa ha en biståndsbedömning för att flytta in där.

Yttranden 2024-10-14

§ 23 Motion om förtur till hyresrätter för poliser och anställda inom kritiska välfärdsyrken

Anförande nr 182

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Stockholms stad befinner sig i en akut bostadskris. Förutom vanliga stockholmare drabbar det rekryteringen av poliser och personal inom välfärdssektorn, som vi alla är beroende av för att upprätthålla trygghet, hälsa och utbildning. Genom att ge dessa grupper förtur i bostadskön bidrar vi till att stärka vår stad.

Samtidigt är det viktigt att förstå att detta förslag inte innebär att andra grupper ställs utan bostad. Det föreslås att endast en viss andel av nybyggda hyresrätter reserveras för dessa yrkesgrupper, vilket säkerställer att det även fortsättningsvis finns bostäder tillgängliga för alla i bostadskön. Vi föreslår dessutom en utvärdering av systemet efter två år för att säkerställa att det fungerar som det är tänkt och inte leder till negativa konsekvenser för stockholmarna.

Bostadsförmedlingen påpekar i sitt remissvar att det inte finns något formellt hinder för att reservera ett antal bostäder till särskilda målgrupper, vilket inkluderar poliser och personal inom välfärden. Det är också viktigt att förstå att förslaget inte innebär att dessa grupper får en gräddfil genom hela bostadskön, utan i praktiken innebär det att det skapas ett särskilt kluster där endast exempelvis poliser kommer att konkurrera med poliser.

Bostadsförmedlingen arbetar redan med kategoriboende på liknande sätt för exempelvis ungdomar och studenter. Systemet har fungerat väl, och genom att införa ett liknande system för poliser och välfärdsanställda kan vi säkerställa att denna viktiga arbetskraft stannar kvar i Stockholm. Jag själv har faktiskt en gång långt tillbaka i tiden fått en studentbostad. Det var i Örebro kommun, och det fungerade jättebra.

Genom att skapa bättre förutsättningar för de yrken som bär upp vår samhällsstruktur säkerställer vi en tryggare och mer välmående stad för alla, vilket förutom förtur till hyresrätter för poliser och välfärdsanställda är ett viktigt steg i rätt riktning. Låt oss därför bifalla denna motion och arbeta för att göra Stockholm till en stad där alla kan leva och verka under trygga och stabila förhållanden.

Med det sagt yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 183

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Sverigedemokraterna sätter i sin motion fingret på den krisande bostadsmarknaden och dess utmaningar och effekter på Stockholm som en attraktiv arbetsmarknad. De har landat i att föreslå förturer för poliser och anställda inom kritiska välfärdsyrken. De ska få gå förbi den ordinarie bostadskön.

Yttranden 2024-10-14

Ja, vi kan i alla fall vara överens om att vi har ett stort problem med en dysfunktionell arbetsmarknad och rekordlånga bostadsköer som sätter käppar i hjulet för vår tillväxt långsiktigt. Men Sverigedemokraternas lösning är långt ifrån tillräcklig om vi på riktigt vill göra någonting åt problemet med att personer som jobbar i bristyrken ska kunna hitta någonstans att bo i Stockholm.

Centerpartiet har lagt fram en bostadspolitisk rapport med åtta konkreta förslag på hur vi på riktigt kan göra något åt den ohållbara situation som råder på Stockholms bostadsmarknad. Våra reformer skulle på riktigt göra det enklare för både undersköterskor och poliser att kunna efterfråga en hyresrätt. Fler billiga hyresrätter i innerstaden skulle bli tillgängliga och inte bara tilldelas de mest välbeställda utan också kunna gå till dem som behöver flytta hit för att arbeta.

Det vore intressant att höra hur Sverigedemokraterna ser på vårt förslag om skrotad bostadskö, en bostadsförmedling som fördelar bostäder efter behov och fri hyressättning i nyproduktion. Tror man att förturer är lösningen vill jag ändå påpeka att förra året var det 10 000 personer som sökte social förtur, och 30 personer fick det. Det säger en hel del om verktyget förtur. Det var alltså 3 promille av dem som sökte förtur som fick det, så det är ingenting att förlita sig på om man vill skapa riktig förändring och göra Stockholm till en attraktivare arbetsmarknad.

Anförande nr 184

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tror väl att Jonas Naddebo instämmer med mig om att vi har en polisbrist i Stockholm och att vi behöver göra allt vi kan här och nu för att få till fler poliser – inte om fem tio år när vi har byggt fler bostäder.

Det här förslaget syftar ju till att omgående möjliggöra för poliser att flytta in i Stockholms stad. Det handlar om att tillskapa bostäder för dem bland nybyggda lägenheter i den kommunala bostadskön. Är inte det lovvärt? Är inte det ett steg på vägen att faktiskt möjliggöra för fler poliser? Vad har Jonas Naddebo för alternativa förslag så att vi kan få till fler poliser redan nu?

Anförande nr 185

J o n a s N a d d e b o (C): Visst är det lovvärt att försöka lösa ett jättestort problem med undantag för några få. Men det är ju inte det som får Stockholms bostadsmarknad att fungera bättre på sikt. Det kommer att finnas andra grupper som man behöver peka på, och ju fler personer man sätter i förtursgrupper desto sämre blir det för alla andra. På det sättet kan vi inte lösa problemen på Stockholms bostadsmarknad. Vi måste våga göra stora reformer om vi på riktigt menar att bostadssituationen är ett problem för vår utveckling.

Absolut – Gabriel Kroon kan jättegärna titta bara på poliser och andra kritiska välfärdsyrken. Centerpartiet väljer att se hela den dysfunktionella bostadsmarknaden, och vi vill göra stora reformer som på riktigt faktiskt gör någonting åt att de här

Yttranden 2024-10-14

innerstadslägenheterna bara går till de mest välbeställda personerna. De skulle också kunna gå till undersköterskor som vill komma hit för att arbeta.

Anförande nr 186

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Allmännyttan ska vara till för alla. Det ligger någonting viktigt i precis det, för allmännyttan är en särskild boendeform utan vinstsyfte, vilket ger oss rimliga hyror. Det ställer också krav på oss att ha ett rättvist, transparent kösystem. Vi har sociala och kulturella aktiviteter särskilt kopplade till den här boendeformen.

Jag tycker att alla ska ha tillgång till allmännyttan, oavsett om man har barn, om man är ensamstående eller om man är ung eller gammal, om man är rik eller fattig. Jag tycker att det är vårt uppdrag att slå vakt om allmännyttan och se till att vi uppfyller precis det: att den ska vara för alla.

I Sverigedemokraternas motion pekas bristyrken inom vård, skola, omsorg och polis särskilt ut för att man ska kunna få förtur, och det låter ju harmlöst i sig. Men bara inom Stockholms stad lägger vi ut 5 000 anställningsannonser årligen, de allra flesta inom bristyrken. Välfärdens kompetensförsörjningsbehov handlar om 120 000 de kommande åren och ytterligare ett par hundratusen om vi tittar på hela arbetsmarknadssektorn.

Att låta dessa personer gå före skulle i realiteten avskaffa strukturen med vår gemensamma kö. Sättet att få ned Stockholms bostadskö är inte att låta några gå före och slopa vår viktiga princip om ett transparent, rakt kösystem. Det enda sättet är faktiskt att bygga fler bostäder, även i allmännyttan. Om Sverigedemokraterna skulle vilja göra detta kan vi konstatera att ni är sämst i klassen, för ni vill ju stoppa någonstans kring 60 procent av alla bostadsprojekt här i fullmäktige.

Om vi tror på en allmännytta för alla behöver vi bygga mer, inte ge förtur till vissa grupper.

Anförande nr 187

G a b r i e l K r o o n (S): Efter Socialdemokraternas åtta år vid regeringsmakten hade Stockholm 70 färre poliser jämfört med i starten. Här känns det som om ni har lite att bevisa kring hur ni egentligen står i polisfrågan och vad ni gör för att få till fler poliser.

Nu finns det ett konkret förslag på bordet. Det finns en möjlighet att ge poliser förtur i bostadskön och visa att ni socialdemokrater och det rödgröna styret prioriterar den här yrkesgruppen framför alla andra. Varför? Jo, för att vi har en kris i Stockholm. Vi har en trygghetskris som vi behöver få bukt med direkt.

Det verkar dock som om ni inte vill satsa på polisen i den utsträckning som vi sverigedemokrater vill, och då är min fråga till dig, Arvid: Hur ska ni på kort sikt se

Yttranden 2024-10-14

till att fler poliser söker sig till Stockholm? Kommer du att ta ansvar i den här frågan, eller kommer du bara att skylla på regeringen och säga att det är upp till dem att lösa problemen?

Anförande nr 188

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Vi provade på 90-talet en modell som liknade den som ni föreslår och kanske ännu mer den som Centerpartiet föreslår, där vi egentligen enbart fördelade lägenheter efter behov. Nästan allt gick då till förturer. Det var ett effektivt sätt att urgröpa förtroendet för vår gemensamma allmännytta.

När vi tittar på bostadsförmedlingen i dag har vi över 200 privata fastighetsägare som lämnar in sina bostäder. Vi har över 850 000 som står och betalar den årliga köavgiften för att kunna få en bostad via det allmännyttiga. Att skapa ett system där vi gång på gång pekar på olika grupper som utifrån olika behov ska gå före, utan att falla inom ramen för vår befintliga sociala förtur som vi har i dag, kommer att urgröpa det systemet. Det gör också att vi får en sämre bostadsförsörjning, vilket i sin tur gör att färre personer kan flytta och få bostad på ett effektivt sätt i Stockholm. Det tror inte jag är en modell vare sig för poliser eller andra yrkesgrupper framåt.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-10-14

§ 24 Motion om gemensamt system för skolval i grundskolan

Anförande nr 189

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Jag kan konstatera att det är glädjande att det till del finns samsyn i behovet av att skapa ett mer överblickbart system för elever och deras familjer när det är dags för skolval. Ett sammanhållet förfarande och systemstöd med tillgänglig jämförbar information möjliggör för bättre informerade val och ger samtliga skolhuvudmän en bättre framförhållning när det gäller placeringar och fyllnadsgrad. Det kommer också att ge större upplevd legitimitet hos allmänhet och vårdnadshavare.

Däremot vänder vi oss mot den beskrivning av nuvarande system som framförs av stadens förvaltningar vars bedömning vi menar inte alls motsvarar den riktning och nivå på intention som vi har i vår motion. Att anslutningsgraden för fristående huvudmän fortsätter att vara låg år efter år visar också att nuvarande strategi fortfarande inte fungerar.

För att ett sammanhållet förfarande och system ska vinna legitimitet måste det vara möjligt för alla skolhuvudmän att ha insyn i systemet och kunna följa utvecklingen för det som rör deras egna enheter. Denna funktionalitet saknas i stadens system, vilket resulterar i att en stor andel fristående huvudmännen väljer att inte ansluta sig.

Det nuvarande systemet saknar dessutom funktionalitet för relevant jämförbar och specifik information som underlättar för familjerna vid skolval. Viss information kan i ett nytt system inhämtas via registeruppgifter medan annan kan uppdateras av huvudmännen själva.

Det är också viktigt att det system eller plattform som används har funktionalitet som är helt anpassad efter den lagstiftning och rättspraxis som råder för urvalsprinciper. Stadens befintliga plattform är därför inte lämplig i sin helhet då den inte klarar av full anpassning till den köhantering som i dag behöver ske såsom lagen är skriven. Även om Centerpartiet är för att köer avskaffas som urvalsprincip är det viktigt att systemval klarar av den situation som råder i dag.

Exemplet från Uppsala kommun vi pekar på i vår motion har en funktionalitet som visar varför det system Stockholms stad har i dag inte håller tillräcklig nivå för att nå hela vägen fram. Inte minst visar det sig i hög anslutningsgrad och högre aktivitet hos familjer.

Den erfarenhet som finns av stadens övriga systemutvecklingsprojekt under det senaste decenniet har också allvarligt skadat det förtroende och den tilltro som finns. Det gör det inte troligt att vi med de strategier och den konsultberoende inriktningen som finns i dag, inom rimlig tid och kostnadsram kommer att klara att vidareutveckla vårt egenbyggda system.

Yttranden 2024-10-14

Stadens eget system ter sig i jämförelse dyrt att underhålla och vidareutveckla. Att kunna dela systemgrund och utvecklingskostnader med andra kommuner skapar en mer robust och framtidssäker grund både för säkerhet, funktionalitet och ekonomi.

Bifall till Centerpartiets motion i dess helhet!

Anförande nr 190

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Precis som jag skriver i Föredragande borgarrådets synpunkter håller jag med om mycket som den här motionen pekar på och lyfter, att det vore önskvärt, när vi har ett skolvalssystem, att alla skolor ingick i samma system och att det blir transparent vilka elever som har sökt vilka skolor.

Med det sagt är fokus självklart på eleverna och inte på skolornas rätt. Det handlar om elevernas rätt att välja, och det finns stora utmaningar med den typen av informationsdelning som motionärerna efterlyser i ett system där vi har fri etablering med fri dragningsrätt på våra skattededel. Vi ser redan i dag att det finns aktörer som använder den transparens som faktiskt delvis redan finns för att just försöka fylla på till sina skolor från den kö som är gemensam.

Med det sagt är det hälften av skolorna som är med, det vill säga en stor majoritet av skolorna i staden är med i vårt antagningssystem, och att öka den användningen är bra för det *är* bra även för de seriösa, fristående aktörerna att kunna se och jämföra vilka fler skolor som de elever som söker till deras skolor också har sökt.

Det finns alltså stora fördelar redan i dag med att vara med i det här systemet, och det är därför som en majoritet också är det. Men vårt fokus är på eleverna, och vi ser att vi behöver utveckla just den information som finns i systemet snarare än att ha fokus på hur vi ska göra det enklare för de fristående aktörerna att nå längre in i andra delar av kön.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 191

C l a e s N y b e r g (C): Fast det var just det vi sa *inte* var frågan med det här. Det här handlar i grunden om att föräldrar och elever inte upplever att systemet är överblickbart och transparent. Dessutom skapar det här ett system som vi har i dag, och som Stockholm tyvärr bidrar till, att alla ställer sig i kö till alla skolor eftersom det inte sker någon rankning. Man behöver inte göra sina val i förtid.

Om man tittar på det rent matematiskt är det här väldigt enkelt: Man skulle ge i princip alla skolor besked redan ett år i förväg för planering, även kommunens skolor. Att man skulle överutnyttja den fria informationen är inte riktigt sant. Det är inte heller det svaret man får från friskolor. De kan faktiskt inte heller riktigt se hur det skulle falla ut för dem själva.

Yttranden 2024-10-14

Jag är ändå förvånad, för vi ser ju att Uppsala och Nacka har löst det här på ett betydligt bättre sätt, och det fungerar faktiskt väldigt bra. I Uppsala har man i princip 100 procent anslutningsgrad och alla är väldigt nöjda, inklusive kommunen.

Jag tycker därför att det här verkar vara en sorts prestigefråga som handlar om att bibehålla ett system i stället för att våga titta på hur omvärlden faktiskt ser ut och att föräldrarna faktiskt inte är nöjda i dag.

Anförande nr 192

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ska börja med att säga till Claes Nyberg att det inte handlar om prestige gällande systemet. Jag har inga åsikter alls om exakt vilket system staden använder. Det viktiga är att vi får ett system som har bättre information och där man kan söka efter den typ av information som man vill ha när man väljer skola.

Vi har tittat på både Nacka och Uppsala. I fallet Uppsala håller jag med om att det finns saker att inspireras av. Nacka har ju i grunden ett helt annat synsätt och värderar inte om det blir en överetablering utan tycker att det är fritt fram för skolor att konkurrera på marknadsmässiga villkor.

Vi har ett annat synsätt, nämligen att eleven ska vara i fokus. Vi ska ha en skolsituation där alla elever ska kunna gå i välfungerande, välfyllda skolor och inte där vi skapar så mycket konkurrens som möjligt mellan skolorna.

Där har vi ju i grunden olika syn på hur den här skolsituationen ska lösas.

Yttranden 2024-10-14

§ 25 Motion om att erbjuda kostnadsfria luncher för blåljuspersonal på Stockholms stads skolor

Anförande nr 193

L i n n é a V i n g e (SD): Den här motionen föreslår alltså att staden ska införa kostnadsfria luncher för blåljuspersonal på våra skolor.

Jag vet att man på en del både kommunala och fristående skolor gör det här redan i dag. Jag har pratat med flera rektorer som också gärna vill att polisen oftare ska besöka deras skolor, dels som en del i det brottsförebyggande arbetet, dels för att öka polisens synlighet bland barn och unga för att på så sätt bidra till att stärka polisens roll i samhället.

Vi kan se hur ett förakt mot blåljuspersonal har vuxit fram det senaste årtiondet. Inte minst här i Stockholm kunde vi under en period nästintill varje dag läsa om hur gäng i förorten samlades och gick ihop för att på olika sätt lurpassa på blåljuspersonal för att skada, hota och helt enkelt förstöra deras arbete. I många av de här fallen var det barn och unga som deltog i våldsamma upplopp och kastade sten mot polis.

Stockholms stad har en viktig roll i att möjliggöra relationsbyggandet mellan skola och polis. Skolborgarrådet skriver att det här sker bäst på deras arbetstid och inte på deras lunchraster, och så kan det mycket väl vara i den mån det finns tid till det. Men om poliser självmant väljer att spendera sin lunchrast i en skolmatsal mot lite uppskattning i form av en fri lunch ser jag det som ett ganska bra och enkelt sätt som också är gynnsamt för alla.

Därför vill jag yrka bifall till motionen.

Anförande nr 194

Borgarrådet B j u g g r e n (S): I andemeningen är vi i detta fall helt överens med Linnéa Vinge från Sverigedemokraterna: Polisens närvaro i och samarbete med våra skolor och våra skolelever är otroligt viktigt, och det är någonting som vi jobbar väldigt aktivt med att stärka. Det fungerar väldigt bra på många skolor, och det är i dag inte ovanligt att polisen kommer förbi på våra skolor både under skoldagen och under lunchtid just för att få chansen att arbeta relationsbyggande och skapa positiva erfarenheter av möten med polisen, och det är någonting som vi strukturellt försöker stärka på de skolor där det i dag inte ser lika bra ut. Men det blir som sagt stadigt bättre, och på många skolor är samarbetet bra.

Ska man då sätta upp ett system för att just polisen ska ha kostnadsfria lunch på våra skolor? Vi ser i dag att det fungerar väldigt bra. Jag har inte någon gång fått några signaler från polisen om att de inte skulle vara välkomna när de vill komma. Det kanske är så att det som funkar ska få funka. Man behöver inte laga det som inte är trasigt.

Yttranden 2024-10-14

Med ett system som kräver att man reder ut beskattningsplikter och dylikt får vi ett system som måste hanteras enligt alla konstens regler och lagar i stället för att vi helt enkelt låter ett pågående arbete fortsätta.

Därmed yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 195

C l a e s Ny b e r g (C): Ordförande! Jag håller i stora delar med Emilia Bjuggren, för när jag träffar rektorer och lärare ser de inte det här som ett överskuggande problem. Man vill snarare att polisen ska ha tid och möjlighet att vara där. Om polisen ska ha tid att vara där handlar i grunden ofta om att det ska vara en planerad verksamhet – om det inte är så att polisen tar sig till en skola därför att man just nu vet att där finns ett akut relationsskapande behov. Då gör polisen just det och ägnar den tiden åt det. Om de vill göra det i lunchmatsalen ligger i deras profession att bedöma.

I de enstaka fall polis blir kvar på en skola längre än vad de tänkt och behöver äta har jag aldrig uppfattat att det någonsin har varit problem för dem. I alla kommunala skolor finns, vad jag vet, ett självkostnadssystem där du betalar din lunch direkt med Swish eller motsvarande till en väldigt, väldigt låg peng. Jag har uppfattat att poliser tycker att det är att föredra, och några har nog faktiskt satt det i system själva att då och då passera en skola och passa på. Det handlar då om enstaka personer.

Problemet om man sätter det i system blir att om en stor grupp vuxna kommer till skolan måste man också skapa inköpsrutiner för att säkerställa att de personer som ska få sin fria lunch också får lunch. Man kan förstås inte med de klimatmål vi har köpa in mer mat än vad som bedöms behövas och sedan behöva slänga.

Det andra som jag tycker är viktigt att framhålla är att om polis och annan blåljuspersonal kommer till en skola för att utföra ett relationsbyggande arbete, kanske till exempel i samarbete med rektor, lärare eller skolidrottsföreningar, så handlar det om polisens arbetstid. De ska inte använda sin lunch till det relationsbyggande arbetet. Det kommer de i och för sig att göra i alla fall, för sådana personer är de. Men jag tycker att vi ska respektera blåljuspersonalen och inte ställa krav på att de ska använda sin lunchtid till ett arbete som är väldigt fokuserat och centralt. Det tycker jag är en viktig princip.

Anförande nr 196

L i n n é a V i n g e (SD): Det står inte att läsa någonstans i motionen att vi ska ställa krav på polisen att spendera sina lunchraster i skolmatsalar. Men jag har pratat med poliser och rektorer som är väldigt positiva till den här motionen.

Det enda problemet som jag kan se har lyfts upp är frågan om en eventuell förmånsbeskattning. Till att börja med är det egentligen inte en fråga för staden, men jag menar att man också bör kunna titta på om inte det här skulle kunna omfattas av

Yttranden 2024-10-14

regelverket för pedagogisk lunch och därför vara befriat från förmånsbeskattning. Ingen vill dock tvinga några poliser att spendera sina raster i en skolmatsal.

Anförande nr 197

C l a e s N y b e r g (C): Jag ser inte heller att ni vill tvinga någon. Jag tycker bara att det är viktigt vad som är principerna för polisens faktiska arbete och vad de ska utföra, och det bör helst ske i planerad form tillsammans i samarbete med rektorer och lärare. Det kräver en annan typ av insats. Jag tycker faktiskt att det är en viktig princip att även poliser och annan blåljuspersonal får sin lunchpaus på ett sätt som gör att de inte blir störda. Gör de valet att äta i matsalen i samband med att de ändå är på skolan och använder den tiden för relationsskapande arbete ska det vara en egen bedömning, och så upplever jag att det är redan i dag.

Därför tror jag inte att ett sådant här system behövs. Jag tror att det skapar mer överbyggnad och kanske mer informella krav än vad vi behöver.

Yttranden 2024-10-14

§ 26 Motion om att använda Stockholms tunnlar

Anförande nr 198

T o r b j ö r n E r b e (M): Ordförande, ledamöter! Trafikfrågor är något som engagerar många i den här staden, så även mig.

I samband med Slussenombyggnaden fick Söderledstunneln en blockering från avfart och påfart under Medborgarplatsen, eftersom man ansåg att man behövde få en bättre genomströmning för busstrafiken i Söderledstunneln. Det har man fått, och i dag funkar genomströmningen alldeles utmärkt.

Bekymret i dag är att den nyttotrafik som finns på Södermalm har fått det väldigt svårt. Den kan ta sig in tidigt på morgonen, det vill säga man kommer in kanske vid fem sex på morgonen om man är hantverkare, distribuerar någonting till matvararaffärer, är reparatör eller något annat inom service. Men att ta sig ut ur staden när detta uppdrag är klart är svårt. Det finns ganska få in- och utfarter från Medborgarplatsen. Ska man söderut från Medborgarplatsen finns det egentligen bara två alternativ: Folkungagatan eller Götgatan, som båda är hårt belastade av busstrafik på Folkungagatan och mycket distributionstrafik på Götgatan.

Det finns några sätt att trassla sig förbi. I stället för att åka hela Folkungagatan via Stadsgården kan man välja att åka upp Östgötagatan och ta Högbergsgatan för att komma ned till exempel på Swedenborgsgatan och Maria Skolgata för att så småningom komma ut över Torkel Knutssonsgatan och den vägen ner till Söder Mälarstrand – kanske inte en bra väg. Ska man norrut är det inte så mycket bättre. Då finns det egentligen tre vägar ut från staden, och det är Götgatan, Folkungagatan och Skeppsbron, och Skeppsbron förbi Gamla stan är väl kanske inget ställe där vi vill ha väldigt mycket nyttotrafik.

Vad som behövs är att betonghindren som står under Medborgarplatsen för påfart och avfart söderut respektive norrut borde tas bort. Man borde få köra ut norrut från Medborgarplatsen centralt på Södermalm, och man borde på motsvarande sätt också kunna vända och åka söderut.

När man lyssnar på argumenten sägs detta kunna föranleda mer trafik in i staden. Ja – om man inte begränsar det. Det finns goda möjligheter att begränsa inkommande trafik men fortfarande låta trafiken gå ut ur staden, och det är det som är motionens intention.

Bifall till motionen!

Anförande nr 199

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det var spännande att följa med i Stockholms gatutrafik, men det hade kanske hjälpt att ha en karta under motionärens anförande!

Yttranden 2024-10-14

Jag är en stor och varm anhängare av att lära och inspireras av andra städer, inte minst städer i vårt närområde. Därför var det väldigt trevligt att förra veckan får träffa en delegation från Helsingfors på Stockholms Handelskammare. Handelskammarens nya vd Daniella Waldfogel höll ett väldigt bra anförande där hon beskrev att vi behöver jobba tillsammans för att attrahera talang i Stockholm. Om det tidigare var så att man valde stad efter där jobben fanns är det nu minst lika viktigt att genom kulturella kvaliteter och stadsmiljökvaiteter säkerställa att vi kan attrahera talang och i och med det säkerställa att vi kan rekrytera.

När det kommer till frågan om framkomlighet för bilar finns det en teori som heter Downs–Thomson-paradoxen – inte att förväxla med Dunning–Kruger-effekten – som helt enkelt är att om man förbättrar framkomligheten för bilar och inte samtidigt gör det för kollektivtrafik, cykel och gång kommer fler att välja att åka bil, och då kommer den effekt som eventuellt har uppstått i och med att man förbättrade framkomligheten för bil snabbt att ätas upp av en ökad andel biltrafik.

Lite samma sak kan man säga om det här förslaget. Skulle vi ta bort de betongsuggor som finns i Söderledstunneln och möjliggöra att växla fil mellan det östra tunnelröret som i dagsläget går mellan Björns trädgård och Hornsgatan och möjliggöra att man kan köra av i tunnelröret vid Skanstull skulle det automatiskt leda till fler fordonsrörelser och sämre framkomlighet för den trafik som i dag kör där, och det skulle även göra det mer attraktivt att åka bil på Södermalm.

Nu tror jag att det i dag är så att de flesta, och det vet man även när man mäter trafiken, väljer att åka kollektivt, cykla och gå när man ska till och från jobbet i Stockholm, för det är av förklarliga skäl det smidigaste. Men busstrafiken har varit väldigt betjänt av den ökade framkomligheten, både för den busstrafik som åtminstone tidigare behövde köra från Björns trädgård till Skeppsbron och för de stombussar som går från söderort till Centralen via Söderledstunneln och Centralbron.

De undersökningar och mätningar som man har gjort har alltså konstaterat att det här ökar framkomligheten för viktig busstrafik. Skulle man öppna upp skulle det eventuellt göra det ännu mer attraktivt för bil, och det skulle då snabbt äta upp den kapacitet som eventuellt tillfälligt skulle tillskapas.

Jag anser därmed att motionen är besvarad.

Anförande nr 200

T o r b j ö r n E r b e (M): Busstrafiken ska naturligtvis kunna komma fram, och det har också säkerställts genom den åtgärd som gjordes i samband med Slussenombyggnaden. Men det förtar inte att bättre möjligheter att lämna Södermalm skulle vara väldigt viktigt särskilt för nyttotrafiken. Borgarrådet Strömgren pratar hela tiden om fordon i allmänhet, medan jag talar mest om nyttotrafiken och att kunna lämna Södermalm, det vill säga komma ut därifrån, eftersom mycket av den trafiken

Yttranden 2024-10-14

kommer in väldigt tidigt på morgonen, det vill säga innan det är rusning, och vill lämna mitt på dagen.

Det här är ett problem, och det skulle alltså bli mindre trafik på Södermalm om vi släppte ut trafiken i den tunnel som vi har som är en pulsåder under staden. Det skulle underlätta.

Anförande nr 201

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Jag håller verkligen med om att vi behöver värna om nyttotrafiken. Det är inte minst därför som vi i det rödgröna styret valde att sänka parkeringsavgifterna för dem med nyttoparkeringstillstånd.

Det är inte lika lätt att premiera och prioritera nyttotrafiken på det befintliga vägnätet, för det är inte helt självklart att man via skyltning eller annan lokal trafikföreskrift kan premiera nyttotrafik i relation till annan trafik. Man måste därför i de flesta behandla all trafik som en grupp, så att säga. Det kan säkert stämma att man tillfälligt skulle kunna förbättra framkomligheten för nyttotrafiken om man tog bort de här tunga avstängningarna. Men risken är att det snabbt skulle fyllas på med ny trafik och att det man vill med insatsen därmed inte skulle uppfyllas. Risken är därmed att ny trafik skulle fyllas på.

Anförande nr 202

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Det här är en motion som handlar om sunt förnuft i Stockholmstrafiken, så jag blir inte förvånad över att den inte får bifall från det rödgröna styret. Vi vill att det ska vara lättare att ta sig fram i Stockholm. Jag förstår att den utgångspunkten inte är given för alla i salen.

För stockholmare som behöver bilen ska det inte minst vara lätt att snabbt ta sig ut från innerstaden, allra helst på ett sätt som innebär minsta möjliga trafikstörning och körsträcka i innerstaden. Då är det väl sunt förnuft och fullt rimligt att använda sig av de dyra investeringar som vi faktiskt har gjort i de tunnlar som finns i Stockholm för biltrafiken. På grund av politiska beslut kommer de här tunnlarna att användas mindre, och det är därför som det blir svårare att ta sig ut ur stadskärnan.

Exempelvis när det kommer till Söderledstunneln, som Torbjörn Erbe förtjänstfullt tog upp, är det obegripligt att framkomligheten har försämrats kopplat till ett politiskt beslut. Man sa inför att man slängde upp betonghindren att det här skulle göras tillfälligt, vilket vi på grund av Slussenprojektet var med på. Men precis när Slussenprojektet börjar avslutas kommer man fram med att i stället permanenta detta – ett helt obegripligt beslut där vi nu säger att man både söderut från Hornsgatan och norrut från Medborgarplatsen har förhindrat påfart till Söderleden, något som på bästa sätt skulle kunna leda trafiken ut ur staden. Det här vill vi nu revidera.

Dessutom kommer från och med årsskiftet enbart elbilar att kunna använda sig av Klaratunnelns östra gren, och det är på grund av miljözon 3 som man har beslutat om

Yttranden 2024-10-14

i den här salen. Jag menar inte att initiera en lång debatt om miljözonen, men det är alldeles uppenbart att nu kommer Klaratunneln att användas mindre, vilket i praktiken innebär att biltrafiken kommer att öka i omgivande bostadskvarter. Det är alldeles uppenbart att det här också blir en stor, dyr investering som inte längre kommer att användas av alla bilister i Stockholm.

Ur ett framkomlighetsperspektiv, klimatperspektiv och stadsmiljöperspektiv borde det väl vara naturligt att bilar i innerstaden ska kunna röra sig under jorden. Det lämnar ju plats för stadsliv i kvartersmiljö och minskar konflikterna mellan olika trafikslag. När dessutom en så speciell åtgärd som renoveringen av Götgatan snart kommer igång skulle det vara helt sunt förnuft att faktiskt öppna upp exempelvis Söderledstunneln på det sätt som vi föreslår. Det skulle underlätta för trafiken i ett läge när vi märker att det kommer att bli tuffare och tuffare att ta sig fram.

Bifall till motionen!

Anförande nr 203

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det låter på borgarrådet Wedin som om barriärerna i Söderledstunneln har gjort att färre fordon kommer fram och att framkomligheten därmed har minskat. Det är precis tvärtom. Så här skriver trafikkontoret i ärendet Framkomlighet Norra Södermalm: ”Mittbarriärerna har förutom minskad trafik förbi Slussen också lett till större genomströmning av trafik i Söderledstunneln. De vävningsrörelser som tidigare fanns vid av- och påfarterna finns inte längre vilket lett till att upp till 300 fler fordon kan passera tunneln i maxtimmarna. Detta har framför allt haft en gynnsam effekt på restiden för det stora antalet citybussar som trafikerar Söderledstunneln. Detta har framför allt haft en gynnsam effekt på restiden för det stora antalet citybussar som trafikerar Söderledstunneln.”

Det har också gynnat den trafik som inte ska från Söder till city utan från ytterstaden, kanske där många av yrkestrafikanterna har påbörjat sin resa på morgonen eller på eftermiddagen. Det här har vi alltså gjort för att öka framkomligheten för nyttotrafiken.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 204

Borgarrådet W e d i n (M): Jag tror att det är alldeles uppenbart att vi ser flera konsekvenser av dessa beslut. En sådan naturlig sak som jag tror att varenda bilist i Stockholm skulle hålla med mig om är att de här två åtgärderna som har vidtagits faktiskt kommer att innebära att du inte kan ta dig ut ur staden på det enkla sätt som investeringen har påkallat.

Därför föreslår Moderaterna en fördjupad utredning om hur man kan öppna upp trafiken på bästa sätt. Jag noterar att Norra innerstadens stadsdelsnämnd anser att en analys av konsekvenserna av att tunnlar inte nyttjas kan vara användbar för att förstå trafiksituationen i Stockholm. Det borgarrådet Strömberg kommer med nu är selektiva

Yttranden 2024-10-14

siffror. Vi menar att en fördjupad analys skulle vara fullt rimlig kopplat till de dyra investeringar som stockholmarna en gång har betalat för. Låt oss använda dem så att de kan fortsätta att bidra till ett smidigare och trafiksäkrare Stockholm!

Anförande nr 205

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Jag undrar om Moderaterna över huvud taget står bakom framkomlighetsstrategin. Den första versionen togs under borgerligt styre. Den andra versionen togs i slutet av den förra mandatperioden när Moderaterna också styrde. Det har varit en ganska stor enighet om framkomlighetsstrategin. Varför är Moderaterna så himla intresserade av bilarnas framkomlighet när bilarna enligt vår gemensamma strategi ska komma sist?

När det kommer till motionens idé att tunnlarna ska användas effektivt är ju detta en gammal infrastruktur som byggd i en annan tid. Om vi skulle bygga staden i dag skulle vi kanske inte bygga ett enormt tunnelsystem för bilar.

Anförande nr 206

T o r b j ö r n E r b e (M): Stockholm har tunnlar. De är i ordning, de är effektiva och de är dessutom miljövänliga eftersom vi kan få ned bilarna under jord i stället för att de ska vara ovan jord och störa, lukta eller på annat sätt försämra trafiksäkerheten. Att få ned bilarna under jord är en fördel och vi vill öka möjligheten att få bort fler bilar ur stadens gatunät för att få dem ut ur staden på en trafikled.

Anförande nr 207

M a r i a M u s t o n e n (V): Har Moderaterna hört om klimatomställningen? Vår majoritet har en målsättning att minska biltrafiken med 30 procent och trafikens utsläpp med 80 procent. Det står vi bakom.

Yttranden 2024-10-14

§ 27 Motion om samverkan med Migrationsverket för att främja frivillig återvandring

Anförande nr 208

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu är det dags för en motion där man verkligen känner igen Sverigedemokraterna: mer återvandring och mindre integration!

Det är nämligen precis det som SD:s egen utredare på statlig nivå har konstaterat: Ett ökat bidrag till återvandring riskerar att bidra till stigmatisering och ökat utanförskap. Man får alltså två i ett om man gör som Gabriel Kroon föreslår. Dels får man, som man hoppats, färre invandrare ifall de flyttar hem, dels får man också en sämre integration. Det kanske är precis det som Sverigedemokraterna vill?

Nej, mina vänner – en fungerande och ansvarsfull migrationspolitik grundar sig i att den som har skyddsskäl att få stanna här ska få bästa möjliga förutsättningar att integreras, medan den som får avslag snabbt ska återvända till sitt hemland. Barn och föräldrar ska ha rätt till återförening, och den som har stark anknytning till Sverige ska få stanna kvar. Den som frivilligt vill återvända ska få hjälp och bli hänvisad till korrekt information från Migrationsverket, men att Stockholm skulle ha ett särskilt ansvar för detta vore olyckligt.

Det viktigaste för Stockholm är i stället att satsa hårt på integrationen och se till att de flyktingar och migranter som bosätter sig här får goda förutsättningar att kunna bidra och känna sig hemma i Stockholm. Att lägga ökade resurser på återvandring har, som utredaren mycket klokt har påpekat, faktiskt motsatt verkan.

Sverigedemokraterna verkar tro att det finns en massa invandrare som vill återvända. Men de allra flesta som är skrivna i Stockholm älskar vår stad, och det är få som har rätt att vara här som faktiskt vill lämna staden. Det är fantastiskt att vara en stad dit människor vill söka sig och inte fly undan! När vi tittar på andra kommuner som har startat återvandringsskampanjer ser vi att detta faktiskt bara har piskat upp stämningen. Det vill verkligen inte Centerpartiet bidra till.

Jag yrkar därför helt enkelt avslag till hela motionen.

Anförande nr 209

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag vill referera dig, Jonas, för jag tyckte att du sa att den som frivilligt vill återvända ska få hjälp till detta. Du får gärna rätta mig om jag har fel i det, men jag tyckte att det var det du sa, och det är väl precis det som den här motionen föreslår: att man ska få hjälp till detta om man vill det.

Motionen gör tydligt anspråk på frivillig återvandring och tydligt anspråk på att samarbeta i Migrationsverkets projekt för att nå ut med information om frivillig återvandring. Du får gärna rätta mig: Ska man få information om frivillig återvandring,

Yttranden 2024-10-14

eller ska man inte få det? Och om man ska få det, varför då inte även samarbeta med Migrationsverket i deras gemensamma projekt?

Anförande nr 210

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Gabriel Kroon! Nu låter det som om motionens andemening inte alls är så stark som jag vill påskina. Jag vill dock hävda att ni verkligen visar ert rätta ansikte när ni vill att Stockholm ska göra mer i den här frågan.

Det jag sa var att man ska få hjälp att bli hänvisad till korrekt information. Att staden ska få ett större ansvar för att jobba med de här frågorna skulle säkerligen bara riskera att det blir som ni vill och att fokus läggs på fel saker. Jag tycker att Stockholm ska fortsätta att engagera sig i att satsa hårt på integration. De som har sökt sig hit och har rätt att stanna ska få de allra bästa förutsättningar att kunna bidra, komma i arbete och komma in i vårt samhälle.

Anförande nr 211

G a b r i e l K r o o n (SD): Den här motionen handlar inte om ett återvandringsbidrag och inte heller om regeringens återvandringsutredning, utan vad det handlar om är att just möjliggöra information om frivillig återvandring i samarbete med Migrationsverket. En artikel i Dagens Samhälle handlade om att Migrationsverket hade skapat ett antal projekt men att intresset var väldigt lågt från i stort sett väldigt många kommuner. Stockholm var inte representerat i detta, och vi tyckte därför att det hade varit väldigt intressant om Stockholm skulle kunna vara med och samverka med Migrationsverket i den här frågan.

Det här handlar såklart inte om att vi inte ska ha integration eller att vi ska skicka hem alla människor som har kommit till Sverige de senaste åren, utan det handlar om att det finns en del människor som inte trivs i Sverige – kanske för att man inte har blivit en del av gemenskapen, inte har lärt sig språket eller för att man helt enkelt längtar hem och faktiskt skulle vilja återvända för att det numera är säkert i hemlandet. Varför då inte förmedla informationen om vilken hjälp som finns? Inte minst nu när regeringen utvecklar återvändandestödet borde det vara fullt rimligt att i samverkan med Migrationsverket kunna förklara för människor vilka möjligheter som finns. Jag tycker inte det är något vare sig förhatligt eller på något annat sätt felaktigt i det, men det verkar man inte vilja göra, vilket är väldigt beklagligt.

Samtidigt pratar man ju från Centerpartiet om att man vill på något sätt stödja och möjliggöra frivillig återvandring om individen själv vill det. Men hur vet individen vilka möjligheter som finns som det inte förklaras för honom eller henne? Det är knepigt, det där, men har man två tankar i huvudet samtidigt kan man se att vår motion faktiskt verkar ha lite stöd i alla fall i vissa resonemang som man har hört.

Med det sagt yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 212

M a g n u s R u n s t e n (MP): Det finns ju folk som utvandrar från Sverige redan i dag, och det finns ett statligt ansvar att jobba med återvandring. Det här måste därför ses i en större kontext: Vad handlar hela er partiidé om? Ert parti bildades ju för att vissa människor inte ska känna sig välkomna i det här landet. Det är ju det som är den större kontexten som bevisas lite nu och då, bland annat i den senaste valrörelsen när ni rullade ut det så kallade återvandringståget, där en riksdagsledamot stod och vevade om att man skulle få en enkel biljett till Kabul. Det är den större kontexten till detta.

Varför litar ni inte på att de som vill lämna Sverige utvandrar? Det här har en mer rasistisk bakgrund som pekar på vissa grupper.

Anförande nr 213

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är sakligt och nyanserat som vanligt från Miljöpartiet i de här frågorna!

Det finns människor som vill återvändra, och jag tycker att det är rasistiskt av dig att tro att det inte finns människor som vill återvändra. Det är väl klart att det finns sådana människor. Att framställa informationen, samarbeta med Migrationsverket i de här projekten och förmedla information om att om du inte trivs i Stockholm eller Sverige så finns det faktiskt andra möjligheter tycker jag inte är rasistiskt.

Anförande nr 214

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill yrka bifall till den gemensamma reservationen från Liberalerna och Centerpartiet, där vi, till skillnad från den rödgröna majoriteten, helt och hållet vill avslå den här motionen.

Det Sverigedemokraterna säger är rätt så till vida att det är en mänsklig rättighet att få återvändra om man själv vill det. Det är dock en oerhört viktig princip i den mänskliga rättigheten att det ska vara helt frivilligt och helt utan påtryckningar. När det gäller de ansträngningar som kommunen ska göra ligger dessa på integrationsområdet, utbildning och delaktighet, inte på att visa på möjligheter till återvandring, något som kommer att kunna uppfattas som påtryckningar av många människor. Det är vår uppfattning, och därför bör vi inte understödja denna idé.

Sverigedemokraterna brukar ju vara väldigt måna om evidens och vetenskap; det brukar i alla fall tas upp i många diskussioner när det gäller socialtjänsten. Men den rapport som man hänvisar till i den här motionen har ju även generalsekreteraren i organisationen själv sagt inte bygger på någon vetenskaplig grund. Just den argumentationen går därför inte riktigt att tillämpa här.

Vi tror att det är mycket viktigare att se individens möjligheter och se till att integrationen går så bra som möjligt. Då kan vi använda våra skattepengar till annat än detta förslag.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 215

G a b r i e l K r o o n (SD): Kul att du kom upp och anmärkte på den här rapporten!

Rapporten måste ses som en indikation på hur det kan föreligga. Den har aldrig gjort anspråk på att vara värdig nog att publiceras i någon vetenskaplig tidskrift, utan det är en enkel webbenkät som man har gjort för att få en generell förståelse för hur det kan ligga till, och det är väl i det ljuset som vi lyfter fram den.

Generellt saknas mycket data på det här området. Det enda man kan konstatera är att ju högre bidraget är desto större incitament, kanske, och ju bättre information som tillkommer desto större kanske incitamenten kan bli och framför allt människors förståelse för vilka möjligheter som faktiskt finns att återvändra. Det kanske är idéer och tankar som man har haft, men man har aldrig riktigt förstått vilka möjligheter som finns.

Då tycker jag att det är helt rätt och rimligt att kommunen faktiskt är med och informerar om det här.

Anförande nr 216

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Problemet är väl bara att den mest utförliga utredningen som har gjorts på området är den statliga utredningen som kom för ett tag sedan, och den visar att vi i dag inte känner till någonting som är till gagn för det svenska samhället gällande återvandring eller för att få människor att återvändra. Det är ju därför den rapport som ni hänvisar till inte blir så meningsfull. Som du själv säger har den ingen betydelse; det är bara ett slags webbenkät.

Den statliga utredningen säger däremot att det här inte är ett område som vi ska lägga en massa skattepengar på, och då tycker jag inte heller att Stockholms stad ska göra det. Det är bättre att ha fokus på utbildning, delaktighet och att få ett självständigt liv i Sverige.

Anförande nr 217

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag tycker att mycket klokt redan har sagts, så jag ska fatta mig kort.

Jag skulle vilja konstatera det som inte har sagts helt tydligt än, och det är att det redan i dag finns ett uppdrag hos Migrationsverket som handlar om att främja frivillig återvandring. Det har funnits i över tio år, och där får de som är intresserade redan i dag stöd och rådgivning men också ett ekonomiskt bidrag om 10 000 kronor plus resekostnader. Staden hänvisar dem som är intresserade i dag till den tjänsten. När det gäller intresset kan jag säga att snittet de senaste tio åren har varit 40 personer årligen, med ett årligt snitt på tre personer som har valt att återvändra och därmed fått det här återvandringsbidraget. Detta säger jag eftersom det med hänvisning till den här undersökningen, som enligt organisationen själv saknar evidens, görs gällande att det skulle finnas ett större intresse som vi behöver tillvarata.

Yttranden 2024-10-14

Det som i stället är viktigt och som framkommer av den utredning som regeringen och Sverigedemokraterna har beställt är att det inte är samhällsekonomiskt försvarbart att arbeta med frivillig återvandring enligt den danska modellen och den modell som nu föreslås. Utredaren säger tvärtom att det i stället är ett signalvärde som är skadligt. Att gång på gång skicka signalen till dem som har invandrat till Sverige att de inte är välkomna här motverkar i stället integrationen. Om Sverigedemokraterna är trogna sin egen linje om evidens bör ni därför rösta för avslag på er egen motion i dag. Hade ni velat stärka integrationen i stället för att försämra den hade ni inte via regeringen lagt 2,5 miljarder kronor på högre bidrag tvärtemot vad evidensen säger.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 218

G a b r i e l K r o o n (SD): På temat evidens måste man också klarlägga att utredningen liksom inte är någon vetenskaplig avhandling. Det är ingen slutgiltig evidens, utan utredningen sammanställer olika forskningsresultat. Den har också kritiserats i flera delar för att just de slutsatserna inte nödvändigtvis är baserade på verkliga studier och evidens som har den tyngden. Utredningen har inte träffat målet. Slutsatserna har inte alltid haft jättetung evidens bakom sig, utan det har varit lite axplock.

Vad som däremot skulle kunna ge evidens är om vi i Stockholms stad försöker vara med i Migrationsverkets projekt, sedan är med i utvärderingen och uppföljningen av projektet och därefter drar vår slutsats, kanske tillsammans med akademien. Men det vill ni inte göra, utan ni vill bara säga blankt nej till detta.

Anförande nr 219

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Gabriel, ni skrev ju den här motionen innan er egen beställda utredning kom fram med sitt förslag, och jag hade trott att ni kanske skulle dra tillbaka motionen när fakta kom på bordet. Jag konstaterar att ni inte gör det.

Så här säger er utredare vad gäller omvärldsbevakning: Jag har kommit fram till att det görs ingenting någonstans som leder till en kraftigt ökad återvandring. I stället är det signalen som ni så tydligt vill skicka som går fram.

Saif Alrikabi sa till SVT när han fick frågan om hur han uppfattade det här ökade återvandringsskravet och pressen: "Det är omänskligt att handskas med människor som varor, som om vi inte är välkomna i landet."

Det är precis den negativa effekten som er politik driver fram – segregation och försämrad integration.

Därför yrkar jag avslag på ert förslag.

Yttranden 2024-10-14

Anförande nr 220

M a g n u s R u n s t e n (MP): Mycket är redan sagt om det här, och det som har tillkommit som Arvid påpekade är den utredning som ni i Tidökoalitionen själva sjösatte. Utredaren kom fram till att det är kontraproduktivt för integrationen, alltså mer skadligt än gynnsamt, att jobba med återvandring på det sätt som ni vill. Det är dyrt och ineffektivt. De har testat detta i Danmark, som ni brukar vilja hänvisa till, och det var mer eller mindre meningslöst, för det gav en så liten effekt.

Utredaren var inte välkommen att presentera sitt resultat av utredningen som ni tillsatte, men han lät sig intervjuas i Göteborgs-Posten, och efter att ha presenterat sina slutsatser säger han: ”Det som har hängt i luften, men aldrig sagts av de inblandade själva, är om svaret på varför de vill göra detta egentligen skulle vara att vi bara inte gillar invandrare. Egentligen skiter vi i de andra frågeställningarna, vi vill bara bli av med dem för vi gillar dem inte. Är det det som är svaret?”

Det är också min fråga till dig, Gabriel Kroon. Är det det som är svaret? Om man ser det här i kombination med era utspel mot olika invandrargrupper, muslimer och så vidare är det lätt att dra den slutsatsen.

Anförande nr 221

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag vet inte om du står och kallar mig rasist här eller vad du håller på med, men du ligger verkligen på linjen för vad jag tycker är acceptabelt.

Så här ligger det till: För det första är det uppenbart att utredaren varit politiserad och inte gjort ett neutralt arbete. För det andra: Om man räknar på vad ett dygn på en intensivvårdsavdelning kostar kan man ganska snabbt komma fram till att bara ett par dygn motsvarar dessa 350 000 kronor. Då måste vi också räkna på hela kostnaden för att ta hand om en människa när man blir äldre och så vidare.

Om vi nu pratar ekonomi bara är det alltså klart att i ett nettoperspektiv blir det potentiellt en pluseffekt för staten. Vi ska ju inte tvinga en människa härifrån som är laglydig och sköter sig, men vi ska visa på den möjlighet som finns.

Jag håller inte alls med om att den ekonomiska biten bara är negativ.

Anförande nr 222

M a g n u s R u n s t e n (MP): Vem tar hand om våra äldre, om vi börjar i den ändan? En ganska stor andel av dem är människor som har invandrat hit. Vad tycker du om återvandringståget till Kabul? Många som har flytt från Afghanistan och talibanernas regim jobbar inom vår äldreomsorg. De har dessutom faktiskt en väldigt hög sysselsättning – åtta av tio som kom 2015 är i jobb, många av dem inom äldreomsorgen. Och så möts de i tunnelbanan av det här hånfulla återvandringståget. Vad tycker du om det egentligen?

Yttranden 2024-10-14

(O r d f ö r a n d e n : Ställ inte frågor i kontrareplik, tack!)

Anförande nr 223

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Jag är läskunnig trots att jag är vänsterpartist, och jag tänkte prata lite om barnen, för även barn berörs ju av de här frågorna.

I veckan var jag ute i Järva på Stadsmissionens öppna förskola och träffade många mammor med små bebisar och små barn. Vi pratade om vikten av förskola och skolgång, och de pratade väldigt positivt om hur de här i Sverige har chansen att skapa ett bättre liv för sig och sina barn. Jag minns också när jag var och träffade UNHCR. Unicef hade en träff där de pratade om hur otroligt svårt det är att jobba med att förbereda barn som ska återvända efter ett avslagsbeslut, hur komplext det var, vilket trauma många barn levde under och vilken panik de hade.

Nej – jag kan inte riktigt förstå att vi står här och har den här debatten. Jag tänker också på alla barn som var framme hos oss i valrörelsen och frågade: – Är ni från det partiet som vill skicka hem mig och min mamma? – Nej, det är vi inte. – Vad bra, skönt, hoppas att ni vinner!

Det var en väldigt utbredd rädsla framför allt i ytterstaden, upplevde jag under den här valrörelsen till skillnad från många andra valrörelser.

Nej – jag förstår inte att vi har den här debatten. Kommunen ska inte ägna sig åt att få fler att återvända. Vi ska ägna oss åt att barnen ska få en bättre framtid i vår stad. Vi behöver alla vi kan få som kan jobba i välfärden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, även om jag också skulle kunna yrka bifall till Liberalernas och Centerns förslag.

Anförande nr 224

G a b r i e l K r o o n (SD): Det är bra att du kan läsa, men det är synd att du inte har läst ordentligt.

Du pratar om avslagsärenden, men det är ju inte det som det här handlar om. Det här handlar om människor som är här, som är svenska medborgare men som kanske vill återvända. Den diskussion som du precis hade är därför inte relevant för den här frågan.

Om man ser det utifrån det andra perspektivet tycker jag att det är lite naivt att bara anta att det inte finns någon enda människa som skulle vilja återvända. Det finns liksom inget behov av självrannsakan och av att försöka förstå hur Stockholms stad kan hjälpa människor att utforska olika alternativ om de kanske inte trivs i Sverige, när de inte kan språket och uppenbart inte heller känner sig hemma i kulturen. Då

Yttranden 2024-10-14

måste man, menar jag, kunna ha en diskussion om vilka möjligheter som finns. Men den dörren vill du stänga. Det tycker jag är beklagligt.

Anförande nr 225

Borgarrådet M a t t s o n (V): Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, och jag tror att jag avslutar så innan jag blir förbannad.